

ΜΥΡΙΑ ΟΣΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ.

Ἄριθ. 5.

Μάιος, 1868.

Α' Ἔτος.

ΣΩΚΡΑΤΙΚΗ ΑΜΒΡΟΣΙΑ.

Ἐορθέτερον θὰ ἐπεγράφομεν τὸ ἔθρον τοῦτο «Ξενοφώντος Ἀπομνημονεύματα περὶ Σωκράτους»· ἀλλ' ἐφοβήθημεν μὴ πτοηθῆν μέγα μέρος τῶν ἀναγνωστῶν ὑπὸ τῶν λέξεων αἰτινες εἶναι στερεότυποι εἰς τὰ σχολεῖα, στρέψη τὸ φύλλον, καὶ οὕτω παρατρέξῃ ὅ,τι γλυκύτερον ἔχομεν νὰ παραθέσωμεν ἐν τῇ σημερινῇ πανδαισίᾳ, ὅ,τι υγιέστερον ἐν τῷ παρόντι φυλαδίῳ.

Πολλάκις τρόντι ἀμελεῖται ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἀρχαίων συγγραφέων ὡς ἀνιάρᾳ, διὰ τὴν πρόληψιν ὅτι ἡ σπουδὴ αὐτῶν κατεβασάνισε τὴν παιδικὴν ἡμῶν ἡλικίαν, διακοπτομένη ὑπὸ τῶν κανόνων τῆς γραμματικῆς, καὶ προσκόπτουσα εἰς τὰς ρίζας τῶν λέξεων καὶ τὰς ἀναλύσεις τῶν φράσεων. Πόρρω ἀπέχοντες ἡμεῖς τῶν σχολείων τὴν ὥραν ταύτην, συλλαμβάνομεν τὸν ἐπτοημένον ἀναγνώστην ἀπὸ τῶν κρασπέδων, καὶ τὸν καθικετεύομεν νὰ περιμείνῃ, ὑποσχόμενοι εἰς αὐτὸν ὅτι δὲν θὰ μετανοήσῃ ἐνδόσας εἰς τὴν ἰκεσίαν ἡμῶν. Ἔστω ἥσυγος· θὰ καταστήσωμεν τὴν Ξενοφόντειον φράσιν ὅσον οἷόν τε συνήθη, καὶ εἰς τὴν ἀρχαίῳ γλαφυρότητα θὰ δώσωμεν ρυθμὸν τοῦ τελευταίου συμμοῦ. Διότι ὁ σκοπὸς τὸν ὁποῖον ἡμεῖς ἐπιδιώκομεν καὶ θὰ ἐπιδιώξωμεν, δὲν εἶναι ν' ἀναβῶμεν μεταξὺ τῶν κλασικῶν· ἀλλὰ νὰ καταβιάσωμεν τοὺς κλασικούς· νὰ καταστήσωμεν αὐτοὺς εὐλήπτους, ἢ ὡς συνειθίζομεν σήμερον νὰ λέγωμεν, δημῳδοίς.

Ὅλη ἡμῶν ἡ φροντίς εἶναι νὰ μὴ ἐκληφθῶμεν ὡς διδάσκοντες, ἀλλ' ὡς συναναστρεφόμενοι· ἂν ἡ ζωτικωτάτη καὶ πολυπληθὴς μερὶς τοῦ ἔθνους, ἡ περὶ τὸ ἐμπόριον ἀσχολουμένη, μᾶς ἐθεώρει ὡς ὀκληροὺς, οὐδὲν ἐποιήσαμεν.

Ἀπολείπεται μετὰ τοιοῦτο προοίμιον νὰ δικαιώσωμεν τὰς προσδοκίας· ἀλλὰ πρόχειρον ἔχοντες νὰ μεταδώσωμεν τὸ μέλι τῆς σωκρατικῆς αὐδῆς, θαρρῶντως προβαίνομεν.

Εἰς τὴν δόξαν τοῦ Σωκράτους μεγάλως καὶ τοῦτο συντελεῖ· ὅτι, ἐνθ' οὐδὲν ἔγραψεν, οὐδεμίᾳ τῶν ἐνοιωῶν αὐτοῦ ἀπωλέσθη. Ἐνθ' προέβαινε εἰς τὴν ζωὴν ὡς γεωργὸς εἰς ἄρουραν, σπείρων τὸν λόγον, ἤρχοντο κατόπιν, ἀκολουθοῦντες τὰ βήματα αὐτοῦ, συνάγοντες τὸν θεῖον σπέρρον καὶ ἀποταμιεύοντες αὐτὸν, δύο μεγαλοφυεῖς μαθηταί· ὁ Πλάτων καὶ ὁ Ξενοφών. Ὁ Σωκράτης, ὡς ὅλοι οἱ ὄντως ἐξαιρέτοι ἄνδρες, εἶχε τὸν νοῦν πρακτικὸν καὶ ὁμοῦ ἀφρημένον· νοῦν σοφὸν καὶ εἰς τὰ τοῦ βίου, καὶ εἰς τὰ μὴ ἐκ τῶν τῆς γῆς. Δύο ἄνθρωποι ἐγκρατεῖς ἐπείθεσαν νὰ ἐξηγήσωσιν ὅ,τι κατενόησαν οὗτος ὁ ἄνθρωπος μόνος· δύο κάτοπτρα ἐδέχσαν εἰς τοῦτον τὸν Ἰκνόν. Ὅ,τι μὲν ποιητικόν, ὅ,τι φωτεινόν, ὅ,τι οὐράνιον ὑπῆρχεν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ του, ἀν-

τικατωπρίσθη ἐν τῇ ἐξόχῳ ψυχῇ τοῦ Πλάτωνος· ὅ,τι δὲ περιείχετο εἰς αὐτὴν θετικόν, ἀπτόν, ἄμεσον, μετεδόθη καὶ ἐνεγαράχθη εἰς τὴν αὐστηρὰν καρδίαν τοῦ Ξενοφώντος, ἀνδρὸς τοῦτου Σπαρτιάτου γεννημένου ἐν Ἀθήναις, ὅστις, σώφρων καὶ τὸν νοῦν ὡς τὰ ἦθη, ἐθεώρει τὴν ποίησιν ὡς εἰδός τι ἀκολασίας, καὶ μετὰ τὴν ἀθάνατον αὐτοῦ ἐκείνην ὑποχώρησιν τῶν μυρίων, ὅσα εἶχε κατορθώσει ὡς ἦρωες, ἐκάθισε κ' ἔγραψεν ὡς ἄνθρωπος τίμιος.

Σωκράτης.

(Κατὰ τὴν ἐν Λούβρῳ ἀρχαίαν προτομήν.)

Μετὰ τῆς αὐτῆς αὐστηρᾶς ἐγκρατείας ἐξέφερε καὶ τοὺς λόγους τοῦ διδασκάλου. Ὁ Πλάτων ἀναπτύσσει καὶ γονιμοποιεῖ αὐτοὺς· ὁ Ξενοφὼν ἀπομνημονεύει. Ὁ Πλάτων, συνηγορῶν ὑπὲρ τοῦ Σωκράτους, γράφει τὴν εὐφραδῆ καὶ ἀθάνατον αὐτοῦ ἀπολογία· ὁ Ξενοφὼν, ἀντὶ πάσης ὑπερασπίσεως, διηγῆται τὸν βίον καὶ τὰς συνομιλίας τοῦ διδασκάλου αὐτοῦ· ταῦτα ἐδίδασκε, καὶ ταῦτα ἔπραττε. Τοῦ βίου καὶ τῶν συνομιλιῶν τούτων συνηγάγομεν ἐνταῦθα ἀποσπάσματα τινὰ, χαρακτηρίζοντα τὴν καθημερινὴν ζωὴν ἀνδρὸς μεγάλου, ὅστις, προκηρύττων τὴν πνευματικὴν παλιγγενεσίαν τοῦ κόσμου, συγχρόνως ἐκίδετο καὶ τῶν πραγμάτων τῆς γῆς. Παιδαγωγὸς τοῦ ἀνθρωπίνου

γένους ὅλου, τοὺς ἀνθρώπους ὅλους εἶχε μαθητὰς, τὸν βίον ὅλον ὑπόθεσιν, καὶ τὰς Ἀθήνας καθέδραν.

Ἐξεγείρετο πρῶτ' ἀφοῦ δ' ἐλούετο (ἐπειδὴ ἐπεμελεῖτο πολὺ καὶ τὸ σῶμα διὰ τὴν εὐεξίαν αὐτοῦ καὶ καλλονήν), καὶ προσέφερεν εὐχαριστίας εἰς τοὺς θεοὺς, ἀπῆρχετο εἰς τὴν ζοφώδη καὶ πολυτάραχον πόλιν, ὡς σήμερον οἱ ἱεραπόστολοι εἰς τῆς Ἀφρικῆς τὰς ἐρήμους, καὶ ἤρχιζε τὸν καθημερινὸν αὐτοῦ πύλεμον πρὸς πᾶσαν κακίαν καὶ ἀμάθειαν, κατασχύνουσαν τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ. Ἐσύγχωζεν εἰς τοὺς περιπάτους, εἰς τὰ γυμνάσια, εἰς τὴν ἀγορὰν, ἐνῶ ἦτο πλήθουσα, καὶ τέλος ὅπου ἔμελλον νὰ συνέλθωσι πολλοί· ἐκεῖ δὲ, ὅλος ὄρασις καὶ ἀκοή, φέρων ἀείποτε τὸν λύχνον, ὅχι τοῦ Διογένηος ἐκείνου, ἀλλὰ τὸν ἐσωτερικόν, ὑπὸ τοῦ ὁποίου καθωδηγεῖτο, καὶ ἀναζητῶν, ὅχι ἀνθρώπων, ἀλλὰ ψυχῆν, ὅπως διευθύνῃ αὐτὴν, συνδιελέγετο· τοῦτο δὲ εἰς ἐπίκουρον παντὸς ὅστις ἤθελε νὰ δώσῃ ἀκρόασιν. Εἰσήρχετο δ' ἔπειτα πανταχοῦ· εἰς τὰ ἐργαστήρια τῶν ὑποδηματοποιῶν, τῶν κλειθοποιῶν, τῶν ἀγαματοποιῶν· ἐκάθητο εἰς τὴν πλατεῖαν καὶ ἀπέτεινε τὸν λόγον εἰς τοὺς διαβάτας, ὅτε μὲν ἀποσπῶν ἐξ αὐτῶν τὴν ὁμολογίαν ἀναγκαίως τινὸς ἀληθείας, ὅτε δὲ ἀναγκάζων αὐτοὺς νὰ ὠφελῆθωσιν ὁμολογοῦντες τὴν αὐτῶν ἀμάθειαν· καὶ ταῦτα μετὰ τῆς ἐπιτηδειότητος, εὐφυΐας, ἀγαθότητος καὶ χάριτος, ὥστε οὐδεὶς ἔγχεν ἐμπαθῶς πρὸς αὐτὸν, καίτοι ἐξελεγχόμενος ὡς ἀδαής, πολλάκις δὲ καὶ ἀνόητος.

Εἶναι χαριέζατος ὁ τρόπος δι' οὗ κατέστησε τὸν Ξενοφῶντα μαθητὴν αὐτοῦ. Ὁ Ξενοφῶν, δεκαπενταετής, ἐπορεύετο μίαν ἡμέραν πρὸς ἀγορὰν ἐδωδύμων· ἰδὼν αὐτὸν ὁ Σωκράτης, διέκοψε τὸν δρόμον τοῦ μειρακίου ἐκτείνας τὴν βραχτηρίαν του. — Ποῦ τρέχει οὕτω; τὸν εἶπεν. — Εἰς τὴν ἀγορὰν, διὰ τὰ τρόφιμα τῆς ἡμέρας. — Ἀκόμη εἶναι ἐνωρίς, λέγει ὁ Σωκράτης· ἔλθε πρῶτον μετ' ἐμοῦ, νὰ σὲ φέρω εἰς ἄλλην τινα ἀγορὰν, ὅπου θὰ εὕρῃς τι ἐκ τῶν τρεφόντων, ὅχι τὸ σῶμα (πολὺ βεβαίως καὶ τοῦτο), ἀλλ' ἔτι πλεον· τὴν ψυχὴν· τὴν ἀρετὴν ἐννοῶ. Ἐλθε μετ' ἐμοῦ· ἔλθε, φίλε μου.

Ὁ Ξενοφῶν τὸν ἠκολούθησε· καὶ ἡμεῖς κατόπιν τοῦ Ξενοφῶντος σήμερον, ἔλθετε ν' ἀκολουθήσωμεν, ἂν θέλετε, τὸν θεῖον διδάσκαλον εἰς τὰς Ἀθήνας τῶν ἐνδόξων ἐκείνων καιρῶν.

Ἐν πρώτοις, σημειώτεον ὅτι διδάσκων οὐδέποτε ἐλάμβανε χρήματα. Ἡ ἀλήθεια, ἔλεγεν, εἶναι ὡς τὸ φῶς τοῦ οὐρανοῦ· ἀνήκει τοῖς πᾶσιν. Οὐδένα λοιπὸν μισθὸν εἰσέπραξε πώποτε ἀντὶ τῆς διδασκαλίας του, καὶ οὔτε παρὰ τῶν ξένων, περιποιῶν οὕτω τιμὴν εἰς τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν, τὴν πατρίδα του, πολλῶ μᾶλλον, ὡς λέγει ὁ Ξενοφῶν, ἢ ὁ πλούσιος Λακεδαιμόνιος Λίγξας, ὁ γενόμενος ὀνομαστὸς ἐπειδὴ, ἐπὶ τῆς ἐορτῆς τῶν γυμνοπαιδιῶν, ἐδείπνιζε τοὺς ἐν Λακεδαίμονι διατρίβοντας ξένους. Ὁ Σωκράτης ἀπέπεμπεν αὐτοὺς τοὺς ξένους εἰς τὰ ἴδια βελτιόνας, διὰ βίου ὑπὸ τῶν θησαυρῶν τῆς σοφίας του ἐφωδιασμένους.

Ἡ ἀφιλοκέρδεια αὕτη, κινούσα τὴν γολῆν τῶν σοφιστῶν, μὴ διδασκόντων ἄνευ χρημάτων, ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ἀφορμὴ τῆς πρὸς αὐτὸν συκοφαντίας. — Σωκράτης, τὸν εἶπε μίαν ἡμέραν Ἀντιφῶν ὁ σοφιστής, ἐγὼ βεβαίως σὲ νομίζω δίκαιον, σοφὸν ὅμως οὐδόλως· μὲ φαίνεται μάλιστα ὅτι καὶ σὺ αὐτὸς ὁμολογεῖς τοῦτο, ἐπειδὴ παρ' οὐδενὸς τῶν μαθητῶν σου λαμβάνεις

χρήματα ἀντὶ τῆς διδασκαλίας σου. Σημεῖον ὅτι θεωρεῖς αὐτὴν ἀναξίαν· ἐπειδὴ τίς ποτε ἔχει πρᾶγμα πολυτίμων, καὶ δίδει αὐτὸ δωρεάν; οὔτε σὺ αὐτὸς βεβαίως θὰ ἐδίδες τὴν οἰκίαν σου ἢ τὸ ἱμάτιόν σου ἢ ἄλλο τι ἐξ ὧν ἔχεις, ὅχι δωρεάν, ἀλλ' οὔτε ἂν σοι προσεφέρετό τι ὀλιγώτερον τῆς ἀξίας του. Ἀλλὰ δὲν ἀξίζει ἡ διδασκαλία σου οὔτε ὀβολόν· λοιπὸν τὴν δίδεις καὶ σὺ διὰ τίποτε... Τοῦτο σημαίνει τῶντι ὅτι εἶσαι δίκαιος, ἀφοῦ οὐδένα ἐξαπατᾷς ἕνεκα φιλοχρηματίας· σημαίνει ὅμως καὶ ὅτι δὲν εἶσαι σοφός, ἀφοῦ μηδεμίαν ἔχουσιν ἀξίαν ὅσα ἐπίστασαι. — Ἀλλ' ἀπατάσαι, ἀπεκρίθη ὁ Σωκράτης· διότι ἀντ' αὐτῶν ἀποκτῶ μέγα τι· ἀποκτῶ φίλους ἀγαθοῦς. Ἄλλοι εὐχαριστοῦνται διὰ καλοὺς ἵππους, ἢ κύνες, ἢ πτηνὰ· ἐγὼ ἔτι μᾶλλον εὐχαριστοῦμαι ἐπὶ φίλοις, πολὺ νομίζων κέρδος ἐὰν πρὸς αὐτοὺς γίνωμαι ὠφελίμος.

Ἐργαζόμενος λοιπὸν οὕτως ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου μετὰ τοῦ ἐκ μαθητῶν συνισταμένου λαοῦ ἐκείνου, ἐπὶ τριακονταετίαν ὄλην δὲν ἀνεπαύθη πώποτε. Ἡ διδασκαλία του περιστρέφετο πρὸ πάντων εἰς τὰ δημόσια πράγματα. Ὁ Σωκράτης ἦτο φιλόπατρις, ὅχι μόνον μέχρι λόγων, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῶν ὅπλων... ὁ φιλόσοφος ἐπολέμησεν ἐν Ποτιδαίᾳ· ἀλλὰ καὶ μέχρις ἀνταρσίας κατὰ τῆς τυραννίδος... ἐπὶ τῶν Τριακοντα, ἀπέσπασεν ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν στρατιωτῶν πολιτῶν τινὰ ἀδίκως ἀπαγομένον· σπανίως δὲ ἀνεμίχθη εἰς τὰ πράγματα, ἐπειδὴ ἤθελε νὰ μορφῶν ἄρχοντας, ὅχι δὲ καὶ νὰ ἀρχῇ αὐτός. Διὰ τοῦτο, ἰγνηλατῶν ἀείποτε πᾶσαν ψυχὴν παρέχουσαν χρῆσας ἐλπίδας ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας, ἐπέπληττε μὲν τὰς δειλάς, ἀνεχάτιζε δὲ τὰς προπετεῖς καὶ ἀνικάνους, καὶ εἰς τὰς ἀγνοούσας τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀξίαν ἀπεκάλυπτε ταύτην.

Ἐπὶ τοῦ πολέμου πρὸς Βοιωτοὺς, οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον πάθει δύο ἡττας, μετὰ τὰς ὁποίας ὁ μὲν στρατὸς περιήλθεν εἰς ἀπειθείαν, ἡ δὲ πόλις εἰς ἀθυμίαν. Ὑπῆρχε χρεία στρατηγοῦ τινος ἱκανοῦ νὰ ἐμπνεύσῃ νέον θάρρος· ὡς τοιοῦτον ὁ Σωκράτης ἐστοχάσθη ἀνδρα τινὰ, τοῦ ὁποίου καὶ μόνον τὸ ὄνομα ἀπετέλει δύναμιν· ἄνδρα καὶ γενναῖον, καὶ στρατηγικόν, ἀλλ' ὅστις ὅμως, ὑπὸ τὸν ὄγκον τῆς μεγάλης πατρικῆς αὐτοῦ δόξης, ἀπέγχε τῶν δημοσίων πραγμάτων, καὶ τοσοῦτον εἶχεν ἀπελπισθῆ περὶ τῶν Ἀθηναίων, ὥστε ἠτιολογεῖ τὴν ἀπογῆν αὐτοῦ ἐκ τῆς ἀθυμίας τῶν οὐτως ἦτο Περικλῆς ὁ υἱὸς τοῦ Περικλέους. Τὸν περιμένει ὁ Σωκράτης εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ πορεύεται πλυσίον του. — Περικλῆς, τὸν λέγει, φρονεῖς ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι δὲν ὀρμῶνται ὑπὲρ εὐδοξίας καὶ ὑπὲρ πατρίδος, ὅσον καὶ οἱ Βοιωτοί; — Πιστεύω ὅτι οἱ Ἀθηναῖοι δὲν εἶναι κατώτεροι. — Περὶ δὲ πατραγαθίων, φρονεῖς ὅτι ἄλλοι παρὰ τοὺς Ἀθηναίους ἔχουσι ν' ἀπαριθμήσωσι μείζονας ἢ πλείονας; — Ὅχι βεβαίως. — Τοῦτο δὲ δὲν θεωρεῖς ἱκανὸν νὰ φιλοτιμηθῇ αὐτοὺς, καὶ νὰ προτρέψῃ εἰς ἀρετὴν καὶ εἰς ἀνδρίαν; — Ταῦτα πάντα, ὦ Σωκράτης, εἶναι ἀληθῆ· ἀλλὰ βλέπεις ὅτι, ἀφοῦ ἐγένετο ἡ ἐν Λεβαδείᾳ συμφορὰ τῶν χιλίων μετὰ τοῦ Τολμίδου, καὶ ἡ τῶν μετ' Ἱπποκράτους περὶ τὸ Δῆλιον, ἐταπεινώθη μὲν τὸσον ἢ τῶν Ἀθηναίων δόξα ὡς πρὸς τοὺς Θηβαίους, ἐπήρθη δὲ τὸ φρόνημα τῶν Θηβαίων ὡς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ὥστε οὗτοι, οἱ πρότερον πορθοῦντες τὴν Βοιωτίαν, ὅτε οἱ Βοιωτοὶ ἔμενον μόνον, φοβοῦνται σήμερον μήπως οἱ Βοιωτοὶ κατεστραμῶσιν τὴν Ἀττικὴν. — Ἀλλ' ἐγὼ τῶ

ρα μάλιστα, εἶπε, νομίζω τὸν καιρὸν εὐθετον, ἐπειδὴ ὁ φόβος θὰ καθίστα αὐτοὺς προσεκτικωτέρους καὶ εὐπειθεστέρους, ἐὰν μάλιστα ἤρχεν αὐτῶν ἄξιός τις ἀνὴρ· ἐνῶ τὸ θάρρος πολλάκις γεννᾷ ῥαθυμίαν καὶ ἀπειθείαν.

— Δεδούσθω, ὑπέλαθεν ὁ Περικλῆς, ὅτι πειθόνται· ἀλλὰ πῶς θὰ ἡδύνατό τις καὶ νὰ τοὺς προτρέψῃ εἰς τὴν ἀρχαίαν εὐκλειαν καὶ ἀρετὴν; — Πῶς; ἐὰν ἐλέγομεν εἰς αὐτοὺς, ἰδοὺ τὸ κτήμα ἐκείνο, τὸ εὐρισκόμενον εἰς ἄλλοτρίας χεῖρας σήμερον, εἶναι κτήμα ὑμῶν πατρικόν, τὸ ὁποῖον πρέπει ν' ἀντιποιηθῆτε! Δὲν θὰ τοὺς ἐξωρμώμεν οὕτω πρὸς ἀπόκλισιν αὐτοῦ τοῦ κτήματος; Ὅμοιος καὶ περὶ τῆς προγονικῆς ἀρετῆς, ἐὰν τοὺς παραστήσωμεν ὅτι εἰς αὐτοὺς προσήκει, καὶ ὅτι ἐπιμελούμενοι αὐτῆς ἔσονται ἀριστοὶ πάντων, ἀφύκτως θὰ προτεύσωσι. Δοκίμασον νὰ τοὺς ὑπενθυμίσης, Περικλῆς, τὰς ἀνδραγαθίας τῶν πατέρων αὐτῶν, ἀπὸ τῶν παλαιωτάτων· νὰ τοὺς ἀφηγηθῆς τὴν ἱστορίαν τῶν Κέκροπα, τὸν πόλεμον τὸν ἐπὶ Ἡρακλειδῶν· ἔπειτα δὲ καὶ ὅσα ὕστερον οἱ ἐκείνων ἀπόγονοι, ὀλίγον δὲ πρὸ ἡμῶν γεγονότες, ἔπραξαν μόνον πρὸς τοὺς βασιλεῖς τῆς τε Ἀσίας καὶ τῆς Εὐρώπης... — Σὲ ἀκούω, ὦ Σωκράτης, καὶ θαυμάζω πῶς σήμερον τόσον ἐξεκλίναμεν. — Ἐγὼ στοχάζομαι, ἀπεκρίθη ὁ Σωκράτης, ὅτι συνέθη ἡμῖν ὅ,τι συμβαίνει εἰς τινὰς ἀθλητὰς οἰτινες, ἐπειδὴ ὑπὲρ πολλοὺς ἠρίστους, καταῤῥαθυμῆσαντες ἐγένοντο κατώτεροι τῶν ἀντιπάλων... Ἀλλὰ μὴ ἀπελπίξου, ὦ Περικλῆς, μὴ νομίζῃς ὅτι τὸ νόσημα τοῦτο τῶν Ἀθηναίων εἶναι ἀθεράπευτον. Δὲν βλέπεις πόσον εὐτάκτως φέρονται εἰς τὰ ναυτικά; Ἡ δὲ βουλὴ τοῦ Ἀρείου Πάγου μὴ δὲν διορίζεται ἐκ τῶν δοκίμων πολιτῶν; Εἰς τοὺς γυμνικούς ἀγῶνας, δὲν τοὺς παρατηρεῖς πῶς ὑπακούουσιν εἰς τοὺς ἐπιστάτας, καὶ πῶς οὐδενὸς κατώτερον ὑπηρετοῦσι τοὺς διδασκάλους εἰς τοὺς χορούς; (Ἄλα εἶ ὁ Σωκράτης ἐνταῦθα ὡς πατὴρ περὶ τέκνων, οὐδὲν αὐτῶν ἀμελῶν.) Διατί; διότι καλῶς ὀδηγοῦνται. Ἄν ἐπίσης καλῶς ὀδηγοῦντο καὶ εἰς τὰ στρατιωτικά· ἂν οἱ ἄρχοντες αὐτῶν εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης δὲν ἦσαν ἀνθρώποι ἀνίκαντοι, ἀμαθεῖς καὶ στρατηγόντες αὐτοσχεδίως, ἄλλως θὰ εἶχον τὰ πράγματα. Σὲ ὅμως δὲν θεωρῶ ὡς τοιοῦτον· σὺ, ὦ Περικλῆς, δύνασαι νὰ εἴπῃς πότε ἤρχισες νὰ στρατηγῆς ἢ νὰ γυμνάζῃσαι. Μάλιστα δὲ φρονῶ, ὅτι παραλαβὼν διασώζεις καὶ ἐκ τῶν πατρικῶν στρατηγημάτων πολλὰ, καὶ πανταχοῦθεν ἄλλα τοιαῦτα συνέλεξας, μεριμνῶν μὴ ἀγνοῆσθαι τῶν εἰς στρατηγίαν ὠφελίμων. Πέποιθα ὅτι ζητεῖς πάντοτε τοὺς εἰδήμονας τῶν τοιούτων, καὶ οὔτε δῶρων ἢ χαρίτων φείδεσαι, ὅπως μάθῃς παρ' αὐτῶν ὅσα ἀγνοεῖς, καὶ ὅπως ἀγαθοῦς συνεργοὺς ἔχῃς.

Καὶ ὁ Περικλῆς ἀπεκρίθη· — Καταλαμβάνω, Σωκράτης, ὅτι λέγεις ταῦτα, ὅχι διότι με νομίζεις ἐπιμελούμενον τούτων, ἀλλ' ἵνα με διδάξῃς ὅτι ὁ μέλλων νὰ στρατηγῆ πρέπει ταῦτα πάντα νὰ ἐπιμελήται. Ἀλλ' ὅμως ὁμολογῶ καὶ ἐγὼ ταῦτα μετὰ σοῦ. — Ὅμολογεῖς;... ἐπιχειρεῖ λοιπὸν, ὦ ἀριστερῆ· γινῶθι σαυτὸν· ἐπιχειρεῖ τὴν σωτηρίαν τὴν κοινήν· ἐπειδὴ, ἐὰν μὲν κατορθώσῃς τι, καὶ σεαυτὸν θὰ τιμήσῃς, καὶ τὴν πατρίδα θὰ ὠφελήσῃς· ἐὰν δὲ κατὰ τι ἀδυνατῆς, οὔτε τὴν πόλιν θὰ βλάψῃς, οὔτε θὰ κατασχύνῃς ποτὲ σεαυτὸν.

Ὅχι δὲ μόνον εἰς ταῦτα κατέβαλλε τὰς ὑπὲρ τῆς πολιτείας προσπάθειάς ὁ δραστήριος αὐτὸς θηρευ-

τῆς παντὸς ἀνδρὸς ἐπιλέκτου· ἀλλ', ὡς ἄγρυπνος φύλαξ, περιεφέρετο ἀδιακόπως περὶ τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Πύνακα, ἐμποδίζων τοὺς ἀδαεῖς τοῦ ν' ἀγορεύσωσιν, ἢ παρακαλῶν αὐτοὺς νὰ καταβῶσιν ἀπὸ τοῦ βήματος, ὅπως μὴ καταναλίσκεται ἐπὶ ματαιῶ ἢ ὥρα τῶν ὠφελίμων διασκέψεων... Ἐξῆ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐν Ἀθήναις καὶ τῖς νέος ὀνομαζόμενος Γλαύκων· οὗτος δὲ, ἀρχοθήρας ἀνάθεκτος, ἀξίων ἑαυτὸν ἱκανὸν πολιτικὸν ἀνδρα, ἐπειδὴ πολλάκις ἠνώχλησε τὸν δῆμον ἀγορεύων, οὐδεμίαν ἤκουεν οὔτε εἰρωνεῖαν, οὔτε συμβουλὴν τῶν ἀποτρεπόντων. Καὶ τοῦτον λοιπὸν ἐπεχείρησεν ὁ Σωκράτης νὰ σωφρονίσῃ· εἶναι δὲ ὁ διάλογος οὗτος ἀριστοῦργημα ἐφυΐας, εἰρωνεῖας λεπτής καὶ ἐνταῦτῶ συνέσεως, ἀναγκάσας τὸν οἰηματίαν ἐκείνον νὰ ὁμολογήσῃ τὴν περὶ τὰ δημόσια πράγματα ἄγνοιαν αὐτοῦ. — Γλαύκων, τὸν λέγει μίαν ἡμέραν, ἀκούω ὅτι διανοεῖσαι ὑπὲρ ἡμῶν νὰ γίνῃς προστάτης τῆς πόλεως. — Μάλιστα, ὦ Σωκράτης, ἀπεκρίθη. — Μὰ τὴν ἀλήθειαν, ὦ Γλαύκων, τὸ πρᾶγμα εἶναι καλὸν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἀνθρώπινον ἔργον· διότι, ἐὰν τὸ κατώρθωνες, θὰ ἐπετύγγανες δυνατὸς ὢν πᾶν ὅ,τι ἂν ἐπεθύμεις, καὶ τοὺς φίλους θὰ ὠφέλεις, καὶ τὸν πατρικὸν οἶκον θὰ ἀνώρθωνες, καὶ τὴν πατρίδα θὰ ἠύξανες, καὶ ὀνομαστὸς θὰ καθίσασο εἰς τὴν πόλιν, καὶ, τίς οἶδεν; ἴσως καὶ εἰς ὄλην τὴν Ἑλλάδα, ὡς ὁ Θεμιστοκλῆς εἰς τοὺς βαρβάρους.

Ταῦτα ἀκούων ὁ Γλαύκων ἐμεγαλύνετο καὶ παρέμενεν νύχταρημένος. — Ἀλλὰ, ἐπρόσθεσεν ὁ Σωκράτης, ἐνοεῖται ὅτι, ἂν θέλῃς νὰ τιμᾷσαι, πρέπει νὰ ὠφελῆθῃ ἡ πόλις ὑπὸ σοῦ. — Βεβαίωτατα, εἶπεν ὁ Γλαύκων. — Σὲ παρακαλῶ, ὑπέλαθεν ὁ Σωκράτης, εἰπέ με, πόθεν θ' ἀρχίσῃς νὰ εὐεργετῆς τὴν πόλιν;

Ὁ Γλαύκων διεσιώπησεν, ὡς ἀπορῶν πόθεν. Ὁ Σωκράτης ἤλθεν εἰς βοήθειαν αὐτοῦ. — Καταλαμβάνω· τόσους ἔχεις τρόπους νὰ ὠφελήσῃς αὐτὴν, ὥστε ἀπορεῖς τίνα πρῶτον... Θὰ τὴν καταστήσῃς ἴσως πλουσιωτέραν; — Μάλιστα. — Πῶς; αὐξάνων τὰς προσόδους αὐτῆς; — Βεβαίως. — Ὁραϊώτατα. Σὲ παρακαλῶ λοιπὸν, ἐκ τίνων πόρων σήμερον προέρχονται αἱ προσοδοὶ τῆς πόλεως, καὶ πόσαι περίπου εἶναι; ἐπειδὴ πέποιθα ὅτι ἐκέρθηες περὶ τούτων· ὥστε, ἐὰν μὲν τινες ἦναι ὀλιγώτεροι τοῦ δέοντος, νὰ τὰς ἀναπληρώσῃς, ἐὰν δὲ λείπωσι, νὰ προσπορίσῃς καὶ ἄλλας. — Ἀλλὰ δι' αὐτὸ τοῦλάχιστον, δὲν ἐσκέφθην εἰσεῖτι, ὦ Σωκράτης. — Ἔστω· ἀλλ' εἰπέ με λοιπὸν τὰς δαπάνας τῆς πόλεως· ἐπειδὴ ὑποθέτω ὅτι καὶ τούτων διανοεῖσαι ν' ἀφαιρέσῃς τὰς περιττάς. — Ἀλλὰ μὰ τὸν Δία, ἀπεκρίθη, οὐδὲ πρὸς ταῦτα ἐνησχολήθην εἰσεῖτι. — Λοιπὸν, εἶπεν ὁ Σωκράτης, θ' ἀναβάλωμεν τὴν αὐξήσιν τοῦ δημοσίου πλοῦτος· ὑπομονή· διότι πῶς εἶναι δυνατόν, ἐὰν τις ἀγνοῇ τὰς δαπάνας καὶ τὰς προσόδους τῆς δημοσίας, νὰ ἐπιμελήθῃ ταῦτα; — Ἀλλ', ὦ Σωκράτης, ἀπεκρίθη ὁ Γλαύκων, ἡ πόλις δύναται νὰ πλουτισθῇ καὶ ἀπὸ πολεμίων. — Ἀναμφιβόλως, ἐὰν τις ἦναι ἰσχυρότερος αὐτῶν· ἀσθενέστερος ὅμως, ἐνδέχεται ν' ἀπολέσῃ καὶ τὰ ὑπάρχοντα. — Τότε βεβαίως. — Βεβαίως, ἐπανέλαθεν ὁ Σωκράτης· λοιπὸν ὅστις ἐπιχειρῇ πόλεμον, πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὴν δύναμιν καὶ ἡμῶν, καὶ τῶν ἐναντίων· καὶ ἂν μὲν ἦναι ἡ δύναμις ἡμῶν ἀνωτέρα, νὰ συμβουλεύῃ τὸν δῆμον περὶ πολέμου, ἂν δὲ κατώτερα, νὰ προσέχῃ. — Ὁρθότατον, ἀπεκρίθη ὁ νεανίας· — Νὰ μάθῃ λοι-

πὸν ἤθελα παρὰ σοῦ, πρῶτον τὴν πεζικὴν καὶ ναυτικὴν τῆς πόλεως δύναμιν, ἔπειτα δὲ καὶ τὴν τῶν ἐναντιῶν. — Ἀλλὰ, μὴ τὸν Δία, οὕτω προχείρως δὲν δύναμαι νὰ σὲ τὴν εἶπω. — Δὲν βλάπτει· ἂν τὴν ἔχης γεγραμμένην, φέρε· θὰ μοὶ ἐπροξένηεις εὐχαρίστησιν. — Ἀλλ' οὐδὲ ἔγραψα ἔτι περὶ τούτου, ὦ Σωκράτης. — Ὅπως δὴ ποτε λοιπὸν, θ' ἀπέχης, πρὸς τὸ παρὸν τοῦλάχιστον, νὰ συμβουλεύης καὶ περὶ πολέμου· διότι ἴσως καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν πολεμικῶν δὲν ἔλαβες καιρὸν νὰ ἐξετάσῃς αὐτὰ, ἀρχόμενος τῆς προσαίτιας τῆς πόλεως ἀπὸ τῶν φρουρῶν τῆς ἡμετέρας χώρας. Καὶ λοιπὸν θὰ γνωρίζῃς πόσαι φρουραὶ εἶναι ἀναγκαῖαι καὶ πόσαι περιτταὶ, καὶ πόσοι στρατιῶται ἀρκοῦσιν ἢ δὲν ἀρκοῦσιν· ὥστε τὰς μὲν ἀναγκαῖας φυλακὰς θὰ συμβουλεύσῃς ν' αὐξήσῃς, τὰς δὲ περιττὰς ν' ἀφαιρέσῃς. — Ὅσον διὰ τὰς φρουρὰς, ἀπεκρίθη ὁ Γλαύκων, ἐγὼ θὰ ἐσυμβούλευα ν' ἀφαιρέθῃσαι, ἐπειδὴ καὶ μετὰ τούτων, κακῶς φυλαττομένων, κλέπτονται τὰ τῆς χώρας. — Ναί, ἀλλ' ἂν ἀφαιροῦντο οἱ φρουροὶ, δὲν νομίζεις ὅτι ὁ βουλούμενος θὰ εἶχεν ἐξουσίαν νὰ διαρπάξῃ; Ἐν τούτοις σὺ αὐτὸς ἀρα ἐξέτασας καὶ εἶδες, ὅτι αἱ φρουραὶ φυλάττονται κακῶς; ἢ πῶς τὸ γνωρίζεις; Ἐξ εἰκασίας λέγω, ἀπεκρίθη ὁ Γλαύκων. — Καὶ περὶ τούτων λοιπὸν, εἶπεν ὁ Σωκράτης, θὰ συμβουλεύσωμεν, ὅταν δὲν κρίνωμεν ἐξ εἰκασίας, ἀλλ' ἀκριβῶς μάθωμεν· πῶς; — Κάλιον ἴσως, ἀπεκρίθη ὁ Γλαύκων.

— Γινώσκω βεβαίως, εἶπεν ὁ Σωκράτης, ὅτι εἰς τὰ ἀργυρὰ μεταλλεῖα δὲν ὑπῆγες ποτέ, ὥστε νὰ εἶπης διατί ἠλαττώθησαν σήμερον αἱ ἐξ αὐτῶν πρόσοδοι. — Τῶνόντι, ἀπεκρίθη, δὲν ὑπῆγον ποτέ. — Καὶ τὸ ἐνοῶ, εἶπεν ὁ Σωκράτης, ἐπειδὴ λέγεται βαρὺς ὁ τόπος τῶν μεταλλείων· ὥστε, ὅταν χρειασθῇ νὰ συμβουλεύσῃς περὶ τούτου, θὰ σὲ ἀρκέσῃ αὕτη ἡ πρόφασις. Τὸ ἄλλο ὅμως ἐκεῖνο πιστεύω ὅτι δὲν ἡμέλησας· πόσον χρόνον εἶναι ὁ σῖτος τῆς ἡμετέρας χώρας ἱκανὸς νὰ διαθρέψῃ τὴν πόλιν, καὶ πόσον σῖτον χρειάζομεθα καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἵνα μὴ περιέλθωμεν εἰς ἔλλειψιν. — Ἀλλ' αὐτὰ εἶναι παρμεγέθη, ἀπεκρίθη ὁ Γλαύκων, ἂν πρέπη νὰ ἐπιμελῶμαι καὶ τῶν τοιούτων. — Καλὰ, εἶπεν ὁ Σωκράτης· καὶ πῶς θὰ ἠδύνατό τις νὰ διοικήσῃ τὸν ἴδιόν του οἶκον, ἂν δὲν ἐγίνωσκεν ὅλα τὰ χρειώδη, οὔτε ἐπεμελεῖτο νὰ ἐκπληρώσῃ αὐτὰ; Ἡ πόλις σύγκειται ἐκ πλειόνων ἢ μυρίων οἰκῶν, καὶ τόσους εἶναι πολὺ μᾶλλον δύσκολον νὰ ἐπιμελῆται τις ἢ ἓνα μόνον· πῶς δὲν ἐπειράθης λοιπὸν πρῶτον ν' αὐξήσῃς τὸν τοῦ θεοῦ σου, ἀνάγκην ἔχοντα, καὶ ἀποῦ ἠύξανες τοῦτον, νὰ ἐπιχειρήσῃς τὴν αὐξήσιν καὶ ἄλλων περισσοτέρων; — Τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ μου, ἀπεκρίθη ὁ Γλαύκων, θὰ τὸν ὠφέλουν, ἂν μὲ ἤκουε καὶ ἐπειθετο. — Ἐνῶ λοιπὸν τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ σου δὲν δύνασαι νὰ πείσῃς, πῶς θὰ κατώρθωνες νὰ πεισθῶσιν εἰς σὲ ἅπαντες οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τοῦ θεοῦ σου;

Μέχρι τοῦδε ὁ Σωκράτης ἐλάλει μειδιών· ἀλλὰ τότε, λαβὼν πατρὸς σοβαρότητα, ὅπως ἀπαλύνῃ τὴν αἰγμὴν τῶν εἰρωνειῶν αὐτοῦ, καὶ τρέψῃ αὐτὰς εἰς συμβουλὴν, — Πρόσεχε, Γλαύκων, εἶπε, μήποτε θέλων νὰ εὐδοξήσῃς, ἔλθῃς εἰς τὸ ἐναντίον. Βλέπεις πόσον εἶναι ἐπικίνδυνον τὸ νὰ λέγῃ τις ἢ νὰ πράττῃ ὅσα ἀγνοεῖ. Ἴδε ὅσους τοιούτους γνωρίζεις λέγοντας οὕτω καὶ πράττοντας, ἂν αὐτοὶ ἐπαινῶνται, ἢ ψέγωνται· ἂν θαυμάζωνται ἢ καταφρονῶνται. Διδάχθητι, μάθε ὅσον

τὸ δυνατόν κάλλιστα ὅσα ἐπιθυμεῖς μίαν ἡμέραν νὰ πράττῃς, ὥστε καὶ νὰ ὑπερτερήσῃς τοὺς ἄλλους ἐν τοῖς πράγμασι· καὶ τότε οὐδὲν ἄπορον ἂν ἐπετύγχανες ὅσα ἐπιθυμεῖς.

Τοὺς ἀγίους τούτους λόγους τοῦ Σωκράτους ὀλίγοι στοὶ ἴσως τῶν εἰσπηδόντων εἰς τὰ δημόσια πράγματα ἀγνοοῦσιν· ἀλλὰ πᾶς Γλαύκων ἐπιμένει νὰ γυμνασθῇ εἰς τὸ κεῖρειν, ἄνευ προηγουμένης πείρας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ θεοῦ του, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς ταλαίνης πατρίδος· — καὶ διὰ τοῦτο λοιπὸν προκόπτει ἐκείνη ἢ πατρίς. Τὸ δὲ οἰκτρότερον, αὐτοὶ ἐκεῖνοι οἱ Γλαύκωνες, ἔξω τῶν πραγμάτων, οἰκτεῖρουσι τὴν πατρίδα παρ' ἄλλων ὁμοίων τῶν ἀδικουμένην!

ΘΕΡΜΟΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΗΣ ΓΗΣ.

ΤΑ ΗΦΑΙΣΤΕΙΑ.

Τινὲς τῶν ἀναγνωσῶν ἡμῶν εἶδον τίνι τρόπῳ μάλιστατα ὁ σίδηρος. Ὅταν αὐτὸς ἀφαιρῆται ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἔχει ὄψιν ὄγκου παχυλοῦ, ἀμόρφου, πλήρους ἀνωμαλιῶν· ἐκ τῆς πολλῆς δὲ πυρακτώσεως καθίσταται σχεδὸν λευκός, καὶ λάμπει μακρόθεν εἰς τὸ σκότος ὡς ἀστὴρ. Εἰς ἐκείνην τὴν κατάστασιν, ὁ σίδηρος εἶναι εὐμύλακτος· ὅλα τὰ μέρη αὐτοῦ συγχεόμενα συμφύρονται, ἢ ἐπιφανείᾳ του ὑποχωρεῖ εἰς πᾶσαν πίεσιν, καὶ ὁ σιδηρουργὸς ἀκόπως τότε δίδει εἰς τὸ μέταλλον οἰονδήποτε σχῆμα· ἄνευ τῆς φλογερᾶς θερμότητός του καὶ τοῦ ζωηροῦ φωτός, θὰ ἐπλάττετο ὡς ζύμη.

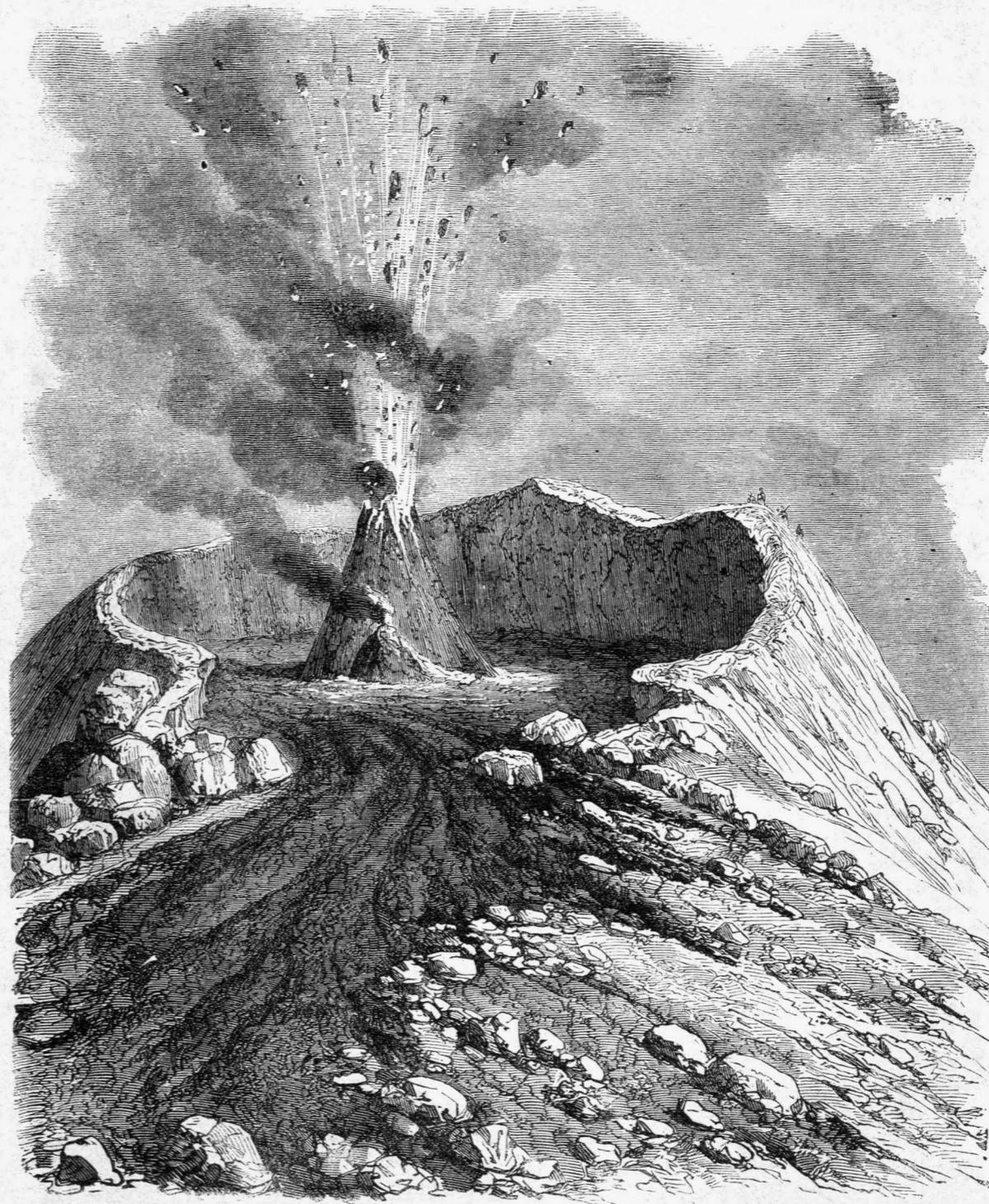
Τοιαύτη κατὰ τοὺς γεωλόγους ὑπῆρχεν ἡ γῆ, ὅταν ὁ Θεὸς, ἐξαγαγὼν αὐτὴν ἐκ τοῦ μηδενός, τῇ ἔδωκε τὸ πρῶτον αὐτῆς σχῆμα, ἦτοι τὸ σφαιρικόν, ὕπερ ἐστὶν ἡ ἀρχὴ τῶν τοσοῦτων καὶ τηλικούτων θαυμασίων φαινομένων, περὶ ὧν διδασκόμεθα ὑπὸ τῆς γεωγραφίας· ἐννοοῦμεν δὲ τὴν διαφορὰν τῶν κλιμάτων, τὴν ποικιλίαν τῶν ἐνιαυσίων ὥρων, τὴν διαδοχὴν τῆς ἡμέρας καὶ νυκτός, τὴν εὐκολίαν τοῦ μεταβαίνειν εἰς πάντα τόπον, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἀντίποδας, οὐδαμοῦ ἀπαντῶντες φραγμὸν, οὐδέ τινα ὑποφέροντες ἐνόγησιν, τὴν τῶν θαλασσῶν ἰσορροπίαν, κτλ. Μηδὲ τις εἶπη ἀναξίαν τῆς παντοδυναμίας τοῦ Θεοῦ τὴν ἐπισημονικὴν ταύτην πίστιν. Τοιοῦτο τῶνόντι τὸ μεγαλεῖον τοῦ υπερτάτου Δημιουργοῦ τῶν ὅλων, ὥς ἐξ ἐνός καὶ μόνου πράγματος, τὸ φαινόμενον ἀπλουστάτου, ἢ σοφία αὐτοῦ παρήγαγε πλῆθος ἀπειρῶν συνεπειῶν, ὅλων συνηρμοσμένων ἐξαισίως, καὶ τῶν ὁμοίων τὴν ἁρμονίαν δύναται μὲν ὁ ἡμέτερος νοῦς νὰ ἐννοήσῃ, οὐδέποτε ὅμως θὰ ἐπενόει ἀφ' ἑαυτοῦ.

Ἡ γῆ, αὕτη ἡ σφαῖρα ἢ εὐρυτάτη ἐπὶ τῆς ὁποίας περιπατοῦμεν, ἢ φέρουσα τοσαῦτα δάση καὶ δροσεροὺς λειμῶνας, ἢ πολλάκις μάλιστα παγόνουσα κατ' ἐπιφανείαν, ὅταν ὁ ἥλιος ἀποσύρῃ τὰς ἀκτῖνας ἀπ' αὐτῆς, ὑπῆρξεν ποτε ὄγκος τις πεπυρακτωμένος. Περὶ ταύτης τῆς ἀληθείας, ἢν οἱ ἀρχαῖοι ὑποπτεύοντο, ἢ νεωτέρα ἐπιστήμη φέρει ἀποδείξεις μηδεμίαν ἐπιτρεπούσας ἀμφιβολίαν, καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι οἱ ἀναγνώσται θὰ χρεωσῶσιν ἡμῖν χάριν τινὰ, ἂν τοῖς ἐξηγήσωμεν τινὰς τῶν λόγων ἐπὶ τῶν ὁμοίων αὕτη βασιζέται.

Ἐάν τις ἐξρίπτεν εἰς τὸ ἀχανές τοῦ οὐρανοῦ, εἰς ἀπόστασιν ἱκανῶς μεγάλην ἀπὸ τοῦ ἡλίου καὶ τῶν πλανητῶν ποσὸν τι βευστοῦ, ποσὸν ἔστω καὶ ἑκατοντάκις

μεγαλῆτερον τοῦ ὄγκου τῆς γῆς, τὸ βευστὸν τοῦτο θὰ ἐλάμβανε σφαιρικὸν σχῆμα, κατὰ τινὰς νόμους τῆς ἰσορροπίας, ὀριζόμενος ὑπὸ τῶν μαθηματικῶν. Τὸ αὐτὸ θὰ συνέβαινε καὶ εἰς ἀπλὴν τινα σταγόνα ὕδατος. Ρίψε τὴν σταγόνα καθ' οἰονδήποτε τρόπον, σμί-

κρονέ την, αὐξήσῃ την, ἀμα μείνη ἐλευθέρᾳ εἰς τὸ διάστημα, θὰ λάβῃ σχῆμα σφαιρικόν· καὶ ἂν τὴν προσφθάσῃ τὸ ψῦχος, θὰ γίνῃ συμπαγῆς εἰς τὸ σφαιρικὸν σχῆμά της· καθὼς τῶνόντι συμβαίνει εἰς τὴν γαλάζαν. Ἄρα καὶ τῆς γῆς τὸ σφαιρικὸν σχῆμα δύναται νὰ

Ἡ κρατὴρ τοῦ Βεσουβίου, τρεῖς ἡμέρας μετὰ τὴν ἐκρήξιν τῆς (2) 14 δεκεμβρίου 1867.

προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι ὁ πλανήτης οὗτος, ῥιφθεὶς εἰς τὸ ἀχανές ἐν καταστάσει βευστοῦ, ὡς ὑπερμεγέθης τις σταγὼν, ἐψυχράθη ὀλίγον κατ' ὀλίγον, διατηρήσας οὕτω καὶ αὐτὸς, καθὼς αἱ γαλάζαι, τὸ σφαιρικὸν σχῆμά του.

Πρῶτον τοῦτο ἐπιχειρήμα, τὸ ἀσφαλές τοῦ ὁποίου ἀποδεικνύεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἀκολούθου.

Ἐάν ἡ βανίς, ἢ ἐάν ὁ βευστὸς ἡμῶν πυρῆν, ῥιφθεὶς εἰς τὸ ἀχανές, δὲν ἐσφραγετο συγχρόνως περὶ ἑαυτὸν, θὰ ἐλάμβανε σχῆμα ἀκριβῶς σφαιρικόν· ἀλλὰ περι-

φρεφόμενος, μετέβαλε σχῆμα· περιφρεφόμενη πᾶσα σταγὼν πλατύνεται, σμικρυνομένης τῆς διαμέτρου αὐτῆς· καὶ ὅσον βιαιοτέρα γίνεται ἡ περιστροφή, τόσον πλέον πλατύνεται. Ἐκαστος δύναται νὰ βεβαιωθῆ περὶ τούτου ἐξ ἰδίας πείρας. Λάβε μικρὰν σταγόνα ὕδατος ἐπὶ τινος κάρφου ἀχύρου, ἢ ἐπὶ τινος βελόνης· — πρέπει ὅμως νὰ καταζήσης τὸ ὕδωρ ὀλίγον τι κολλώδες διὰ κομμυδίου, ἵνα ἔχη πυκνότητά τινα· — καὶ τότε φρέψον τὴν βελόνην μεταξὺ τῶν δακτύλων· πάραυτα θὰ ἴδῃς τὴν σταγόνα πλατυνομένην ὡς δίσκον, περὶ τὸν ἄξονα ἐκ τοῦ ὁποίου λαμβάνει τὴν κίνησιν· ὅσον δὲ ταχύτερον στρέφῃς τὴν βελόνην, τόσον θὰ πλατύνεται ἡ σταγὼν.

Καὶ ἡ γῆ λοιπὸν, στρεφόμενη περὶ ἑαυτὴν ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων, ἐννὶ δέκεται ἐν καταστάσει βεζου, θὰ ἐπάθαινε τὰ αὐτὰ τῆς σταγόνος· θὰ ἐπλατύνετο τὸ σφαιροειδὲς αὐτῆς, ὡς καὶ εἶναι πεπλατυμένη ἡ γῆ εἰς τοὺς δύο πόλους, ἦτοι εἰς τὰ δύο σημεῖα περὶ τὰ ὁποῖα γίνεται ἡ κίνησις αὐτῆς· καθὼ δὲ πεπλατυμένη εἰς τοὺς πόλους, προεκτείνεται ὑπὸ τὸν ἰσημερινόν. Ἄνευ αὐτῆς τῆς θεωρίας, οὔτε τὸν σκοπὸν θὰ ἐβλέπομεν, οὔτε τὸν λόγον τοῦ φαινομένου τούτου. Τὸ σχῆμα ἄρα τῆς γῆς εἶναι φυσικὴ συνέπεια προηγηθείσης βεζουτῆς καταστάσεως αὐτῆς. Εἶναι ἀναπόφευκτος συνέπεια, ἐκτὸς ἂν ὁ Θεὸς ἔκρινε καλὸν νὰ ἐμποδίσῃ τοὺς φυσικοὺς νόμους ἀπὸ τῆς συνήθους αὐτῶν πορείας.

Ἄλλως τε, ἡ γεωμετρία ἐξηκρίβωσε διὰ κανόνων ἀλανθάστων τὸν βαθμὸν τῆς πλατύνσεως ἢν θὰ ὑφίστατο πᾶσα σφαῖρα ὁμοίᾳ τῆς γῆς, διακειμένη ἐν καταστάσει βεζου, καὶ φρεφόμενη περὶ ἑαυτὴν ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὥρων. Ἡ πλατύνσις θὰ ἦτο ἴση πρὸς τὸ τριακοσιοστὸν τῆς διαμέτρου ἢν θὰ εἶχεν ἡ σφαῖρα αὐτή. Καὶ λοιπὸν, ὅταν δι' ἀστρονομικῶν πειραμάτων ἐξηκριβώθῃ ἀριθμητικῶς ὁ βαθμὸς τῆς πλατύνσεως τῆς γῆς, κατέστη προφανὲς ὅτι αὕτη ἡ πλατύνσις ἦτο πέντε λευγῶν περίπου εἰς ἕκαστον πόλον· τουτέστιν, ἀκριβέστατα, τὸ τριακοσιοστὸν μέρος τῆς διαμέτρου τῆς γῆς, διαμέτρου ἔχουσης μῆκος 3,000 λευγῶν.

Δύναται νὰ ἦναι τυχαία αὕτη ἡ σύμπτωση; Ἐὰν ὁ Δημιουργὸς ἔβλεπεν ἀνάγκην τινα, ἄλλην παρὰ τὴν ἐγνωσμένην ἡμῖν σήμερον, δηλαδή, ἄλλην παρὰ τὴν φυσικὴν, ὅπως πλατύνῃ τὸ σφαιρικὸν τῆς γῆς σχῆμα, πῶς ἡ σοφία αὐτοῦ ἔδωκε τὴν αὐτὴν ἀκριβέστατα πλατύνσιν, ἢν λαμβάνει πᾶν βεζουτὸν σῶμα περιστρεφόμενον;

Ἄρα καὶ ἐκ μόνης τῆς πλατύνσεως τῶν δύο πόλων ἠδυνάμεθα νὰ βεβαιωθῶμεν περὶ τῆς ἀρχικῆς βεζουτῆτος τῆς γῆς. Ὁ μέγας Νεῦτων εἶναι εἰς ἐκ τῶν πρώτων σοφῶν ἀνδρῶν, τῶν ἐνασχοληθέντων εἰς τὸ κυριώδες τοῦτο πρόβλημα· οἱ δὲ μετ' αὐτὸν τὸ ἔλυσαν ἐντελῶς.

Ἀναγκαιῶς λοιπὸν πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν ὡς ἀλήθειαν ἀναντιρρόπτον τὴν βεζουτῆτητα τῆς γῆς ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτῆς καταστάσει· ἀλλὰ θὰ δυνηθῶμεν νῦν ν' ἀποδείξωμεν καὶ ὅτι ἐκ πυρακτώσεως προήλθεν ἡ βεζουτῆτος τῆς γῆς, καθὼς ἐκ πυρακτώσεως προέρχεται ἡ βεζουτῆτος τοῦ σιδήρου; Αἱ περὶ τούτου ἀποδείξεις ἀφθονοῦσιν.

Ἐὰν κατ' ἀρχὰς ἡ γῆ ὑπῆρχε πεπυρακτωμένη, ἐχρειάσθη βεβαιῶς νὰ παρέλθῃ καιρὸς τις, ἵνα ψυχρανθῇ βαθμηδὸν ὡς εἶναι σήμερον· ἄρα, εἰς ἀρχαιοτέρους

χρόνους, ὑπῆρχεν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν αὐτῆς σταθερά τις θερμότης περισσοτέρα τῆς ἐπικρατούσης σήμερον, ἐλαττωμένη καθ' ὅσον οἱ καιροὶ ἐπιησιάζον εἰς ἡμᾶς.

Ἐξετάζων τις τὴν ὑποστάθμην ἢν ἐσηματίσταν οἱ Ὁκεανοὶ ἀπὸ τῶν παναρχαίων χρόνων, εὐρίσκει ἐν αὐτῇ λείψανα φυτῶν καὶ ὄστρακοδέρμων μὴ ὑπαρχόντων σήμερον ἐπὶ τῆς γῆς· μῆτε ὑπαρχόντων, μῆτε δυναμένων νὰ ὑπάρξωσιν, ἐπεὶ δὲν θὰ εὐρίσκον πλέον ἐπ' αὐτῆς ἰκανῶς ὑψηλὴν θερμοκρασίαν. Ὅτι δὲ τὸ σημερινὸν κλίμα τῶν χωρῶν αἰτίνες κεῖνται ὑπὸ τὴν διακεκαυμένην ζώνην ἐξετείνετό ποτε μέχρι τῶν πολιτικῶν τόπων, βεβαιούται ἡμῖν ἐκ τοῦ ὅτι μέχρι τῆς Γρηγλανθίας ἐξ ἐνός μέρους τοῦ ἰσημερινοῦ, καὶ μέχρι τῆς Ἰηρᾶς τοῦ Βανδιεμένου ἐξ ἑτέρου, ἀνακαλύπτονται φυτὰ, ἐξηνθρακωμένα μὲν, ἀλλὰ διατηρούμενα ἐντελέστατα, ἀνάλογα πρὸς τὰ ἀπαντώμενα σήμερον ὑπὸ τοὺς τροπικοὺς. Εἰς χώρας ὅπου τανῦν φύονται μόνον ὀλίγα τινὰ παράσιτα φυτὰ, καὶ τινες σημύδαι ἀτραφεῖς καὶ ἀναύζητοι, ἄλλοτε ποτε ἠγεῖροντο δάση περὶδων ὑψυχγῶν, πρὸς δὲ καὶ φοινίκων. Τούτων τῶν δένδρων, τῶν προκοπτόντων σήμερον μόνον παρὰ τὸν ἰσημερινόν, τὰ λείψανα ἀνακαλύπτονται εἰς μεγάλας ἐκτάσεις, μέχρι τῶν βορειοτάτων χωρῶν, μεταβεβλημένα εἰς τοὺς γνωστοὺς γαιάνθρακας.

Εἰς τὰ νεώτερα τοιαῦτα στρώματα παρατηροῦνται λείψανα φυτῶν, πλησιεζέρον πρὸς τὰ φύομενα σήμερον ὄχι μακρὰν τῶν αὐτῶν τούτων στρωμάτων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Τέλος, ὅταν φθάσῃ τις εἰς τὰ στρώματα τὰ σχηματισθέντα μετὰ τὴν ἐποχὴν περὶ τῆς αἰγῶσις τῶν ἀνθρώπων ἀρχίζουσι νὰ ἦναι ἄμεσοι, ὅσα ἀνασκάπτονται λείψανα ἀπνηθρακωμένα, εἶναι τὰ τῶν ὀργανικῶν ὄντων ἄτινα ἀπαντῶνται καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας μέχρι σήμερον.

Ἄρα ἡ θερμότης, ἡ κατὰ τοὺς ἀρχαιοτάτους καιροὺς μεγίστη πανταχοῦ τῆς γῆς, ἠλαττώθη ὀλίγον κατ' ὀλίγον μέχρι τοῦ σημερινοῦ βαθμοῦ, καὶ ὅσα τῶν ὀργανικῶν ὄντων δὲν ἠδύνατο ἄνευ αὐτῆς νὰ προκόψωσι, περιωρίσθησαν εἰς μόνα τὰ θερμώτατα τῶν κλιμάτων.

Ἀλλὰ θὰ προβῇ λοιπὸν ἡ ψυχρανσις αὕτη τῆς γῆς; καὶ τὰ δένδρα ἄτινα προκόπτουσι σήμερον εἰς τὰ εὐκρατα ἡμῶν κλίματα θὰ ἐκλείψωσι μίαν ἡμέραν καὶ θ' ἀπομακρυνθῶσιν ἀπ' αὐτῶν, καθὼς ἀπεμακρύνθησαν οἱ φοίνικες; — Ὅχι· ἡ ἐλάττωσις τῆς θερμότητος εἶναι σήμερον εἰς τὸ τέρμα αὐτῆς, διότι ἀπὸ τριῶν ἢ τεσσάρων χιλιάδων ἐτῶν οὐδεμία ἐγένετο ἐπιστητὴ μεταβολὴ εἰς τὰ προϊόντα, καὶ ἐπομένως εἰς τὰ κλίματα· ἐνῷ ἔχομεν ἀναντιρρόπτους ἀποδείξεις, ἐκ τῶν στελεγῶν ἄτινα εὐρίσκονται εἰς τὰς ἀνασκαφὰς ἀκέραια καὶ βίζωμενα ἔτι εἰς τὴν γῆν των, ὅτι οἱ φοίνικες ἐβλάστησαν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν τῆς Γαλλίας πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων.

Καὶ ἡ ὄρυκτολογία δὲ, σπουδάσασα τοὺς λίθους τοὺς ἀρχαιοτέραν ἔχοντας τὴν κατασκευὴν, ἦτοι τοὺς κατωτάτους πάντων καὶ ἀποτελοῦντας τὸν θεμελιώδη, ὡς εἰπεῖν, πυρῆνα τῆς ὑδρογείου σφαίρας, ἀπέδειξεν ὅτι ὅλοι οὗτοι οἱ λίθοι ἀνελύθησαν ποτε δυνάμει πυρός· καὶ ὁποῖου πυρός; τοιούτου, ὁποῖον δὲν δυνάμεθα δι' ὄλων ἡμῶν τῶν μέσων νὰ ἐρεθίσωμεν ὥστε νὰ τήξῃ πέτρας τινὰς, ὡς ὑπῆρχον ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτῶν καταστάσει. Κατ' ἐκείνην λοιπὸν τὴν ἡλικίαν τῆς γῆς, ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς ἦτο ἀμφλεκτος, ὁ δὲ Ὁκεανὸς

μεταβεβλημένος εἰς ἀτμούς, σχηματίζοντας περὶ τὸν πλανήτην ἄπειρον ἀτμοσφαῖραν, διαπερωμένην ὑπὸ ἀκτίνων θερμότητος καὶ φωτός. Ὅστε καὶ ἡ γῆ ἦτο ἥλιος, μέχρις οὗ ἐπῆλθε κονία, καὶ ἐσκέπασε τὸ πρόσωπον αὐτῆς.

Οἱ λόγοι οὗτοι εἶναι ἐκπληκτικοί, ἀλλὰ μὴ πτοηθῶμεν· θ' ἀποδειχθῶσιν ἀπλούστατοι.

Ἄς στρέψωμεν τὴν προσοχὴν εἰς τὰ ἡφαίστεια. Ἐκεῖ θὰ ἴδωμεν τὸ αὐτὸ φαινόμενον ἐν μικρῷ. Γίνεται ἐκρηξις· χύνεται ἀπὸ τοῦ κρατῆρος τοῦ ἡφαιστείου εἰς ποταμοὺς πολλακίας πλατυτάτους ἢ λεγομένην λάββα, ἦτοι ἡ φλογερὰ ὕλη τὴν ὁποίαν τὸ ἡφαίστειον ἐξεμεῖ· ἡ λάββα σχηματίζει λίμνας, θαλάσσας· ἀπαράλλακτον τὸ φαινόμενον τῆς ἀρχικῆς καταστάσεως τῆς γῆς. Ἡ γῆ εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον καίει, εἶναι παμφλεγῆς, ἐξακοντίζει ὡς ὁ ἥλιος ἀκτῖνας φωτός. Ἄλλ' ὅταν λάβῃ καιρὸν ἡ βεζουτῆ ἐκεῖνη ὕλη νὰ ψυχρανθῇ, ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς σκεπάζεται ὑπὸ ἀμαυροῦ τινος στρώματος, τὸ δὲ στρῶμα τοῦτο βαθμηδὸν καθίσταται παχύτερον, καὶ τέλος ψυχραίνεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τόσον, ὥστε ἄνθρωπος περιπατεῖ ἐπ' αὐτοῦ. Ὅταν ὁ περιηγητὴς ἢ διατριπῆσῃ τὸ στρῶμα τοῦτο, ἢ παρατηρήσῃ διὰ τῶν βραγῶν αἰτίνες σχηματίζονται εἰς αὐτὸ, διακρίνει τὸ πῦρ ὀλίγους τινὰς δακτύλους κατωτέρω τῆς ἐπιφανείας ἐφ' ἧς ἀναπαύει ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀβλαβῶς ἀμφοτέρους τοὺς πόδας του. Ἐμπήγει ἐκεῖ τὸ βραδῖόν του, καὶ τὸ βραδῖόν ἀνάπτει καὶ φλέγεται.

Ὅτι εἶναι τὸ στρῶμα τὸ ἐπὶ τῆς λάββας σχηματισθὲν, τὸ αὐτὸ εἶναι ἀκριβῶς καὶ τὸ σχηματισθὲν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποῖου οἱ πόδες ἡμῶν ἀναπαύονται σήμερον.

Αὕτη ἡ ἀναλογία τῶν γενικῶν φαινομένων τῆς γῆς πρὸς τὰ μερικὰ τῶν ἡφαιστειῶν ἀποκτᾷ μάλιστα μέγα κύρος καὶ ἐκ τοῦ ὅτι οἱ μὲν κρατῆρες, τὰ στόματα ταῦτα τῶν πυριπνῶν ὄρεων, εἶναι προφανῶς ἀγωγοί, διὰ τῶν ὁποίων τὰ ἔγκρατα τῆς γῆς συγκοινωνοῦσι μετὰ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς· ἡ δὲ οὐσία τῆς λάββας εἶναι ἡ αὐτὴ τῶν βράχων οἷτινες σχηματίζουσι τὸν πυρῆνα τῆς γῆς· ἡ δὲ θερμότης ἐξ ἧς διατελοῦσιν ἀναλελυμένοι, εἶναι αὐτὴ ἢ ἐξ ἧς διετέλει ποτὲ ἀναλελυμένη ἡ γῆ ἅπασα, καὶ ἐξ ἧς ἔτι καὶ σήμερον διατελοῦσιν ἀναλελυμένα τὰ ἔγκρατα αὐτῆς· τέλος, ὅτι συμβαίνει ἐντὸς τῶν φουητήρων τούτων, εἶναι ἀκριβῶς ὅτι θὰ συνέβαινε ἐπὶ τῆς γῆς ὅλης, ἂν ἀφηρεῖτο ἀπ' αὐτῆς τὸ κέλυφος τῆς, τὸ περιεῖλημά τῆς, καὶ ἔμενε γυμνή, ὡς καὶ ὅτι συνέβαινε καθ' ὃν καιρὸν τὸ κέλυφος, τὸ περιεῖλημα τοῦτο δὲν ἦτο σχηματισμένον εἰσέτι, τὸ δὲ πῦρ ἐξέτεινε πανταχοῦ τὸ κράτος αὐτοῦ.

Ἐπειτα, οἱ ἀζέρες, αἱ διὰ τὴν μεγάλην αὐτῶν ἀπόστασιν μικρόταται αὐταί, ἂν καὶ φαεινόταται, στιγμαί, τίς πλέον ἀγνοεῖ ὅτι εἶναι τόσοι ἥλιοι; Ἐν τοσοῦτῳ, ἀφότου οἱ ἀστρονόμοι ἐξετάζουσι τὸν οὐρανὸν μετὰ προσοχῆς, πολλακίας εἶδον τινὰς τῶν ἀπωτάτων τούτων ἡλίων ἐξασθενούντας, μεταβάλλοντας χροῶμα, καὶ τέλος διόλου ἀποσκοτιζομένους. Καὶ ἄρα συνέβαινε καὶ εἰς αὐτοὺς ὅτι λέγει ἡμῖν ἡ ἐπιστήμη ὡς συμβᾶν εἰς τὴν γῆν, ὅτε τὰ μόρια ἐξ ὧν συνετίθετο ὁ ὄγκος αὐτῆς, ἀναλυόμενα ὑπὸ τῆς θερμότητος, ἐλάμβανον ἐν τῷ αἰθερίῳ διαστήματι τὸ σφαιρικὸν σχῆμα, καὶ, ὑπεκίοντα εἰς τὸν νόμον τῆς πλατύνσεως κατὰ τὴν γενικὴν αὐτῶν στροφικὴν κίνησιν, ἀπετέλουν τὸ

σφαιροειδὲς καὶ ἐλαφρῶς πεπιεσμένον τοῦτο σχῆμα τῆς γῆς. Ὅστε ἡ ὑδρογείος σφαῖρα κατ' ἀρχὰς μὲν εἶχε σκεπασθῆ ὑπὸ φρωμάτος τινος σκωρίας, ἔπειτα δὲ, αὐξανούσης τῆς ψυχρανσεως, τὸ φρῶμα κατέστη παχύτερον, ἀπώλεσε μέρος τῆς ὑπερβολικῆς αὐτοῦ θερμότητος, ἔγινεν ἀγχιμῆρον καὶ σκοτεινόν, καὶ οὕτως ὁ Ὁκεανὸς, ὅστις αἰωρεῖτο ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ, ἠδυνήθη νὰ κατακαθίσῃ, τὰ δὲ ζῶα ἤλθον τότε καὶ ἐκατοίκησαν τὸν κόσμον τοῦτον, ὃν ὁ πάνσοφος Δημιουργός, καθ' ἣν ἐξήγησιν δίδουσι εἰς τὴν Γένεσιν οἱ γεωλόγοι, εἶχε προετοιμάσει εἰς αὐτὰ διὰ τοῦ τοιούτου φρικτοῦ θαύματος.

Ἐπιφυλάττοντες διὰ τὸ προσεγὲς φυλλάδιον καὶ ἄλλας τινὰς περιέργους διασαφήσεις, προσθέτομεν εἰς τὰς παρούσας εἰκόνα ἡφαιστείου (τοῦ Βεσουβίου), ἔνθα διακρίνεται ἡ περὶ τὸν καπνοδόχον αὐτοῦ φλογερὰ ἔτι καὶ βεζουτῆ λάββα, καὶ ὁ ποταμὸς τῆς ἠδῆ ψυχρανθείσης καὶ ἀμαυρωθείσης, ὡς καὶ ἡ περίξ αὐτοῦ παλαιότερα, ἦτις κατέστη ἠδῆ γῆ.

NEOBOPAKON.

Μετὰ δεκαπενθήμερον ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὁκεανοῦ πομπορίαν, καθ' ἣν μόνον οὐρανὸν καὶ θάλασσαν ἀπαντῶσι τὰ ὄμματα, βεβαρημένος ὑπὸ τοῦ μονοτόνου τούτου θεάματος, ὁ Εὐρωπαῖος εἰσπλέει ὄχι ἄνευ συγκινήσεως εἰς τὸν μέγαν μυθὸν τῆς πόλεως Νεοβοράκου· ἐνῷ δὲ τὸ ἀτμόπλοον διέρχεται μετὰ τάχους τοὺς πορθμούς καὶ τὰ προφυλάττοντα αὐτοὺς φρουρία, ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ θεατοῦ διατρέχει περιέργως τὴν νέαν γῆν ταύτην καὶ τοὺς δύο πλατεῖς ποταμοὺς, οἷτινες περιζωνοῦσιν αὐτὴν ὡς διὰ διπλῆς ζώνης. Ἠδῆ ἡ φαντασία διορᾷ ὅπισθεν τῶν μακρῶν ἐκείνων καὶ ὠραίων γραμμῶν τοῦ ὀρίζοντος τὰς ἀγρίας χώρας, ὅπου διακίονται διεσπαρμέναι αἱ ἰνδικαὶ φυλαί, ὅτε αἱ μηχαναὶ ἴστανται μετὰ τὴν πολυήμερον ἀδιάκοπον κίνησιν, οἱ δὲ τελῶναι, ἀναβάντες εἰς τὸ πλοῖον, ἐπισκέπτονται ἐν τάχει τὰ ἐπιπλα τῶν ἐπιβατῶν· ὅλοι δὲ οὗτοι ἀποβαίνουσιν εἰς προάστειόν τι τοῦ Νεοβοράκου, χωριζόμενον ἀπὸ τῆς πόλεως ὑπὸ τοῦ Ἀνατολικοῦ Ρεύματος (East-River)· διαπορθεύουσι τὸ βεῖθρον τοῦτο ἐντὸς δεκαπέντε λεπτῶν ἐπὶ μικροῦ τινος ἀτμοκινήτου σκάφους (ferryboat), καὶ τέλος ἀποβαίνουσιν ὄχι μακρὰν τοῦ Τηλεβολοστασίου.

Τὸ Τηλεβολοστάσιον (the Battery), αὕτη ἡ πρώτη λέξις ἢ ἀκούει τις προφερομένην· εἶναι δὲ τοῦτο ἡ κοιτίς τοῦ Νεοβοράκου, καὶ κεῖται ἐπὶ τῆς νοτίου ἄκρας τῆς νήσου, μετὰ τὸν Ἀνατολικὸν Ρεύματος δεξιόθεν, καὶ τοῦ Ὑδωνίου ἀριστερόθεν, ἔχον ἀπέναντι τὴν θάλασσαν· τόπος περιπάτου ὅστις, καίτοι μικρὸς, ἔχει ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις φήμην, ὁποῖαν εἰς τοὺς Παρισίους τὰ Ἡλύσια. Αὐτόθι εἶχον ἀγκυροβολήσει ἐν ἔτει 1609 οἱ Ὁλλανδοὶ ὑπὸ τὸν Ἐρρίκον Ὑδωνά, πλοίαρχον τῆς ὀλλανδικῆς Ἐταιρίας τῶν Ἰνδιῶν· καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς ταύτης θέσεως τοῦ Τηλεβολοστασίου ἐφαινομένη ἐν ἔτει 1614 τέσσαρες οἰκίαι ζύλιναι, ὅπου κατώκουν οἱ ὑπάλληλοι τῆς Ἐταιρίας καὶ ἡ μικρὰ φρουρὰ ἢ προφυλάττουσα τὸ φρούριον. Ὁ Ὁλλανδὸς πρὸ πάντων ἀγαπᾷ τὴν ἀνάπαυσίν του καὶ τὰς ἔξεις· εἶδε τὸν ἥλιον ὀχληρὸν, καὶ ἐφύτευσε συκομορέας, ὧν ἡ ἀμφιλαφὴς σκιά εἵλκυσε ἐντὸς ὀλίγου τοὺς κατοίκους τῆς Μανναχάτας (ἰνδικῶν

ὄνομα τῆς νήσου ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀποκατέστησαν οἱ Ὀλλανδοί). Βραδύτερον δὲ τὸ Τηλεβολοστάσιον ἀνοικοδομήθη ὀλίγον παρέκει, τὰ δ' ὠραία δένδρα ἐκεῖνα ἔμειναν ὅπου φαίνονται ἔτι καὶ σήμερον.

Τὸ ὀλλανδικὸν ἔμπορεῖον ἐπέξετεινε ταχέως τὰς σχέσεις αὐτοῦ, καίτοι ἔχον ἀντίζηλον ἀγγλικὴν τινα ἀποικίαν ἀποκατασταθεῖσαν ἀπέναντι, ἐπὶ τῆς ἄλλης ὄχθης τοῦ Ρεύματος. Ἡ ὀλλανδικὴ Κυβέρνησις διωργάνωσε τὴν διοίκησιν τοῦ τόπου κατὰ τὴν ἐν τῇ ἰδίᾳ πατρίδι, ἐπονομάσασα αὐτὸν Νέον Ἀμστελοδάμον, καὶ ἀπονείμασα πολλὰ καὶ ἀξιόλογα προνόμια. Ἐκεῖνος ὑπῆρξεν ὁ χρυσοῦς τῆς πόλεως ταύτης αἰών.

Ὁ πρὸς τὴν Ὀλλανδίαν πόλεμος τοῦ Κρομουέλλου, ὑπάτου τῆς Ἀγγλίας, διετάραξε τῆς ἀποικίας τὴν ἡσυχίαν. Ἀναβὰς δὲ ἀκολούθως ἐπὶ τοῦ ἀγγλικοῦ θρόνου ὁ Κάρολος Β', ἔδωκεν ἅπαντα τὰ ἀμερικανὰ ταῦτα καταστήματα προῖκα εἰς τὸν αὐτοῦ ἀδελφόν, δούκα τοῦ Βοράκου. Τότε δὲ, στόλου ἀγγλικοῦ ὑπὸ τὰς διαταγὰς τοῦ Ριχάρδου Νικιόλσου (Nichols) ἐμφανισθέντος ἐνώπιον τοῦ Νέου Ἀμστελοδάμου, οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ἠνάγκασαν τὸν διοικητὴν αὐτοῦ Στυγευσάνδον (Stuyvesant) νὰ παραδώσῃ αὐτὴν εἰς τοὺς πολεμίους.

Ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἡ ἀποικία κατέστη ἀγγλική· μεταβαλοῦσα δὲ κύριον, μετέβαλε καὶ ἦθη, καὶ γλώσσαν. Ἀνεπτύχθη δ' ἔκτοτε ἡ πόλις ἐκπληκτικῶς· ἐνῶ τῷ 1776, ὅτε κατέκτησαν αὐτὴν οἱ Ἀγγλοὶ, οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἠριθμοῦντο ἕως 15,000, μέχρι τοῦ 1800 ἤξησαν εἰς 60,000· μέχρι δὲ τοῦ 1850 εἰς 515,394· καὶ σήμερον οἱ κάτοικοι τοῦ Νεοβοράκου ὑπερβαίνουν τὰς 600,000.

Ἡ περιώνυμος λεωφόρος Βραιδουαίη (Broadway) κεῖται ἐν τῷ μέσῳ τῶν νέων οἰκοδομῶν αἰτινες ἐξακολουθοῦσιν ἐκτεινόμεναι πρὸς βορρᾶν τῆς νήσου. Ἡ Βραιδουαίη ἀκούεται ἐν Νεοβοράκῳ, καθὼς ἐν Παρισίῳ τὰ λεγόμενα βουλὲ ἄρτια καὶ ἡ Ριβολία ὁδός. Ἐκεῖ τὰ πλουσιώτατα τῶν ἐργαστηρίων, οἱ περίπατοι, τὰ καλλίστα τῶν κτιρίων. Διχοτομεῖ δὲ ἡ λεωφόρος αὕτη τὴν πόλιν εἰς δύο ἴσα σχεδὸν μέρη. Ὀλίγα τινὲς μακραιόδοι ἢ ῥύμαι παραλλήλως κεχαρκαγμέναί τεμνοῦνται ὀρθογωνίως ὑπ' ἄλλων ὁδῶν, ἀποληγουσῶν ὅλων εἰς τὴν Βραιδουαίην. Ἡ πόλις ἅπασα εἶναι ῥυμοτομημένη κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο, ἐκτὸς τῶν παλαιῶν συνοικιῶν, τὰς ὁποίας ἀφῆκαν περὶ τῷ Τηλεβολοστασίῳ νὰ μένωσιν ὡς εἶχον ἐξ ἀρχῆς. Ἀλλὰ καὶ ὅλαι ἐν γένει αἱ πόλεις τῆς Ὀμοσπονδίας εἶναι ῥυμοτομημέναι κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον.

Ἡ εἰκὼν τὴν ὁποίαν καταχωρίζομεν εἰς τὴν ἀπέναντι σελίδα παριστᾷ ἐν συνόλῳ τὸ Νεοβοράκον μετὰ τοῦ Βρουκλινίου (Brooklin), προαστείου αὐτοῦ, πρὸς τὰ ἑπάνω. Ὁ θεατὴς διακρίνει ἐπὶ τῆς ἄκρας τοῦ ἄστεως, πρὸς τὰ κάτω, τὴν Σφαιρίστραν (Bowling-Green), οὕτω καλουμένην, ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς μικρᾶς ταύτης δενδροφύτου πλατείας ἤρχοντο συνήθως οἱ Ὀλλανδοὶ καὶ ἐσφαίριζον. Πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως, ἕστατο ἐν τῷ μέσῳ τῆς πλατείας ταύτης ἀνδριάς μολύβδινος, παριστῶν τὸν βασιλέα τῆς Ἀγγλίας Γεώργιον Γ'. Οἱ κάτοικοι τοῦ Νεοβοράκου διετράνωσαν τὴν ἀνεξαρτησίαν αὐτῶν κατεδαφίσαντες πρῶτον τὸν ἀνδριάντα τοῦτον, ἐξ οὗ κατεσκευάσαν βλήματα διὰ τὰ πυροβόλα των· εἰς μνήμην δ' ἔπειτα τοῦ γεγονότος τούτου, ἠγέρθη ἐπὶ τῆς αὐτῆς πλατείας καλὴ τις βρύσις.

Καὶ ἡ Βραιδουαίη διακρίνεται καλῶς ἐν τῷ ἡμετέρῳ σχεδιογραφημάτι· ἐν ἀναβῇ αὐτὴν διὰ τοῦ βλέμματος ὁ θεατὴς, θὰ παρατηρήσῃ δεξιόθεν κηπὸν τινα περιπεφραγμένον ὑπὸ σιδηρᾶς κιγκλίδος. Ὁ κηπὸς οὗτος καλεῖται τοῦ Ἄστεως ὁ Παράδεισος (Citty-Park)· περικυκλοῦσι δ' αὐτὸν δημόσιαι οἰκοδομαί, τὸ Παλαιὸν Δημαρχεῖον (City-Hall), τὸ Νέον Δημαρχεῖον (New-City-Hall), τὸ Ἀρχαιοφυλάκιον (Hall of Records) καὶ ἡ Στρογγύλη (Rotunda), ὅπου τὰ γραφεῖα διαφόρων δημοσίων ὑπουργιῶν.

Τὸ παλαιὸν Δημαρχεῖον θεωρεῖται ὡς μία τῶν καλλίστων οἰκοδομῶν τῆς Ὀμοσπονδίας· ἡ ἀρχιτεκτονικὴ αὐτοῦ κατὰ πολλὰ μὲν ἐλληνίζει, νεωτερίζει δὲ κατὰ τινα. Τὸ σῶμα τῆς οἰκοδομῆς ἀποτελεῖ τὴν βᾶσιν πύργου κεκοσμημένου διὰ στηλῶν ἐλληνικῶν, καὶ ὑπεράνω τοῦ ὁποίου ἵσταται κολοσσαῖον ἄγαλμα παριστῶν τὴν Δικαιοσύνην· παράδοξον δὲ φαίνεται ὅτι τῆς οἰκοδομῆς ταύτης ἡ μὲν πρόοψις εἶναι ἐκ μαρμαῦρου λευκοῦ, αἱ δὲ ἄλλαι πλευραὶ ἐκ μελαγχρόου λίθου, καίτοι ἐκτεθειμέναι ὡσαύτως εἰς τοῦ θεατοῦ τὴν ὕψαιον.

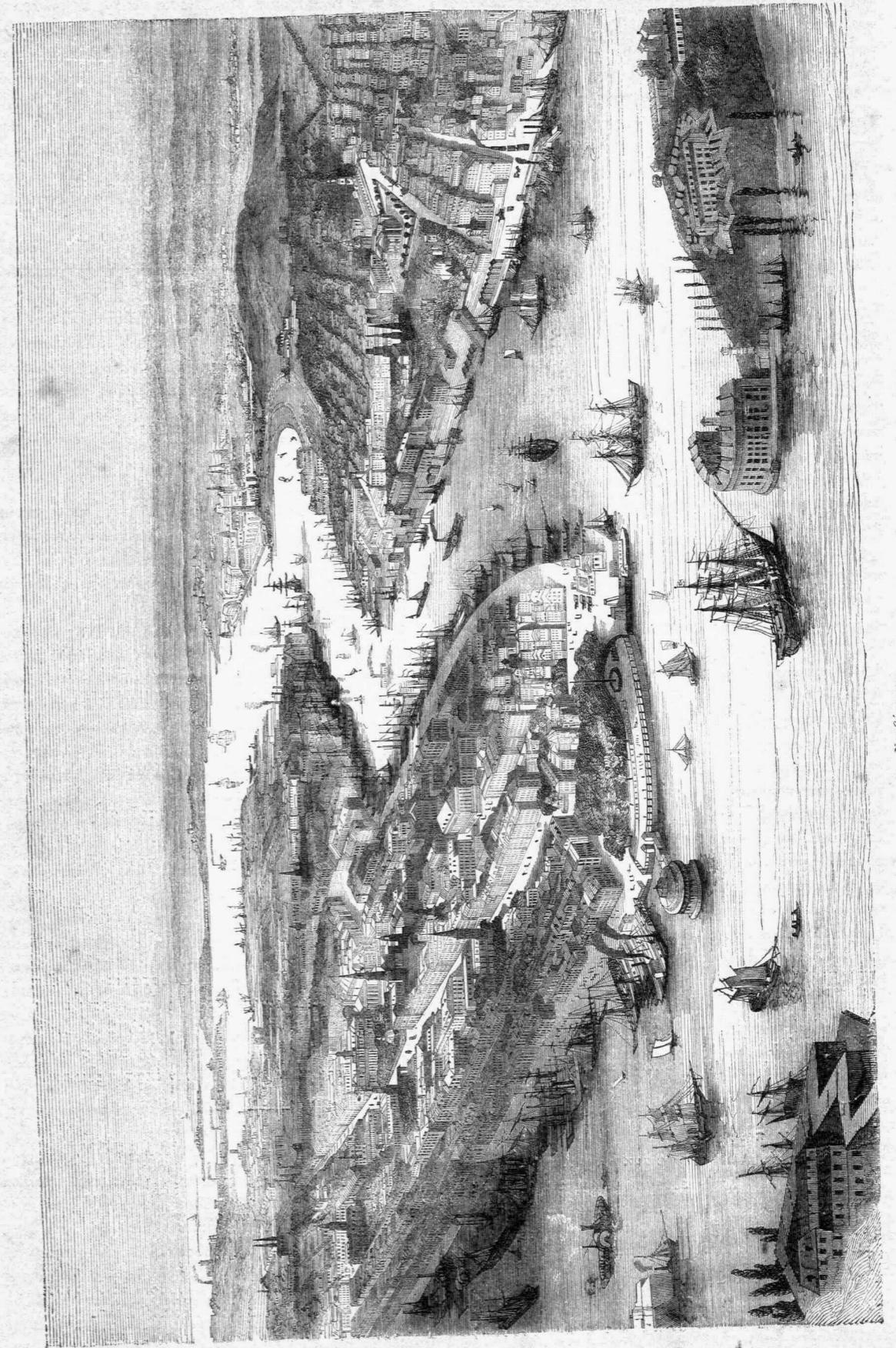
Τὸ Ἀρχαιοφυλάκιον ἦτο ἄλλοτε ποτε ἀπλῆ τις οἰκία, ἐκ δύο ὀροφῶν συγκειμένη· ἀκολούθως ἐπεστρώθη διὰ πλακῶν μαρμαρίνων, ἐστολίσθη δὲ καὶ δι' ἐξ στηλῶν ἰωνικῶν, καὶ οὕτως οὔτε μεγαλοπρεπείας ἀρχαϊκῆς ἀμοιρεῖ, οὔτε χάριτος.

Πλεῖσαι δενδρόφυτοι πλατεῖαι (squares) κατακοσμοῦσι τὸ Νεοβοράκον. Ἡ τοῦ Οὐασινγκτῶνος Πλατεία χρησιμεύει ἰδίως εἰς τὰς στρατιωτικὰς γυμνασίας, ἡ δὲ τῆς Ἐνώσεως εἶναι ἡ καλλίστη πασῶν. Αὕτη κεῖται ἐν τῷ μέσῳ τῆς κομψοτάτης τῶν συνοικιῶν τῆς πόλεως, καὶ εἰς αὐτὴν φοιτῶσιν οἱ κάτοικοι τῶν περὶ αὐτὴν πλουσιῶν οἰκιῶν, αἰτινες ἔξωθεν μὲν στεροῦνται ἐπιδείξεως μεγάλης, ἔσωθεν δὲ, γέμουσαι ὄλθου, ἀναμνησκουσι τὰς λαμπρότητας τῶν ἰταλῶν ἐμπόρων τοῦ δεκάτου ἔκτου αἰῶνος, ὧν οἱ στόλοι ἐξουσίαζον τὴν οἰκουμένην. Κατακρίνουσιν ὅμως οἱ Εὐρωπαῖοι τοὺς Ἀμερικανούς ὡς ἀμοιροῦντας αἰσθήσεως τοῦ ἀληθοῦς καλοῦ ἐν τῇ ἐκλογῇ τῶν πολυτελῶν πραγμάτων, δι' ὧν κατακοσμοῦσι τὰς αὐτῶν οἰκίας. Ἴσως ἐν μέρει εἶναι ἡ κρίσις αὕτη ὀρθή, ἀλλὰ κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπαγορεύεται καὶ ὑπὸ φθόνου, ἢ δοκισοφίας· ἐπειδὴ ὅλοι οἱ εὐρωπαῖοι περιηγηταὶ θεωροῦσιν ἑαυτοὺς ὡς κριτὰς ἀρκούντως κατηρτισμένους, καὶ πολλάκις ἐκφέρουσι κενὰς μὲν, ἀυθάδεις δὲ κρίσεις περὶ τῶν ἄλλων λαῶν. Δὲν πάσχομεν καὶ ἡμεῖς καθεκάστην ἐκ τῶν τοιούτων ἐπιπολαίων κριτῶν, παραμορφούμενοι ὑπ' αὐτῶν εἰς τοῦ κόσμου τὰ ἅμματα;

Τὸ Ἐπικαταλλακτήριον (Merchant's Exchange) ἔχει ὡσαύτως ὄψιν ναοῦ ἑλληνικοῦ, πλην τοῦ τρούλου αὐτοῦ, ὄντος ὀγδοήκοντα ποδῶν διαμέτρου, καὶ βασταζομένου ὑπὸ ὀκτῶ κορινθιακῶν στηλῶν.

Τὸ Τελωνεῖον, κτίριον εὐρύτατον, περιλαμβάνει ἅπαντα ἔμπορεύματα, ὧν ἡ ἀξία παριστᾷ τὸ μέγιστον μέρος τῶν προσόδων τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν. Ἐξωθεν ὁμοιάζει πρὸς τὸν Παρθενῶνα· ἔχει δ' ἔπειτα ὑποδιαίρεσεις, διὰ τε τὰς χρεῖας τῆς μετακομιδῆς καὶ κυκλοφορίας τῶν ἐμπορευμάτων, καὶ διὰ τὰς ἀπείρους ἐργασίας αἰτινες ἔχουσι κέντρον τὸ κατὰ τὸν τόπον.

Αἱ ἐκκλησίαι τοῦ Νεοβοράκου ἀμοιροῦσιν ἀξιοθεάτων πραγμάτων, ἀλλ' εἶναι περίεργοι, καθότι παριστῶσι τὰς ἀναριθμήτους δογματικὰς διαίρεσεις τῶν δια-

Νεοβοράκον.

μυρτωμένων. Τὰ μέλη μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας πολλάκις συμβαίνει νὰ πρεσβεύσῃ διάφορα δόγματα, τῶν ὁποίων οἱ ὄπαδοι, μὴ δυνάμενοι ὡς εὐχάριθμοι νὰ ὑποστηρίξωσι τὴν ὁμόδοξον ἀδελφότητα, συνεισφέρουσιν ἀμοιβαίως ὑπὲρ ὅλων· οὐδὲ ὅπως δὲ ἐπεμβαίνουσιν εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ τῆς ἀρχῆς τοῦ τόπου, οἱ ναοὶ ἐγείρονται διὰ συνεισφορῶν ἰδιωτικῶν. Ὁ πρῶτος τῶν ναῶν τοῦ Νεοβοράκου ἠγέρθη ἐν ἔτει

1642 υπό των Ὀλλανδῶν· οὗτος δὲ σώζεται καὶ μέχρι σήμερον.

Ὁ ναὸς τῆς Τριάδος εἶναι ἡ ἐπισκοπικὴ ἐκκλησία, κτίριον γοθικοῦ κυρίως ῥυθμοῦ, ἀποπερατωθὲν τῷ 1842 καὶ θεωρούμενον ὡς ἀριστοῦργημα ἀρχιτεκτονικῆς. Καὶ ἡ τῶν Βαπτιστῶν ἐκκλησία εἶναι ὡσαύτως γοθικοῦ ῥυθμοῦ, μετὰ προσθήκης δύο ὀκταγώνων πυργῶν.

Τὰ μουσεῖα τοῦ Νεοβοράκου, παραβαλλόμενα πρὸς τὰ τῶν πρωτευουσῶν τῆς ἐσπερίας Εὐρώπης, εἶναι μετριώτατα, πλὴν τῆς λαμπρᾶς συλλογῆς ὄπλων καὶ ἄλλων περιέργων πραγμάτων τῶν ἀγρίων τῆς Ἀμερικῆς φυλῶν. Οἱ κάτοικοι τοῦ Νεοβοράκου, ἐν τῇ ὑπερθναμύστω αὐξήσει τῆς πόλεως αὐτῶν ἐντὸς ὀλίγου, δὲν ἔλαβον καιρὸν νὰ φροντίσωσι περὶ καλλιτεχνικῶν συλλογῶν, ἐπειδὴ πρῶτον ἔπρεπε νὰ ἐγκατασταθῶσι καὶ ζήσωσιν· ἀλλ' ὅταν ἴδῃ τις ὅποια γιγαντώδη ἔργα ἐπεχειρήσαν πρὸς ὑδρευσιν τῆς πόλεως ταύτης, καταλαμβάνει καὶ ἐκ τούτου μόνου τὸν πρακτικὸν νοῦν καὶ τὸ ἐπιχειρηματικώτατον τοῦ ἀμερικανοῦ λαοῦ. Εἰς ἀπόστασιν 15 λευγῶν ἀπὸ τοῦ Νεοβοράκου ῥέει ποταμὸς, ὁ Κρότων· τί κατόρθωσαν ἵνα ἀρυσθῶσι τὰ πότιμα αὐτοῦ ὕδατα; Ἦγειραν ὑδραγωγεῖον μήκους 40 χιλιομέτρων, διερχόμενον τόπον διακεκομμένον, ποῦ μὲν ὑπὸ λόφων, ποῦ δὲ ὑπὸ ἐλῶν, τέλος δὲ καὶ ὑπ' ἄλλου τινὸς ποταμοῦ, τοῦ Χαρλέμου (Harlem), οὗτινος ἔξευξαν τὰς δύο ὄχθας διὰ γεφύρας ὕψους 114 ποδῶν· οὕτω δ' ἐξέτειναν τὸ ὑδραγωγεῖον μέχρι δεξαμενῆς ἐγούσης 35 στρεμματίων ἐπιφάνειαν. Τοῦτο τὸ ἔργον, ἐκτελεσθὲν ἐντὸς δεκατριῶν ἐτῶν, καὶ ἐν μέσῳ μάλιστα δεινῆς οικονομικῆς κρίσεως, ἀρκεῖ ἵνα δώσῃ ιδεάν τοῦ μεγάλου μέλλοντος τοῦ Νεοβοράκου.

Ἐν τῶν καταστημάτων διὰ τὰ ὅποια δικαίως σεμνύνεται ἡ πόλις αὕτη, εἶναι τὸ λεγόμενον Μεταναστῶσιον (Board of Emigration). Κατὰ τὴν τελευταίαν εικοσαετίαν, μάλιστα δὲ τὴν δεκαετίαν, ἡ εὐρωπαϊκὴ μετανάστευσις εἰς τὴν Ἀμερικὴν ὑπερηύξησε· κατὰ τὰς ἀθηναικωτάτας τῶν καταγραφῶν, εἰς μόνην τὴν πόλιν τοῦ Νεοβοράκου, ὡς κεντρικωτάτην ὅμως, καταπλέουσι κατ' ἔτος ἐξ Εὐρώπης 350 ἕως 450,000 ψυχῶν, — καίτοι ἐν τῷ παρελθόντι ἔτει 1867 κατέπλευσαν μόνον 163,000. Ἄλλοτε, οἱ μετανάσται οὗτοι, ἀποβαίνοντες εἰς τὴν ἐμπορικὴν ταύτην μητρόπολιν τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, παρεδίδοντο ἀνυπεράσπιστοι, ὡς εἰπεῖν, εἰς χεῖρας τῶν ἀργυραμοιβῶν, ἢ παντοίων ἀνθρώπων ἐκμεταλλευσμένων τὴν ἀγνοίαν αὐτῶν καὶ εὐπισίαν, ὡς ἀπείρων τοῦ τόπου. Ἡ δημαρχία τοῦ Νεοβοράκου ἠθέλησε, φυσικῶ τῷ λόγῳ, νὰ θεραπεύσῃ τὸ κακὸν τοῦτο, προστατεύουσα τοὺς νεήλυδας. Λέγομεν φυσικῶ τῷ λόγῳ, ἐπειδὴ τῶντι μεταξὺ λαῶν εὐνομούμενων τὰ τοιαῦτα θεωροῦνται ὡς φυσικὰ πράγματα, καὶ μόνον εἰς τοὺς χριστιανικοὺς λαοὺς τῆς Ανατολῆς, οὐδέποτε ἰδόντας τοιαύτην τινὰ ἐκ μέρους τῶν ἀρχῶν κηδεμονίαν ἢ ἀντίληψιν, φαίνονται ὡς ἀπίστευτα.

Κατ' ἀρχάς, ἀπασαί ἀπροσπάθειαι τῆς δημαρχίας τῶν Νεοβορακτικῶν ἐναυάγουν κατὰ τῆς ἀντιστάσεως τῶν ὅσοι ἐκαρποῦντο τὴν ἀμυχανίαν ἐκείνην τῶν δυστυχῶν μεταναστῶν· ὥστε ἐδέησε νὰ συστηθῇ ἐιδικὴ τις διαχείρισις, κατὰ τὴν ὁργανισμένον ἐπὶ βάσεων ἐδραίων, κερτημένον ὠρισμένα καθήκοντα, ὡς καὶ ταμεῖον ἐπιτρέπον αὐτῷ νὰ πράττῃ ὅ,τι ἠβούλετο, καὶ

τὸ κατὰ τὴν κατάστημα τοῦτο εἶναι τὸ καλούμενον Board of Emigration.

Καθιδρύθη δ' ἐν ἔτει 1847. Ὁ νόμος διὰ τοῦ ὁποίου ἐθεσπίσθη παρεχώρησεν εἰς αὐτὸ καὶ εὐρύχωρον τινα οἰκοδομήν, Castel Garden (Κῆπου Ἡύργου) ὀνομαζομένην, ἐνθα συνεκεντρώθησαν ἀπασαί αἱ περὶ τὴν μετανάστευσιν ὑπηρεσίαι· ὡς τὸ γραφεῖον τῆς ἐπιθεωρήσεως, τὸ τῶν ἐπιβατηρίων εἰς τοὺς σιδηροδρόμους, τὸ τῶν ἀργυραμοιβῶν, τὸ πρακτορεῖον τῆς προμηθείας θέσεων ἢ ἔργων, κτλ. Τὸ Castel Garden κείναι πλησιέστατα τοῦ λιμένος, ἐπὶ τοῦ στομίου τοῦ Βορείου Ῥεύματος. Ἀμα φθάσῃ πλοῖόν τι φέρον μετανάστας, ἀγκυροβολεῖ ἐκεῖ ἀπέναντι· εἰς τῶν ὑπαλλήλων τοῦ καταστήματος ἀναβαίνει εἰς τὸ πλοῖον, ἐρωτᾷ ἕνα πρὸς ἕνα τοὺς ἐπιβάτας, ἐξετάζει τὴν ὑγίαν των, τοὺς χρηματικούς αὐτῶν πόρους, δίδει ἀποχρώσας συμβουλὰς πρὸς τοὺς ἔχοντας στενὰ τὰ μέσα, καὶ τέλος προσέχει μήποτε πρὸ τῆς ἀποβάσεως τοὺς περιπλέξωσιν οἱ συνήθως ἐκμεταλλεῦμενοι τὴν ἀπειρίαν των.

Ἀφοῦ δὲ ἀποθῶσιν εἰς τὴν ξηρὰν, πρῶτον ὑποβάλλονται εἰς ἰατρικὴν ἐξέτασιν· ἔπειτα δὲ σημειοῦνται τὰ ὀνόματα αὐτῶν εἰς τὰς βίβλους τοῦ καταστήματος. Αὗται αἱ βίβλοι εἶναι αἱ πηγαί, ἐξ ὧν συντάσσονται αἱ ἐτήσιαι στατιστικαὶ περὶ τῆς μεταναστεύσεως.

Οἱ ἀργυραμοιβοὶ, οἱ γενόμενοι δεκτοὶ ἐν τῷ καταστήματι μετὰ προηγουμένην ἐξέτασιν τῆς διαγωγῆς καὶ ἐγγύησιν ὑπὲρ τῆς τιμιότητος αὐτῶν, δίδουσι τότε εἰς τοὺς μετανάστας, ἀντὶ τῶν χρημάτων ἅτινα ἔφερον ἐξ Εὐρώπης, ἀμερικανικὰ νομίσματα, ἵνα μεταχειρισθῶσιν αὐτὰ ὅταν ἐξέλθωσιν εἰς τὴν πόλιν, καὶ οἱ μετανάσται ἔπειτα διασκορπίζονται λαμβάνοντες παντοίας ὁδοὺς πρὸς τὸ ἐνδότερον, εἰς εὔρεσιν τύχης.

Αἱ ἐργασίαι πρὸς κατασκευὴν τοῦ σιδηροδρόμου ὅστις μέλλει νὰ συνάψῃ τὸν Ἀτλαντικὸν Ὠκεανὸν μετὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ, ἀρχάμεναι ἀπὸ τοῦ 1858, προσδεύουσι καθ' ἑκάστην. Ὁ σιδηροδρόμος οὗτος ὑπόσχεται πόρους μεγάλους εἰς τὴν ἀνθρωπότητα, καὶ ἰδίως εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας.

Ποῦ θὰ σταθῇ ἡ αὐξοῦσα εὐπορία αὐτῶν; Ἦδὴ τοσάκις ὑπερηκοντίσθησαν αἱ μυθωδέσταται τῶν ἐλπίδων τοῦ κόσμου ἐκείνου, ὥστε ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην εἶναι ἀδύνατος. Πρὸ 242 ἐτῶν, ἡ νῆσος τοῦ Νεοβοράκου εἶχεν ἀγοραστῆ ὑπὸ τῶν Ὀλλανδῶν ἀντὶ φράγκων 120! Μόνον ἑκατὸν εἴκοσιν.

ΦΩΣ ΕΠΙ ΧΕΙΛΟΥΣ ΛΑΚΚΟΥ.

(Ἰδε σελίδα 106. — Συνέχεια καὶ τέλος.)

Ὁ κύριος Γεώργιος μᾶς τὰ διηγήθη αὐτὰ ὅλα, καὶ ἐκείνον ἔπρεπε ν' ἀκούσετε πῶς τὰ ἔλεγεν ὠραῖα· καθὼς τὰ ἔλεγε λεπτομερῶς ἐκείνος, καὶ χαρὰν ἠσθάνομεν, καὶ ἐνταῦτ' ἄν κλαίω μὲ ἤρχετο. Καὶ ἐν τούτοις, ὅπισθ' εἶχε φυλάξει νὰ μὲ εἰπῇ τὰ καλλίτερα.

— Ἐκείνη μου ἡ εἰκὼν ἐπωλήθη, ἐξηκολούθησε νὰ λέγῃ ὁ φίλος μᾶς· καὶ μετὰ τὴν ἔκθεσιν θὰ τὴν λάβῃ ὁ ἀγοραστής τῆς, ὅστις, μετὰ σέ, εἶναι ὁ μόνος ἐνδιαφερόμενος εἰς αὐτήν. Ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἐκείνης συνομιλίας μ' ἐδῶσε μίαν ἀπόδειξιν, νὰ λάβω παρὰ τοῦ τραπεζίτου τοῦ 2000 φράγκα· διότι ὁ στρατιώτης

σου αὐτὸς ἔχει χροῖματα εἰς τὸ κατάστημα ἐνὸς τραπεζίτου. Παρατηρεῖς ὅτι δὲν εἶναι ἀπὸ τοὺς πτωχοτέρους. Εἶδα τὴν ὑπογραφήν του, καὶ ἐξ αὐτῆς ἔμαθα καὶ τὸ ὄνομά του, καὶ ἐνταῦτ' ὁ βραβύδιον. Ὄνομαζεται Ἀνδρέας Καμπολῖνος, καὶ εἶναι συνταγματάρχης. Ἐσυμφωνήσαμεν λοιπὸν νὰ σὲ προξενήσωμεν μίαν χαρὰν ἐξαφικίαν, μίαν μεγάλην χαρὰν. Δὲν ἔπρεπε νὰ σὲ τὸ εἰπῶ, ἀλλὰ μάθε ὅτι αὐριον, ὅταν θὰ ἔλθῃς εἰς τὸ δάσος, θὰ τὸν εὕρῃς νὰ σὲ περιμένῃ εἰς αὐτὸν ἐδῶ τὸν τόπον, ὅπου καθήμεθα· σὲ τὸ λέγω διὰ τὸν φόβον μήπως, ἂν τὸν ἔβλεπες αἰφνιδίως, δὲν θὰ ἀντιέχῃς, ἀφοῦ καὶ μόνον ἐκ τῆς προειδοποιήσεώς μου ἤρχισες νὰ τρέμῃς τόσο, ὥστε, ἂν δὲν ἦτο ἡ ἀδελφή σου νὰ σὲ κρατήσῃ, ἴσως θὰ ἐπιπτες εἰς τοῦ Λύκου τὸ Πήδημα.

Καὶ τῶντι, ὅλη ἔτρεμα καὶ ἐκείνην ἀκόμη τὴν στιγμὴν, ὡσὰν τρελή· ἀλλ' ὅμως ἠμπόρεσα καὶ εἶπα εἰς τὴν Κατερίναν μᾶς, — Ἄς ἔλθῃ, ἄς ἔλθῃ αὐριον· ἐγὼ ἀντέχω.

Δὲν ἤλθεν ὅμως τὴν ἐπαύριον. Τὴν ἀκόλουθον ἡμέραν, ὁ κύριος Γεώργιος λαμβάνει μίαν γραφὴν ἀπὸ τὸν συνταγματάρχην Καμπολῖνον. Λαμβάνει μίαν γραφὴν, καὶ ἡ γραφὴ διελάμβανεν αὐτὰ τὰ ὀλίγα λόγια. Τὰ ἀπεστήθισα, καὶ ἀκόμη τὰ ἐνθυμοῦμαι.

« Διαταγὴν ν' ἀναχωρήσωμεν μὲ τὸν στρατὸν εἰς τὴν Ἰσπανίαν· δὲν μὲ μένει οὔτε στιγμὴ. Ἐγὼ εἰς τὸν νοῦν μου τὴν Ἀμαρύλλην· εἰπήτε τοῦτο εἰς αὐτήν, καὶ εἰπήτε τὴν νὰ μὴ με λησμονήσῃ. Ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου ὑπάγω, πολλοὶ πλέον δὲν ἐπέτρεψαν· ὅμως ἐγὼ θὰ ἐπιστρέψω. Καὶ εἴκοσι ἀκόμη ἔτη ἂν περάσουν, θέλω νὰ γνωρίζω ὅτι εἰς τοῦ Λύκου τὸ Πήδημα ὑπάρχει πάντοτε τὸ φῶς. »

Τὰ εἴκοσι ἔτη ἐπέρασαν, καὶ ἄλλα ἀκόμη πολλὰ, καὶ ὁ συνταγματάρχης δὲν ἠμπόρεσε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ὑπόσχεσιν. Μόνον μίαν φορὰν, μίαν μόνον, ἠδυνήθημεν, τόσο ἐγὼ καθὼς καὶ ἐκείνος, νὰ λάβωμεν κατ' εὐθεῖαν εἰδήσεις ὁ εἰς περὶ τοῦ ἄλλου. Τὰ φραγεύματά μᾶς εἶχαν πάθει συμφορὰς μεγάλας· εἰς ὅλας τὰς πόλεις, καθὼς καὶ εἰς τὰ χωρία μᾶς, αἱ γυναῖκες, πλούσιαι καὶ πτωχαί, κατέβαλλον ὅ,τι ἠμπόρουσαν, διὰ νὰ ζεῖλουν εἰς τοὺς πληγωμένους ἐπιδέσμους καὶ ξαντόν. Δι' ἐμὲ αὐτὸ δὲν ἔφθανεν· ἀφοῦ κατέβαλα καὶ ἐγὼ τὸ μέρος μου εἰς τὴν γενικὴν συνεισφορὰν, ἔστειλα καὶ χωριστὰ ἄλλα, διὰ νὰ βάλω ἐπάνω εἰς αὐτὰ τὴν ἐπιγραφὴν, « Πρὸς τὸν συνταγματάρχην Καμπολῖνον, Ἀμαρύλλη Φραισιέρου. »

Ὁ κύριος Γεώργιος, ὁ φίλος μᾶς, ὅστις ἔβλεπεν εἰς τὰ Παρίσια τὰς ἐφημερίδας, ἐφρόντιζε νὰ μὲ στέλλῃ ὅσα μ' ἐνδιέφεραν, καὶ ἐκ τούτου ἤξευρα πῶς νὰ διευθύνω τὰ ἀποδοσιδιά μου. Σχεδὸν τὰ ἡμίση νυμφικὰ μου ἀσπρόβροχα εἶχα βάλει ἐκεῖ μέσα. Ἦσαν πράγματα ἐδικὰ μου· τὰ ἔκαμα λοιπὸν ὅ,τι ἤθελα. Δὲν εἶχα ἀπόφασιν νὰ μὴ νυμφευθῶ;

Κατὰ τὸν αὐτὸν ἐκεῖνον καιρὸν, εἶχε συμβῆ μίαν μεγάλην πυρκαϊὰ εἰς τὸ χωρίον μᾶς, καὶ πλῆθος πτωγῶν οικογενειῶν ἔμειναν εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου, ἄστεγοι καὶ χωρὶς τὸν ἐπιούσιον ἄρτον. Τόσον μεγάλη συμφορὰ ἦτον ἐκείνη, ὥστε ὠμίλησαν ὅλοι αἱ ἐφημερίδες. Ἄς ἦναι καλὰ ὁ κόσμος, ἔγιναν συνεισφοραὶ παντοῦ, καὶ μᾶς ἤλθαν ἀμέσως ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη παντοίων εἰδῶν βοηθήματα. Μετὰ ἐξ, ἑπτὰ μῆνας, μᾶς ἤλθε καὶ ἐν ἄλλοι· αὐτὸ ἔφθασεν ὀλίγον ἄργα, ἀλλ' ἤρχετο καὶ

ἀπὸ τόσον μακρῶν τόπων! μίαν γραφὴν εἰς ὄνομά μου, καὶ μέσα εἰς τὴν γραφὴν, ἀπὸ τὴν Μόσχαν γραμμένην, — εἰς τὴν Ῥωσίαν, — μίαν διαταγὴν πρὸς τὸν διοικητὴν τῆς πλησιέστερας πόλεως, νὰ μοῦ πληρωθῶν χίλια φράγκα. Ὅπισθεν τῆς διαταγῆς ἦσαν γραμμένα καὶ αὐτὰ τὰ λόγια· — « Πρὸς τὴν δεσποσύνην Ἀμαρύλλην Φραισιέρου, διὰ τοὺς γείτονάς της ὅσοι ἔπαθον ἐκ τῆς πυρκαϊᾶς, ἐκ μέρους τοῦ συνταγματάρχου Ἀνδρέου Καμπολῖνου. »

Τρεῖς στίχοι ἦσαν ὅλοι· ὅμως ἤθελα πολλὴ νὰ τοὺς ἐφύλαττα, καὶ σὰς ἀφίνω νὰ στοχασθῆτε τὴν λύπην μου ὅταν, εἰς τὸ μέρος ὅπου ὑπῆγα νὰ λάβω τὰ χρήματα, ὁ ταμίας μὲ εἶπεν, ἀφοῦ μὲ τὰ ἐμέτρησεν, ὅτι ἔπρεπε νὰ τοῦ ἀφῆσω τὸ χαρτί. Νὰ κόψω τοὺς στίχους ἐκείνους, ἀδύνατον· ἦσαν γραμμένοι εἰς τὰ ὀπίσω τοῦ χαρτίου. Ἄν τὰ χίλια φράγκα ἦσαν ἰδικὰ μου, ὦ! βέβαια θὰ τὸ ἐκράτουν, διὰ νὰ μὲ θάψουν μὲ αὐτὰ· θὰ εἶχα τὸ χαρτί τοῦλάχιστον ἐπὶ ζωῆς μου· ἀλλ' ἔπρεπε νὰ δοθῶν εἰς τοὺς πτωχοὺς, καὶ δὲν εἶχα δικαίωμα νὰ μὴ τὰ λάβω.

Ἐπαυσεν ἀκολούθως ὁ πόλεμος· ἤλλαξε καὶ βασιλείαν ἡ Γαλλία. Ἐλεγαν τότε, ὅτι οἱ ἐχθροὶ μᾶς εἶχαν γίνει φίλοι μᾶς. Ἠλπισα λοιπὸν ὅτι ἀφεύκτως ἐμελλε καὶ ὁ συνταγματάρχης νὰ ἐπιστρέψῃ· ἐπειδὴ εἶχα μάθει ὅτι, ἐνῶ ἤρχετο ἀπὸ τὴν Ῥωσίαν, ἔγινεν ἀχμάλωτος. Ὅλοι ὅμως οἱ ἀχμάλωτοι μᾶς ἀπεδόθησαν, καὶ αὐτὸς δὲν ἐφαίνετο.

Πολὸν καιρὸν μετὰ τὰ μεγάλα ἐκεῖνα περιστατικὰ, μανθάνω μίαν ἡμέραν, ἀπὸ γράμμα τοῦ κυρίου Γεωργίου, ὅτι ὁ συνταγματάρχης, μὴ δυνάμενος νὰ ἔλθῃ συμπάθειαν εἰς τὴν νέαν βασιλείαν καὶ εἰς τὴν νέαν τῆς σημαίαν, — εἶχαν βάλει πάλιν τὴν λευκὴν, — ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν ὡς στρατηγὸς μᾶς ἐκεῖ δημοκρατίας, ἡ ὁποία εὐρίσκετο εἰς πόλεμον μὲ τοὺς Ἰσπανοὺς. Τότε εἶδα ὅτι πλέον δὲν ἔπρεπε νὰ ἐλπίζω ὅτι θὰ τὸν ἴδω ἐρχόμενον εἰς τὸ χωρίον μου, καὶ ἐπαρηγορούμην λέγουσα μὲ τὸν ἑαυτὸν μου, « Τίς σίδε; ἴσως ἐκεῖ κάτω θὰ ἦναι εὐτυχής. » Ὅλη μου πλέον ἡ διασκέδασις ἦτον αἱ μιητέρες σας, τότε μικραὶ κόραι, ὡς εἶθε σήμερον.

Ἐφθασα εἰς τὸ τέλος τῆς ἱστορίας μου. Πενῆντα χρόνους σχεδὸν ἔκαμα καθημερινῶς τὸν συνῆθη μου περιπάτον εἰς τὸ Πήδημα τοῦ Λύκου. Πολλάκις ἠθέλησαν νὰ μ' ἐλευθερώσουν ἀπ' αὐτὸν τὸν κόπον, καὶ ὁ δήμαρχός μᾶς ἔβαλε καὶ ἔστησαν ἐκεῖ ἐν φανάρι, ἐπάνω εἰς ἕνα στύλον. Εἰς αὐτὸ δὲν ἠναντιώθη, ἀφοῦ μάλιστα κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διεκρίνετο μακρόθεν τὸ φῶς· ἀλλ' ὅταν εἶπαν νὰ διορίσουν ἕνα δασοφύλακα νὰ τὸ ἀνάπτῃ, αὐτὸ δὲν τὸ ὑπέφερα· ἀνέφερα εἰς τὸν δήμαρχον ὅτι, μετὰ τόσα ἔτη, θεωροῦν ὡς δικαίωμα μου ἀναφαίρετον τὸ ν' ἀνάπτω ἐγὼ ἐκεῖνο τὸ φῶς. « Ἀφοῦ ἐγὼ ἀποθάνω, εἶπα, ἄς βάλουν ὅποιον θελήσουν νὰ φωτίξῃ τοῦ Λύκου τὸ Πήδημα· ἐν ὅσῳ ὅμως ἡ Ἀμαρύλλη ζῇ, αὐτὴ θὰ τὸ φωτίξῃ, καὶ ὄχι κανεὶς ἄλλος. »

Ἄς ἦναι δὲ, μὲ ἄφησαν καὶ τὸ ἦναπτα. Ἐν ἐσπέρας, ἐνῶ ἐπορευόμην ν' ἀνάψω τὸ φῶς, βλέπω δύο ἀνθρώπους, δύο κυριοῦς, αἵτινες ὄρθιοι εἰς τὸ ἀπέναντι χεῖλος τοῦ λάκκου, καὶ κρατοῦμενοι ἀπὸ τὰς γεῖρας, ἐφαίνοντο ὡς νὰ ἐπερίμεναν κάποιον. Ἄν καὶ ἐγήρασα, ἡ ὄρασις μου ὅμως εἶναι καὶ ἔως τώρα καλή. Τὸν ἕνα, τὸν ἐγνωρίσα· ἦτον ὁ κύριος Γεώρ-

γιος· ὁ ἄλλος, ὁ σύντροφός του, ἦτο γέρον τις ὑψηλός· ὀλίγον τι ἔσκυπτε· τῆς κεφαλῆς του αἱ τρίχες κατάλευκοι. Μ' ἔβλεπε, μ' ἔβλεπε· εἶχε τὸ ὄμμα του ἐπάνω μου ὡς ἀν στυλωμένον. Τὸν ἐκύτταξα κ' ἐγὼ μίαν στιγμὴν... ἔπειτα ἀκούω τὰ ὄτα μου καὶ βομβοῦν· ἐνόμισα ὅτι εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου ἦλθεν ὡσανεὶ μία βροχὴ ἀπὸ σπινθῆρας. Ἡσθάνομην ὅτι ἡ φωνή μου ἐκόπτετο, καὶ μόλις ἠμπόρεσα νὰ ἐρωτήσω τὸν κύριον Γεώργιον, — « Ἐκεῖνος εἶναι ; »

Τότε μὲ ἀπεκρίθη ὁ ἄλλος, μὲ φωνὴν ὄχι ἀταραχωτέραν τῆς ἰδικῆς μου καὶ αὐτός· — Σὲ φέρω, Ἀμαρύλλη, τὸ μανδύλῖ σου. Πρὸ πολλοῦ ἤδη τὸ εἶχα εὐρεῖ· ἐμείνεν εἰς ἓνα τῶν κληρονόμων τῆς τροφοπόλιδός μας. Ἡ ἀθλία, δὲν εἶχε πλέον χρεῖαν τοῦ ἱεροῦ τούτου ἐνθυμήματος· ὑπῆγε καὶ αὐτὴ νὰ εὕρη τὸ ἀνδρεῖόν της τέκνον.

Οὕτω, μετὰ παρέλευσιν πενήντα ἐτῶν, ἐκεῖνη ἡ τρυφερὰ ἀκόμη κόρη, καὶ ἐκεῖνος ὁ νεαρὸς στρατιώτης, συναπηντήθησαν δευτέραν φορὰν, καὶ αὐτὸς πιεζὸς εἰς τὴν ὑπόσχασίν του, καὶ αὐτὴ πιστὴ εἰς τὸ τάγμα της.

Ὁ στρατηγὸς Καμπολῖνος (ἐπειδὴ, καθὼς σὰς προεῖπα, τώρα εἶναι στρατηγός), ἐδικαιολογήθη πῶς τόσον καιρὸν δὲν μ' ἔστειλεν εἰδήσεις του. Τὴν αἰτίαν νὰ σὰς ἐξηγήσω εἶναι περιττόν· ἀρκεῖ ὅτι ἐγὼ τὴν ἡύρα πολὺ ὀρθήν. Διέτριψε τρεῖς ἡμέρας εἰς τὸ χωρίον μας, ἔπειτα πάλιν ἀνεχώρησε διὰ τὴν Ἀμερικὴν, ὅθεν εἶχεν ἔλθει ἀπεσταλμένος δι' ὑποθέσεις τῆς νέας του πατρίδος. Ἐλυπήθην πολὺ ὅταν πάλιν μᾶς ἄφησεν, ἀλλ' εἶπα μὲ τὸν ἑαυτόν μου· « Ὅπως δὴ ποτε, τώρα εἰμπαρῶ ν' ἀποθάνω εὐχαριστημένη, ἀφοῦ τὸν ἐπανεῖδα ! »

Μετὰ τὸν λόγον τοῦτον τῆς Ἀμαρύλλης, ὁ ξένος ὅστις κατ' ἐκεῖνο τὸ ἐσπέρας ἐφιλοξενήθη εἰς τὴν τράπεζαν τῆς οἰκογενείας της, καὶ μέχρι τοῦδε ἐσιώπα, — Μή σε μέλη, τὴν εἶπε, καὶ πάλιν θὰ τὸν ἰδῆς· εἶμαι ἄνθρωπος τοῦ στρατηγοῦ· καὶ σὲ δίδω τὴν εἰδήσιν ὅτι ἐπιστρέφει ἐντὸς ὀλίγου ν' ἀποκατασταθῆ εἰς τὴν Γαλλίαν. Ἐχω διαταγὴν του ν' ἀγοράσω τὴν ἔπαυλιν, ἥτις πωλεῖται ἐδῶ σιμά.

— Τρόντι; εἶπεν ἡ Ἀμαρύλλη κύψασα ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ τρίβουσα μικρὸν τι ψυχίον, τὸ ὁποῖον ἀπήντησεν ὁ δάκτυλός της ἐπ' αὐτῆς. Καὶ τὸ μὲν πρόσωπόν της ὑπεμεῖδία, τὸ δὲ γεροντικόν της ὄμμα ἐθελώθη ὑφ' ἐνός δακρύου. — Ἄς ἦναι, ἐπρόσθεσεν· ὅταν θὰ ἐξέρχεται εἰς περίπατον πρὸς τὸ μέρος μου, ἢ ἐγὼ πρὸς τὴν ἔπαυλιν του, ἴσως θὰ συναπαντώμεθα, καὶ θὰ ἦναι γλυκὺ τὸ νὰ βλέπῃ ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ὁ εἰς τὸν ἄλλον !

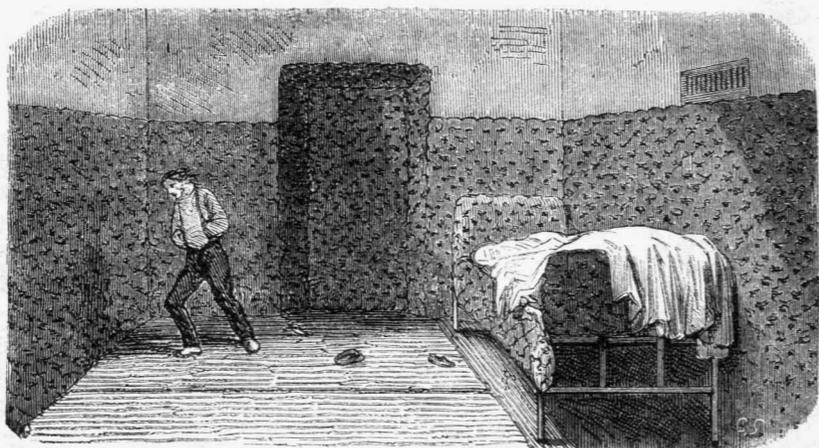
ΦΡΕΝΟΚΟΜΕΙΟΝ ΠΡΟΤΥΠΟΝ.

Παρατηρεῖται ἐπ' ἐσχάτων ἐν Γαλλίᾳ, ὅτι τὸ πλῆθος τῶν φρενοβλαβῶν αὐξάνει ὁσημέραι ἐπαισθητῶς, ὡς εἰ ἂν προβῆ τὸ κακὸν τοῦτο καὶ ἐν τῷ μέλλοντι, καθὼς ἐφάνη προβαῖνον κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα

Μαινόμενος φορῶν περιστατικὸν χιτῶνα.

ἐτη, μίαν ἡμέραν ἢ φρόνησις καὶ ἡ παραφροσύνη θὰ ἀντιποιοῦνται δι' ὅπλων ἴσων τὴν ἀρχὴν ἐπὶ τῆς γῆς. Ἡ μόνη παρηγορία τῶν φρονίμων εἶναι, ὅτι οἱ φρενοβλαβεῖς ξεροῦνται τοῦ πνεύματος τῆς ἐνώσεως τῶν δυνάμεων αὐτῶν, καταβαίνοντες, οἱ δυσυχεῖς, εἰς τῶν

Δομάτιον γναφάλοναστον.

κτηνῶν τὴν τάξιν, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀπομονούμενοι. Ὅσον καὶ ἂν ἐπληθύνοντο, οὐδέποτε θὰ ἐσχηματίζον σῶμα ὑπέικον εἰς ἓν μόνον σύνθημα.

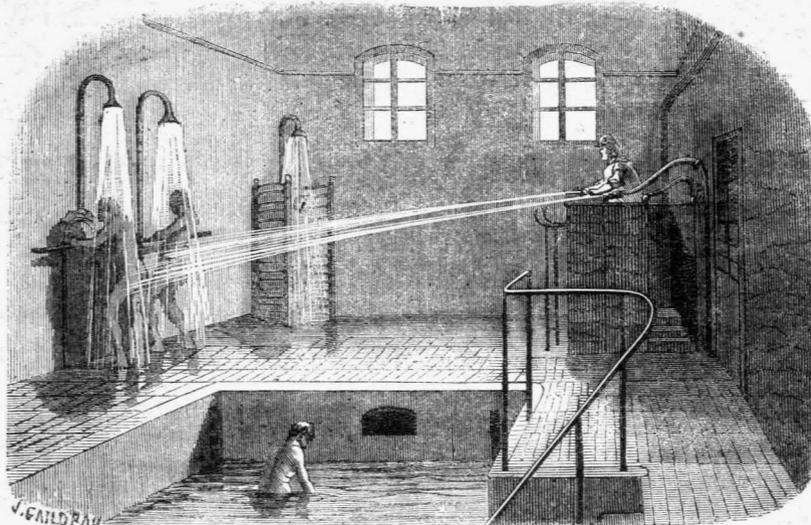
Ἀλλὰ πόθεν προέρχεται ἡ θλιβερὰ αὕτη αὐξήσις; Πολλοὶ λέγουσιν ἐκ τῆς καταχρήσεως τῶν πνευματω-

δῶν ποτῶν· διότι εἰς τὴν Γαλλίαν ὁ οἶνος ἀπ' οὐδεμιᾶς τραπέζης λείπει, ἐνῶ ὁ πλεῖστος εἶναι οἶνος πλαστός, οἶνος ἄνευ σταφυλῆς· οἶνος κατεσκευασμένος ἐξ οἴνοπνεύματος, ὕδατος καὶ βαφῆς· καὶ τὰ παιδιὰ δὲ, ἀπὸ τῆς τρυφερωτάτης αὐτῶν ἡλικίας, ποτίζονται ὑπό

οἴνου. Ὁ Γάλλος θεωρεῖ τὴν ζέρησιν τοῦ οἴνου ὡς ζέρησιν ἐσχάτης πενίας· κλαίει τὸν μὴ ἔχοντα οἶνον εἰς τὴν τράπεζαν αὐτοῦ, ὡς μὴ ἔχοντα τὸν ἐπιούσιον ἄρτον. Εἰς τὰ ξενοδογεῖα, καὶ ἂν δὲν ζητήσης οἶνον, ὁ ὑπηρέτης σοὶ φέρει τὴν φιάλην μετὰ τοῦ ἄρτου. καὶ ἂν εἶπες ὅτι οἶνον δὲν θέλεις, σὲ παρατηρεῖ ὡς ἐξαιρέσιν· σὲ ἐκλαμβάνει ἢ ὡς ἀσθενῆ, ἢ οἱ ἰατροὶ ὑπέβα-

λον εἰς τὴν χαλεπὴν ταύτην καταδίχην, ἢ ὡς φειδωλὸν μέχρι στερήσεως τοῦ οἴνου, ἢ τοὶ μέχρι γλισχρότητος, ἢ τέλος ὡς μέλος νηφαλιοφίλου τινὸς ξένης ἐταιρίας. Τὸ ν' ἀπαρέσκη ὁ οἶνος εἰς ἄνθρωπον εἶναι ἀκατανόητον εἰς τὸν Γάλλον.

Ἄλλ' οἱ ἄνδρες τῆς ἐπιστήμης ἐν Γαλλίᾳ ἀποδίδουσι τὴν πληθὺν τῶν φρενοβλαβῶν εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν

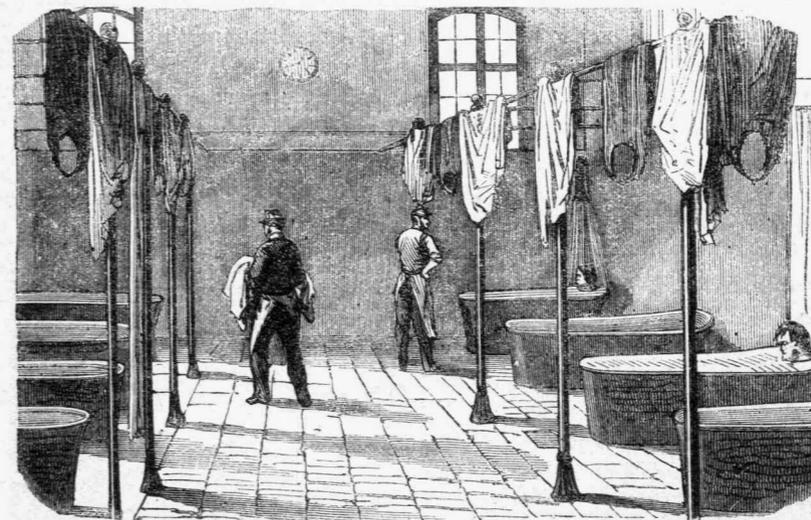

Ἵδροθεραπεία ἐν τῷ φρενοκομείῳ τῆς Ἀγ. Ἀννης.

βιωτικῶν μεριμνῶν, εἰς τὴν κατάχρησιν τῶν διανοητικῶν δυνάμεων, εἰς τὴν ὑπέρμετρον φιλοδοξίαν τῶν παρόντων καιρῶν. Ὁ βίος, λέγουσι, κατέστη πολυσχολος ὑπὲρ τὰς δυνάμεις τοῦ πτωχοῦ ἀνθρωπίνου ἐγκεφάλου, μάλιστα δὲ εἰς τὰς μεγαλοπόλεις, ἐνθα οἱ ἠθικοὶ καὶ πνευματικοὶ περισπασμοὶ πλεονάζουσι. Διὰ τοῦτο τὰ τρία μεγάλα φρενοκομεῖα τῆς πόλεως τῶν

Παρισίων (τὰ ἐν Bicêtre, Charenton, καὶ Salpêtrière), ἐκτὸς πολλῶν μικροτέρων ἰδιωτικῶν, δὲν ἐξακοῦσιν εἰς τοὺς φρενοβλαβεῖς αὐτῆς· πλεῖστοι δ' αὐτῶν, οἱ μὴ παρισίανοι Γάλλοι, στέλλονται εἰς τὰς ἐπαρχίας τῶν ἀφοῦ παραιτήσωσιν εἰς Παρισίους τὰς ἀπολεσθείσας φρένας.

Πρὸ δέκα μηνῶν ἐκδομήθη λοιπὸν ἐν τῇ μεγαλο-

Τὸ λουτρόν, ἐν τῷ φρενοκομείῳ τῆς Ἀγ. Ἀννης.

πόλει ταύτῃ καὶ ἕτερον φρενοκομεῖον, οὐ μόνον χωρητικώτατον, ἀλλὰ καὶ πρότυπον τῶν τοιούτων καταστημάτων, ἐπονομασθὲν Ἀσυλον τῆς ἁγίας Ἀννης (Asile Sainte-Anne). Κεῖται δ' ἔξω τῶν τειχῶν τῆς πόλεως, εἰς τοποθεσίαν τερπνὴν, καὶ θαυμάζεται διὰ τὴν κατάλληλον διαίτησιν τῶν διαφόρων αὐτοῦ κατατομῶν, αἵτινες ὅλαι εἶναι εὐάεροι, φωτει-

ναὶ, περικυκλωμένοι ὑπὸ δένδρων εὐθαλῶν, καθαριώταται, καλῶς βεβαμμένοι, βερενικωμένοι, στιλπναί, οὐδεμίαν ἀναδίδουσαι ὀσμὴν οἰκτράν ἢ δυσάρεστον. Τὸ κτίριον εἶναι διηρημένον εἰς δύο· τὸ μὲν διὰ τοὺς ἄνδρας, τὸ δὲ διὰ τὰς γυναῖκας. Αἱ κατοικίαι τῆς θεραπείας καὶ τῆς διευθύνσεως κείνται παρὰ τὴν μεγάλην εἴσοδον.

Ἐν τῶν περιεργότερων τοῦ οἴκου εἶναι τὸ μαγειρεῖον, ὅπου τὰ φαγητὰ παρασκευάζονται διὰ τοῦ ἀτμοῦ διότι αἱ χύτραι, ἀπὸ τῶν μεγίστων μέχρι τῶν μικροτάτων, ἔχουσι δύο πυθμένας, τὸν μὲν κατώτερον διὰ τὸν ἀτμὸν, τὸν δὲ ἀνώτερον διὰ τὸ φαγητόν. Συγκοινωνεῖ δὲ ὅλων ὁ ἀτμὸς διὰ σωλήνος, καὶ οὕτως εἶναι πάντοτε ἐφωδιασμένον ὅλον τὸ κατάστημα διὰ θερμοῦ ὕδατος, τοῦ ὁποῦ γίνεταί ἀέναντος χρῆσις εἰς τὸ πλυντήριον, μέρος καὶ τοῦτο ἀξιοθέατον, ὡς καὶ ἡ ἱματιοθήκη, μακρὰ αἰθουσα, θήκας ἔχουσα ὑψηλὰς καθ' ὅλον αὐτῆς τὸ μῆκος, ἐνθα φυλάττονται τὰ καθαρὰ ὀθόνια, καλῶς διπλωμένα καὶ ὡσανεὶ βιβλία εἰς βιβλιοθήκην.

Εἰς τὸ φρενοκομεῖον τῆς Ἁγίας Ἄννης ὑπάρχουσι αἰθουσαι ὑδροθεραπείας διωργανωμέναι θαυμασίως, ἐπειδὴ τὰ λουτρά καὶ αἱ καταιονήσεις πολὺ ἐπενεργούσιν εἰς θεραπείαν τῆς φρενοβλαθείας, ὅταν αὕτη προέρχεται ἐξ ὕλικης τινος ἐπηρείας εἰς τὸν ἐγκέφαλον. Ἡ ψυχρολουσία καταπραΰνει τὸν ἀσθενῆ καὶ προλαμβάνει ἢ καταπολεμεῖ τὴν ἀνάβασιν τοῦ αἵματος εἰς τὴν κεφαλὴν. Ὁ ὀργιλώτατος τῶν ἀνθρώπων καὶ φοβερώτατος καθίσταται πρὸς στιγμὴν ἀβλαβῆς καὶ ἥπιος, ὅταν συνδυασθῇ ἐπὶ τοῦ σώματος αὐτοῦ ἡ ἐνέργεια τοῦ θερμοῦ λουτροῦ μετὰ τῆς ψυχρᾶς καταιονήσεως εἰς τὴν κεφαλὴν. Αἱ καταιονήσεις εἶναι μέσον ἱαματικὸν καὶ περιστατικὸν συγχρόνως. Ἀλλὰ περιστατικὸν λέγοντες ὀφείλομεν καὶ νὰ ἐξηγήσωμεν τί ἐννοοῦμεν διὰ τῆς λέξεως ταύτης. Δὲν ἀπέχει πολὺ ἀπ' ἡμῶν ὁ καιρὸς ὅτε, καὶ εἰς τὴν Εὐρώπην αὐτὴν, μετεχειρίζοντο πρὸς τοὺς φρενοβλαβεῖς βαρβαρωτάτην τινὰ θεραπείαν, θεωροῦντες τοὺς δυστυχεῖς τούτους ὡς αὐτόχρημα κακούργους, καὶ ὡς πρὸς τοιοῦτους φερόμενοι πρὸς αὐτοὺς. Παρ' ἡμῶν, ἄλλο χειρότερον ἐξελαμβάνοντο ὡς δαιμονιζόμενοι. Σήμερον ὅτε ἐγένετο φῶς ἐν τῷ σκότει τῆς διανοίας τῶν ἀνθρώπων, ὁ κόσμος ἐνόησεν, ὅτι ἄνθρωπος μὴ ἔχων τὴν συναίσθησιν τῶν πράξεων αὐτοῦ, οὔτε εὐθύνην ἔχει καμμίαν· ἀλλὰ πρὸς ἀποφυγὴν ἐπαναλήψεως τῶν αὐτῶν τούτων πράξεων, ἡ κοινωνία λαμβάνει ἀρμόδια μέτρα· δὲν τιμωρεῖ τοὺς φρενοβλαβεῖς, ἀλλὰ τοὺς συνέχει ὅσον οἷόν τε ἀθασανίστως, καὶ προσπαθεῖ πάντοτε νὰ ἰατρεύσῃ αὐτοὺς. Διὰ τοὺς μαινομένους δὲν μεταχειρίζεται δεσμὰ, ἀλλὰ κατασκευάζει τὸν περιστατικὸν λεγόμενον χιτῶνα, ἐξ ὑφάσματος δυνατοῦ, ἐνισχυομένου εἰς τὰ ἐμπρὸς καὶ διὰ πλατείας λωρίδος δερματίνης, ἐνθα περιορίζει χρείας τυχούσης τὰς χεῖρας τῶν ἐν δὲ καὶ οὕτω κακοποιῆ τις μαινομένος τοὺς ἄλλους, ἢ καὶ ἑαυτὸν, ἡ κοινωνία, προνοοῦσα, κατασκευάζει δωματῖα, τῶν ὁποίων τοὺς τοίχους καὶ τὰ ἐπιπλα παραγεμίζει διὰ γναφᾶλων, ὅπως, καὶ ἂν ὁ μαινομένος κροῖ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῶν τοίχων, μὴ βλάπτεται. Οὕτω δὲ πράττουσα καταπολεμεῖ τὴν μανίαν τοῦ νοσοῦντος καὶ ὄχι αὐτὸν τὸν νοσοῦντα. Οὐδέποτε ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ φρενοβλαβοῦς, ἀλλὰ μόνον ἀμύνεται. Ἄλλως, θὰ ἦτο φρενοβλαβῆς καὶ αὐτῆ.

Οἱ φρενοβλαβεῖς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐναντιοῦνται ὁσάκις τοὺς ὑποβάλλουσιν εἰς τὴν ψυχρολουσίαν, ἐνθουμούμενοι τὸ κατ' ἀρχὰς δυσάρεστον ἐπὶ τοῦ σώματος ἀποτελέσμα τοῦ ψυχροῦ ὕδατος, καὶ μὴ ἐννοοῦντες τὴν ἐκ τούτου ὀφέλειαν· διὰ τοῦτο ἀρκεῖ πολλάκις εἰς αὐτοὺς ἀντὶ πάσης βίας καὶ μόνῃ ἢ ἀπειλῇ ὅτι θὰ ὑποβληθῶσιν εἰς καταιονήσιν.

Εἰς τὰς εὐρυχώρους αἰθούσας τῆς ὑδροθεραπείας τὸ ὕδωρ ἐκθρῶσκει διὰ παντοίων μηχανῶν κατὰ πᾶσαν διεύθυνσιν, ὡς ἀτμὸς, ὡς βροχὴ, ὡς εἴλη ἢ ὡς ἀκόντιον. Αἱ πύλοι, ἦτοι οἱ λουτήρες, ἔχουσι εἰς τὸ μέρος τῆς κεφαλῆς κλοιούς ξυλίνους, ἐπιτηδεῖως κατασκευασμένους, ὥστε, ἂν ὁ φρενοβλαβῆς ἠναντιοῦτο, νὰ κρατῆται δι' αὐτῶν ἀπὸ τοῦ λαίμου καὶ ἄκων ἐντὸς τοῦ ὕδατος, μὴ δυνάμενος οὕτως οὔτε νὰ πνιγῇ, ἂν θελήσῃ. Ἄλλως τε, οὐδέποτε λείπουσιν ἐκεῖθεν ὑπηρεταὶ φύλακες. Οἱ ἤσυχτοι τῶν φρενοβλαβῶν λούονται εὐχαρίστως, ὡς πᾶς ἄνθρωπος.

Τοιαῦτα καταστήματα εἰς τὰς δουλας ἡμῶν χώρας ἀκούονται ὡς ὄνειρα. Μακάριοι οἱ τόποι ἐνθα ὑπάρχουσι Κυβερνήσεις κηδόμεναι περὶ τῶν κατοίκων ὡς μητέρες, καὶ ὄχι ὡς μητρυαί! Παρ' ἡμῶν πᾶν φιλόανθρωπον ἔργον ἐξήρηται ἐκ τῆς ἀδελφικῆς ἐλευθεριότητος, μόλις ἐπαρκούσης εἰς τὰς πρώτας ἀνάγκας.

ΕΥΤΡΑΠΕΛΑ.

ΥΠΗΡΕΤΑΙ ΠΙΘΗΚΟΙ.

Ἐφημερίς τις παρισιανῆ ἀνήγγειλε κατ' αὐτὰς πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, ἐὰν δὲν ἴδωμεν ἡμεῖς αὐτοὶ, δὲν θὰ πιεσώμεν· ὅπως δὴ ποτε, ἡ ἰδέα εἶναι εὐφυής.

Ἀμερικανὸς τις, ὁ K. Beckwey, ἀνὴρ εὐπορώτατος, ἔχει ἤδη πρὸ πολλοῦ τὸ πάθος τοῦ ν' ἀνατρέφῃ πιθήκους· κέκτηται δὲ εἴκοσι τοιοῦτους, πρὸς ἀνθρωπισμὸν τῶν ὁποίων καταβάλλει ἀπίστευτον ἐπιμέλειαν. Ἐφερε δὲ κατ' αὐτὰς εἰς Παρισίους ἑπτὰ ἢ ὀκτὼ, τοὺς νοσημονεστέρους, τοὺς ὁποίους προτίθεται νὰ ἐνασχολήσῃ εἰς νεοσύστατον τι ζενοδοχεῖον ὡς ὑπηρετάς. Ὁ ἐφημεριδογράφος ὅστις διηγεῖται ταῦτα παρευρέθη, ὡς λέγει, εἰς τινὰ δοκιμὴν τῶν πιθηκικῶν γυμνασμάτων καὶ ἐθαύμασεν.

Ἄμα εἰσερχομένου ξένου τινὸς εἰς τὸ ἐστιατόριον, οἱ πιθήκοι, ἐνδεδυμένοι φορέματα ἔχοντα χρώματα λαμπρὰ, τρέχουσι περὶ αὐτόν, καὶ ὁ μὲν τὸν ἀπαλλάττει τοῦ πύλου του, ὁ δὲ, ἀφοῦ ὁ ξένος καθίσῃ, τῷ παρουσιάζει τὸν κατάλογον τῶν φαγητῶν, καὶ περιμένει, κρατῶν ὑπὸ τὴν μασχάλην τὸ χειρόμακτρον.

Εἰς τὸν κατάλογον εἶναι προσηρημένον πετροκόνδυλον, διὰ τοῦ ὁποῦ ὁ ξένος σημειοῖ τὰ φαγητὰ ὅσα ἐλέγη, ὧν βλέπει ἐκεῖ καὶ τὴν τιμὴν· τούτου δὲ γενομένου, ὁ πιθήκος λαμβάνει τὸν κατάλογον καὶ τρέχει εἰς τὸν μάγειρον, ἔπειτα δ' ἐπιφέρει μετρημένους βήμασι, κομίζων τὸ πρῶτον φαγητόν εἰς πινάκιον, τὸ ὁποῖον ἀποθέτει ἐνώπιον τοῦ ξένου μετὰ σοβαρότητος ἀληθῶς κωμικῆς.

Πρὸς τὰς κυρίας μάλιζα οἱ ὑπηρεταὶ οὗτοι εἶναι προθυμότατοι, προσπαθοῦντες νὰ φανῶσιν ἀξιαγάπητοι διὰ παντοίων μαρφασμῶν· οὐδέποτε λησμονοῦσι τὸν μικρὸν σκίμποδα, ἐπὶ τοῦ ὁποῦ ἀναπαύονται οἱ πόδες. Ὅταν σημάνῃς, θέλων νὰ σε φέρωσι τι, ἀντὶ τῆς σερεστύπου φωνῆς τῶν γάλλων ὑπηρετῶν « Voilà M'sieur », ταυτοσήμου τῆς τῶν καθ' ἡμᾶς « Ἐφθασε! » σπεύδουσιν εἰς τὴν πρόσκλησίν σου βιάλλοντες γυρλισμὸν τινὰ· ἀφοῦ δὲ ἀποφάγῃς, ἀρκεῖ νὰ προσέρῃς τὴν ἀγγλικὴν λέξιν bill (τὸν λογαριασμὸν), καὶ ὁ λογαριασμὸς εὐρίσκειται ἐν τῷ πινάκιῳ σου.

Τὸν μείζονα κόπον κατέβαλεν ὁ Ἀμερικανὸς ἐπὶ

τῶν ἐπιδορπίων, ἦτοι ἐπὶ τῆς παραθέσεως τῶν γλυκισμάτων καὶ ὀπωρικῶν, ἐπειδὴ οἱ ὑπηρεταὶ αὐτοῦ δὲν ἀντέχουσιν εἰς τὴν ἐπὶ τούτων λαίμαργίαν, οὐδὲ ὅπως ἐννοοῦντες ὅτι καὶ πρὸς αὐτὰ ὀφείλοισι νὰ φέρονται εὐσεβᾶτως· ὥστε ἐπὶ τῆς κρισίμου στιγμῆς ἐκείνης εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπαγρυπνῇ πάντοτε ὁ τοῦ ζενοδόχου ὀφθαλμὸς.

Τὸ ζενοδοχεῖον τοῦτο ὑπόκειται καλὰ κέρδη εἰς τὸν ἰδιοκτήτην, ἐνεκα τῆς κοινῆς περιεργείας· μάλιστα δὲ διότι οἱ ὑπηρεταὶ δὲν ἀκούουσι τῶν ζενιζομένων τὰς συνομιλίας, καὶ διότι παντελῶς ἀγνοοῦσι τί ἐστὶ τὸ ἀναπόφευκτον πρὸς τοὺς ὑπηρετάς τῶν γαλλικῶν ζενοδοχείων φιλοδώρημα (pourboire).

ΚΑΙΣΕΙΣ ΡΗΜΑΤΩΝ EN MONOMAXIA.

Συνέθη εἰς τὸ Λονδίον. — Δύο ἀγγλοὶ ἀξιωματικοὶ, εἰσελθόντες εἰς καφενεῖον, ἐκάθισαν πλησίον ἐνός τῶν τραπέζιων. Παρέκει, εἰς ἄλλο τραπέζιον, εὐρίσκετο ὑψηλὸς τις καὶ ξηρὸς ἄνθρωπος, καπνίζων μετὰ σοβαρότητος τὸ σιγάρον του, καὶ παρατηρῶν περιέργως τὰ περὶ αὐτόν. Οἱ δύο ἀξιωματικοὶ ἐξήτησαν τέιον, τὸ ὁποῖον λαβόντες συνδιελέγοντο περὶ τινος νάνου, φημιζομένου ὑπὸ τῶν ἐφημεριδῶν.

— Λέγουσιν ὅτι περιμένεται ὁσανοῦπω εἰς τὸ Λονδίον, εἶπεν ὁ εἰς ἐξ αὐτῶν.

Τούτο ἀκούσας ὁ ξένος, ἠνοιξε τὸ στόμα του καὶ ἐπανέλαβε μετὰ φλέγματος, ἀγγλιστὶ μὲν, ἀλλὰ διὰ προφορᾶς ζενιζούσης· — Περιμένομαι, περιμένεσαι, περιμένεται· περιμενόμεθα, περιμένεσθε, περιμένονται.

Ἀπορίας ἐκ τούτου ὁ προαλλήσας Ἄγγλος, ἐρέφεται πρὸς τὸν ξένον, τὸν παρατηρεῖ, καὶ τέλος τὸν ἐρωτᾷ· — Πρὸς ἐμὲ, κύριε, ὠμίλησέτε;

— Ὁμίλησα, ἀποκρίνεται ὁ ξένος, ὠμίλησες, ὠμίλησε· ὠμίλησάμεν, ὠμίλησέτε, ὠμίλησαν.

— Δὲν τὸν ἀφίνεις! λέγει τότε ὁ ἕτερος ἀξιωματικὸς πρὸς τὸν φίλον του· εἶναι τρελός.

— Εἶμαι τρελός, εἶσαι τρελός, εἶναι τρελός· εἶμεθα τρελοὶ, εἴσθε τρελοὶ, εἰσὶ τρελοὶ.

— ὦ! ἀλλ' αὐτὸ δὲν ὑποφέρεται, ἀνέκραξεν ὁ Ἄγγλος.

Καὶ ἀποταθεὶς πάλιν πρὸς τὸν ξένον, — Πιεσέω, κύριε, ἐπρόσθεσεν, ὅτι καθὼς μεταχειρίζεσθε τὴν ὕβριν, πρὸς σερατιωτικὸν μάλιζα, θὰ ἦσθε καὶ εἰς τὸ ζίφος ἐπιτήδειος.

— Μεταχειρίζομαι, μεταχειρίζεσαι, μεταχειρίζεται· μεταχειρίζομεθα, μεταχειρίζεσθε, μεταχειρίζονται.

— Ἐξερχόμεθα λοιπὸν, ἂν ἀγαπᾶτε.

— Ἀγαπῶ, ἀγαπᾶς, ἀγαπᾷ· ἀγαπῶμεν, ἀγαπᾶτε, ἀγαπῶσι, εἶπεν ὁ ξένος μετὰ τῆς αὐτῆς ἀταραξίας, ἐγειρόμενος ἐνταῦθ.

Ἐξελθόντες τοῦ καφενεῖου, οἱ τρεῖς ἄνδρες εὐρέθησαν εἰς ξενὸν τινὰ δρόμον ἀδιέξοδον, καὶ ὁ μὲν περιουρισθεὶς ἀξιωματικὸς ἔσυρε τὸ ζίφος του ἐκ τῆς θήκης, ὁ δὲ φίλος του ἔδωκε τὸ ζίφος αὐτοῦ εἰς τὸν ξένον.

Τὰ ζίφη διεσαυρώθησαν.

— Λάβε τὰ μέτρα σου! ἀνέκραξεν ὁ Ἄγγλος παροξυνόμενος ἐπὶ μάλλον καὶ μάλλον ἐκ τῆς ἀπαθείας τοῦ ἀντιπάλου.

— Λάβε, λαβέτω· λάβετα, λαβέτωσαν.

— Τώρα σοῦ καρφόνω τὴν γλῶσσαν εἰς τὸν οὐρανίσκον, εἶπεν ὁ Ἄγγλος μετὰ βρυγμοῦ ὀδόντων.

— Καρφόνω, καρφόνεις, καρφόνει· καρφόνωμεν, καρφόνετε, καρφόνουσι.

Καὶ τοῦτο εἰπὼν, ὁ ξένος ἔπαιξε τὸ ὄπλον του ἐπιτηδεῖως, καὶ δι' αὐτοῦ ἀναρπάσας ἔσειλε πάραυτα εἰς τὸν τοῖχον τὸ τοῦ ἀντιπάλου του. Ἐξῆξε δ' ἔπειτα ἐν σιγάρον ἐκ τοῦ κόλπου του, καὶ τὸ ἠνάψεν ἡσύχως.

Ἀφοπλισθεὶς οὕτω πῶς ὁ Ἄγγλος, ἔμεινε κεχηνός. Τότε δὲ, πλησιάσας ὁ φίλος αὐτοῦ πρὸς τὸν ξένον, — Βλέπω, τὸν εἶπεν, ὅτι εἴσθε καθὼς πρέπει ἄνθρωπος, καί. . . .

— Βλέπω, βλέπεις, βλέπει· βλέπομεν, βλέπετε, βλέποσι.

— Ἄλλα, τέλος πάντων, θὰ ἐξηγηθῆτε;

— Ἐξηγοῦμαι, ἐξ. . . .

Ἀλλήσας δὲ τότε γερμανιστὶ, — Γνωρίζετε, κύριοι, ἠρώτησε τοὺς ἀξιωματικούς, τὴν γλῶσσαν τοῦ Γέττου;

— Ναί.

— Λοιπὸν μάθετε ὅτι διδάσκονται τὰ ἀγγλικά, καὶ ὅτι ὁ διδάσκαλος μοὶ ἐσύστησεν ὡς γύμνασμα πολὺ ὀφέλιμον τὸ νὰ κλίνω ῥήματα. Διὰ τοῦτο κλίνω πᾶν ῥῆμα τὸ ὁποῖον ἀκούω προσφερόμενον.

— Διὰ τοῦτο λοιπὸν; . . .

— Δι' οὐδὲν ἄλλο, εἰμὲν δι' αὐτό.

Βάλλουσι τότε καὶ οἱ τρεῖς τοὺς γέλωτας, καὶ γελῶντες μεταβαίνουσιν ἐκεῖθεν εἰς τι ζενοδοχεῖον, ὅπου καλῶς συνεδείπνησαν καὶ συνεθύμησαν.

ἘΞΟΠΛΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ ΔΑΠΑΝΑΙ.

Ὅποσα δαπανῶνται ἐν Εὐρώπῃ πρὸς ἐξοπλισμὸν ἀφ' οὗτοῦ ἐπενοήθησαν νέα ὄπλα, εἶναι ἀπίστευτον. Ἐν ἔτει 1867 ἐσημειοῦντο ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τῆς Γαλλίας 49 ἑκατομμύρια φράγκων πρὸς κατασκευὴν νέων ὀπλων· ἔπειτα δὲ προσετέθησαν εἰς ταῦτα ἕτερα 11 ἑκατομμύρια. Προσετέθησαν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1868 πάλιν 41 ἑκατομμύρια, καὶ 2 ἕτερα διὰ τὸν τοῦ 1869, τὸ ὅλον 103 ἑκατομμύρια φράγκων, ἐξ ὧν τὰ 15 διὰ κανόνια, τὰ δὲ 88 διὰ τυφέκια.

Δι' ἕκαστον τυφέκιον τοῦ συστήματος τοῦ Σασπότου ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις δαπανᾷ 70 φράγκα, πρὸς δὲ μετασχηματισμὸν τῶν παλαιῶν φρ. 16· ἐπειδὴ λοιπὸν ἡ Γαλλία ἔχει χρεῖαν 1,800,000 τυφεκίων ἐν χρήσει ἢ ἐν ἀρχῆσει εἰς τὰς πολεμικὰς ἀποθήκας αὐτῆς, ὀφείλει καὶ κατὰ τὰ ἔτη τὰ ἐπόμενα τοῦ 1869 νὰ δαπανήσῃ πλείονα τῶν ὅσα ἐδαπάνησεν ἤδη. Τοῦλάχιστον 100 ἑκατομμύρια φράγκων θὰ δαπανήσῃ μόνον εἰς τυφέκια.

Υπολογίζεται ὅτι ἡ Ρωσία δὲν δύναται νὰ δαπανήσῃ εἰς τοῦτο ὀλιγώτερα τῶν 130 ἑκατομμυρίων, ἢ δὲ Αὐστρία 80. Αὕτη παρεδέχθη τὸ τυφέκιον τοῦ συστήματος Denington· ἡ Ἀγγλία τὸ τοῦ Snider, εὐθηνότερον μὲν τοῦ σασποτείου, ἀλλὰ καταντῶν δαπανηρότερον διὰ τὴν ἀξίαν τῶν φυσεκίων. Ἡ Ἀγγλία δαπανᾷ εἰς τοῦτο 65 ἑκατομμύρια· ἡ δὲ Πρωσία παραιτεῖ τὸ τυφέκιον Dreyse, προκρίνασα τὸ τοῦ Peabody, καίτοι δαπανηρότερον τοῦτο.

Ἐνὶ λόγῳ, ἡ Εὐρώπη ἐντὸς τριῶν ἢ τεσσάρων ἐτῶν θὰ ἔχη δαπανημένα εἰς ἀκιδούχα τυφέκια περίπου χίλια ἑκατομμύρια φράγκων! — χάριν τῆς εἰρήνης.

ΒΟΝΑΣΟΣ.

Ὁ βόνασος, ἄλλως λεγόμενος ἀμερικανὸς βοῦς ἢ ἀμερικανὸς βουβάλος, εὐρίσκεται εἰς τὰ βορειότερα τῆς Ἀμερικῆς· λέγεται δὲ ὅτι ἀπαντᾶται καὶ εἰς τὰ ψυχρότατα τῶν κλιμάτων τῆς Ἀσίας. Ὄταν ὁ βόνασος ἀποκτήσῃ ὅλον αὐτοῦ τὸ μέγεθος, ὑπερβαίνει τὸν εὐρωπαϊκὸν βοῦν, ἔχει δὲ καὶ δύναμιν περισσοτέραν· καὶ τότε τὸ μήκος αὐτοῦ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς μέχρι τῆς οὐρᾶς εἶναι σχεδὸν ποδῶν δέκα, τὸ δὲ βᾶρος 1600

ἕως 2000 λιτρῶν· δίδει δὲ καὶ ἕως 100 λιτρῶν λίπος. Τὸ κρέας αὐτοῦ τρώγεται ὡς τὸ τοῦ κοινοῦ βοῦς.

Διὰ τὴν ὀριζόντιον θέσιν τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ εὐκόλως δύναται νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὸν ζυγὸν τοῦ ἀρότρου· διότι ὁ βόνασος καθίσταται χειροθήτης, καὶ θεραπεύμενος λησμονεῖ τὴν τεράστιον του δύναμιν· μάλιστα οὔτε ἀπαιτεῖ τὴν ἐπιμέλειαν ἣν οἱ βουκόλοι ἔχουσιν ἐν Εὐρώπῃ πρὸς τὸν κοινὸν βοῦν· ἐπειδὴ τρώγει πᾶν χόρτον.

Ἡ κεφαλὴ τοῦ βονάσου καλύπτεται ὑπὸ μεγάλης

Βόνασος, ἢ Βοῦς ἀμερικανός.

χαίτης, ἐξ ἧς λαμβάνει ὄψιν ἀγριωτάτην· ἡ χαίτη αὕτη, περιοριζομένη ἄνω τοῦ ρύγχους, καταβαίνει εἰς τοὺς ἐμπροσθίους πόδας, προχωροῦσα μέχρι τῶν χιλιῶν, καὶ σχηματίζουσα εἰς τοὺς δύο πόδας τούτους ὡσανεὶ χειρῖδας, ἐνῶ τὸ ὀπίσθιον μέρος τοῦ σώματος μετὰ τῶν ἐτέρων δύο ποδῶν μένουσι σχεδὸν γυμνά, μάλιστα δὲ ἐν ὥρᾳ θέρους. Ὑπὸ τὴν χαίτην αὐτοῦ εὐρίσκεται τι ἔριον λεπτόν, ἐξ οὗ κλωθομένου κατασκευάζουσιν οἱ κάτοικοι τῶν χωρῶν ἐκείνων θερμὰ

ὑφάσματα. Ὑπάρχουσιν ἐκ τοῦ ἐρίου τούτου ἀγγλικάι χειρῖδες καὶ περικημιδίδες κάλλιστα ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, κατασκευαζόμεναι εἰς τὸν Καναδᾶν. Καὶ τῆς δορᾶς δὲ τοῦ ζώου τούτου γίνεται πολὺ ἐμπόριον· ἔχουσα τὸ χροῖμα παρεμφερές πρὸς τὸ τοῦ αἰγάγου, χρησιμεύει ὡς σκέπασμα ὄδοιπορικόν, καὶ δι' αὐτοῦ στρώνονται ἐξαιρέτως οἱ γαμουλκοὶ (traîneaux).

Διηγείται ὁ περιηγητὴς Milbert, ὅτι εἶχεν εἰς τὴν Ἀμερικὴν βόνασόν τινα, τὸν ὁποῖον ἔφερε κατὰ πᾶσαν

πρωΐαν εἰς τὸν ποταμὸν ἵνα λούεται, κρατῶν αὐτὸν ἀπὸ μακροῦ σχοινίου, περασμένου εἰς ὀπὴν ἠνεφεμένην ἐπὶ τοῦ διαφράγματος τῶν βωθῶνων τοῦ ζώου. Ὀλίγον ἄμα ἐτάνυε τὸ σχοινίον, ὁ βόνασος ἐπανήρχετο εἰς τὴν ὄχθην, ὅπου τότε πύχαιζετο νὰ κυλιέται ἐντὸς τῆς ἄμμου, ἵνα μὴ τὸν κεντρόνωσι τὰ ζώδια. Ἐπιτρέφον εἰς τὴν φάτνην ἐτρέφετο ὑπὸ γαιωμήλων, ἔπειτα δ' ἐξηπλοῦτο ἐντὸς παχείας ξρωμνῆς γάρτων, ὅπου ἐκοίτετο ἡσύχως ἀναμνησκόμενος. Οὐδέποτε οἱ πλησιάζοντες ἔπαθόν τι ἐξ αὐτοῦ κακόν.

Ὁ βόνασος ἀπαντᾶται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μεταξὺ τῶν ποταμῶν Μισσούρη καὶ Μισσισίπη. Ἐκεῖ ἐκ τοῦ κρέατος αὐτοῦ κατασκευάζονται διαφόρων εἰδῶν ταρίχη, ὡς ἐκ τοῦ χοιρείου. Ἡ γλῶσσά του καὶ ὁ ὕβος, πλήρης ὄν στέατος, εἶναι ἐπιζητήσιμοι τροφαί.

Κατὰ τὸ ἔαρ, οἱ βόνασοι μεταβαίνουν εἰς τὰς βορειότερας χώρας, συναγόμενοι εἰς μεγάλας ἀγέλας ἐπὶ τῶν ὄχθων τοῦ Μισσισίπη, καὶ συνήθως ἀναχωροῦσιν ὅλοι ὁμοῦ πρὸς τὴν ἐσπέραν, ἀκολουθοῦντες τὸν γρηαιότερον. Ἐνίοτε ἡ ἀγέλη εἶναι πολυάριθμος τό-

Ἀγέλη βονάσων μεταναστεύοντων.

σον, ὥστε ἡμέραν ὀλόκληρον διέρχεται ἀδιάκοπος. Ἡ γῆ τρέμει ὑπὸ τὰ βήματα αὐτῆς, ὁ κρότος τῶν ὀποίων ἀκούεται εἰς μεγάλας ἀποστάσεις.

Τὸ θέαμα τῶν μεταναστεύσεων τούτων εἰς τὰς ἀγανεῖς πεδιάδας τοῦ Νέου Κόσμου εἶναι ἐκ τῶν ὡραιωτάτων· ἀλλ' οὐαὶ εἰς τὸν δυστυχεῖ ὄδοιπάρων, τὸν ὁποῖον θὰ ἐπρόσθηνεν οὗτος ὁ ἀκράτητος χειμαρρῶς!

Ἐκδιωθέντες ἄλλοτε ποτε ἀπὸ τῶν πεδιάδων τοῦ ποταμοῦ Ὀχίου, τῆς Ἰνδιάνης καὶ τοῦ Ἰλλιναίου, οἱ

βόνασοι κατέφυγον σήμερον εἰς τὴν Ἀρκάνσαν, γῶσαν ἀγρίαν ἔτι, ἧς ὁ χόρτος αὐξάνει εἰς ὕψος μέχρι δύο μέτρων, τὰ δὲ ὕδατα, ὑψάλιμυρα ὄντα, ἀρέσκουσιν ἰδίως εἰς ταῦτα τὰ κτήνη. Καὶ ἐκεῖ ὅμως ἔχουσιν ἐχθρὰς τὰς περιοίκους ἀγρίας φυλάξαι αἰτνες διὰ παντοίων μέσων τὰ ἐξολοθρεύουσι. Συνήθως οἱ Ἴνδοι ἐκεῖνοι συνέρχονται πολυπληθεῖς περὶ τῆς νομῆς ὅπου βλέπουν τὴν ἀγέλην βόσκουσαν, καὶ βάλλοντες πῦρ εἰς τὰ χόρτα, προσέχουν μόνον ν' ἀφίσωσιν ἐλευ-

θέρας ὀλίγας τινὰς διεξόδους, ὅπου ἐνεδρεύουσιν ὠπλι-
σμένοι μετὰ βελῶν καὶ πυροβόλων· φεύγοντας δὲ τοὺς
βονάσους ἀπὸ τοῦ πυρός, καὶ διεργασμένους ἐκείθεν δρο-
μαίως, τοὺς θανατόνους ἀνηλεῶς.

ΔΙΑΘΗΚΩΝ ΠΕΡΙΕΡΓΑ.

Δίδω... (ἔλεγε στεναζών ὁ ὑπέρηρος Νικίας)
Τῷ ἀνεψιῷ μου Πέτρῳ καὶ τὰς δύο μου οἰκίας.
— Τὸ χρηματικόν σου; — Τ' εἶπε; τὸ χρηματικόν μου! ὄλον;
... Αἱ, λοιπὸν ἄς ᾄξω γράψω τὸ ἀξίον εἰς τὸν Πῶλον.
— Τὸ ἀγροτικόν σου κτήμα! — Ὁ Νικίας τότε κλαίει.
«Τοῦτο δὲν θὰ εἰμφορέσω!» λέγει μόλις, καὶ ἐκπνέει (1).

Εἰς τὸ ἐν Λονδίῳ δικαστήριον τῶν Doctors com-
mons βλέπει τις σειρὰν αἰθουσῶν μεγάλων, τῶν ὁποίων
αἱ πλευραὶ ἅπασαι σκεπάζονται ὑπὸ θέσεων ἀναριθμῶν,
φερουσῶν παλαιὰς καὶ βαρυτάτας βίβλους, ἐχούσας
ὄψιν συγγραμμάτων θεολογικῶν· τῶντι δὲ χωρικός
τις, ἰδὼν αὐτάς, εἶχε ποτε ἐρωτήσει ἂν ἦσαν ὅλαι Πα-
λαιαὶ Διαθήκαι. — Ὅχι, τῷ ἀπεκρίθησαν, εἶναι δια-
θήκαι.

Διαθήκαι πληροῦσαι ὅλας αἰθούσας! τὸ θέαμα ἐμ-
ποιεῖ φρίκην εἰς τοὺς ἐμβαθύνοντες. Ἄν εἶχε τις και-
ρὸν καὶ ὑπομονὴν νὰ ἐρευνήσῃ μικρὸν τι μέρος αὐτῶν,
ἢ ἂν μαχικὸν τι βιβλίον ἠδύνατο νὰ τῷ ὑποδείξῃ
τὰς παραδοξότερας, ὅχι ἀπλῶν τι ἄσθρον, ἀλλ' ὅλην
ψυχαγωγὸν βιβλιοθήκην εὐκόλως ἐξ αὐτῶν θὰ ἤρθετο.

Οἱ στίχοι τοὺς ὁποίους προετάξαμεν ὡς ἐπιγραφὴν,
εἶναι, καθὼς λέγει αὐτὸς ὁ Πῶπ, ὅχι καθαρὰ αὐτοῦ
ἐπίνοια, ἀλλ' οἱ τελευταῖοι τῶντι λόγῳ ἀνδρός τι-
νος συγγενοῦ τοῦ ποιητοῦ, ἀνδρὸς ἄλλως τε κατεγο-
μένου ὑπὸ τοῦ ἐπικρατεστάτου τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθη-
μάτων· τοῦ τῆς φιλοκτημοσύνης.

Τὸ αὐτὸ τοῦτο αἰσθημα ἀναφέρεται καὶ ἐν ἄλλῳ
τινὶ ἀνεκδότῳ, ἐπίσης παλαιῷ. Φιλάργυρος τις ἀπο-
θνήσκων προσκαλεῖ τὸν συμβολαιογράφον του, ἀνα-
παύει ὅσον ἀνεκτικώτερον δύναται τὴν κεφαλὴν του
ἐπὶ τῶν προσκεφαλαίων, καὶ — Ἄρχισε, τὸν λέγει,
τὸ προοίμιον, καὶ ὅταν ἔλθῃς εἰς τὰ ἄρθρα, σὲ τὰ ὑπα-
γορεύω ἐγὼ αὐτός. — Καταλείπω, μεταβιβάζω καὶ
κληροδοτῶ... γράφει ὁ συμβολαιογράφος, λέξεις ταύ-
τας διατετυπωμένους ἐν Ἀγγλίᾳ. — Ὅχι, ὅχι! ἀνα-
κράζει ὁ ἀσθενὴς διακόψας αὐτόν· οὐδέποτε θὰ κατέ-
λειπον ἢ θὰ μετεβίβαζον ἢ θὰ ἐκληροδοτῶν ὅτιδήποτε
οἰκειοθελῶς. Αὐτὸ δὲν θὰ τὸ κάμω ποτέ. — Πολλὴ
καλὰ, ἀπήντησεν ὁ συμβολαιογράφος, σκεφθεὶς ὀλί-
γον πῶς ἠδύνατο νὰ τροποποιηθῇ ἡ ἐπίσημος διατύ-
πωσις. Ἄν ἀντὶ τούτων ἐγράφωμεν, « Δανείζω μέχρι
τῆς μελλούσης παρουσίας; » — Ναι, αὐτὸ γίνεται·
αὐτὸ δύνασαι νὰ τὸ γράψῃς, εἶπεν ὁ φιλάργυρος.

Οὕτως ἀρθέντος τοῦ προσκόμματος, ἡ σύνταξις
τῆς διαθήκης προέβη ἄνευ δυσκολίας.

Πᾶς ὅστις κίχεται πλοῦτόν τινα, μικρὸν ἢ μέγαν,
ὅταν ἔλθῃ ἡ ἀναπόδραστος ἐκείνη ὥρα τοῦ ἀποχωρι-
σμοῦ, πόλλας ἀπορεῖ πῶς νὰ κάμῃ, καὶ πρὸς τὴν
ἀνάγκην τοῦ θανάτου φέρεται ἀνοικεῖως καὶ ἀπρεπῶς.

(1) Οἱ στίχοι οὗτοι εἰσὶν ἀπομίμησις σατύρας τινὸς τοῦ Pope
ἰσοῦ δὲ πῶς ἔχουσιν ἐν τῷ πρωτοτύπῳ·
« I give and I devise, (old Enclio said
And sigl'd,) my lands and tenements to Ned,
— Your money, sir? — My money, sir! What all?
Why, if I must, (then wept,) I give it to Paul.
— The manor, sir? — The manor! Hold! he cried;
No that; I cannot part with that! » and died.

Μνησικακία, ζηλοτυπία, προλήψεις, ἐκclusis τῶν
διανοητικῶν δυνάμεων, ἀθέμιτοι παρακινήσεις καὶ
ἐπήρειαι, ἀπάτη ἢ φαντασιοπληξία, ὅποια αἷτια (καὶ
σημειώσατε ὅτι παρασιωπῶμεν πολλὰ ἄλλα, τὰ κου-
φότερα καὶ πλαγιώτερα) ἐγένοντο ἀφορμὴ διαθηκῶν
ἀδίκων, καὶ παρέτρεψαν οὕτω τὴν ἰδιοκτησίαν ἀπὸ
τοῦ φυσικοῦ αὐτῆς ὄγετοῦ! Κατὰ τοῦτο ὁ πένης εἶ-
ναι εὐτυχέστερος τοῦ βαθυπλοῦτου. Περίφηρός τις ἐν
Ἀγγλίᾳ δραματοποιὸς καὶ ἠθοποιὸς (ὁ David Gar-
rick) ἐπεδείκνυεν ἡμέραν τινὰ τὸν ὄλθον του πρὸς τὸν
φιλόλογον Σαμουὴλ Ἰώνσωνα, τοῦ ὁποίου τὸ βιβλίον
κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἔτυχε νὰ διακίχεται εἰς
ἐλεεινὴν κατάστασιν. Ἐβλεπεν οὗτος τὰς εἰκόνας, τὰ
ἀγάλματα, τὰ πολύτιμα σκεύη, τὰ σπάνια βιβλία, τὰ
λαμπρὰ ἐπιπλα, καὶ τέλος ἀνεφώνησέ τι παραπλήσιον
τοῦ λόγου τοῦ Σόλωνος, περιεργαζομένου τὰ πλοῦτη
τοῦ Κροίσου. — Ἄ! φίλε μου, φίλε μου! εἶπε, πόσα
πράγματα διὰ νὰ φρίττῃ τις ἀναλογιζόμενος τὴν δια-
θήκην του!

Εἶναι μὲν βεβαίως δυσάρεστον τὸ νὰ διδῇ τις πράγ-
ματα, ἅτινα πολὺ μᾶλλον θὰ ἠγάπα νὰ ἐφύλαττε δι'
ἑαυτόν· ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, τινὲς ἀνθρώποι φρίττουσι
καὶ μόνον ἂν συλλογισθῶσιν ὅτι πρέπει νὰ γράψωσι
τὰς τελευταίας αὐτῶν θελήσεις· ἔχουσι τὴν πρόληψιν
ὅτι θὰ ὑπέγραψον οὕτω τὴν ἑαυτῶν θανατικὴν καταδί-
κην· καὶ ἡ πρόληψις αὕτη ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν τῶν
ἄλλων ἐκείνων ἀσθενῶς νοὸς ἀνθρώπων οἵτινες, ἀσφα-
λίσαντες τὴν ἑαυτῶν ζωὴν, καθὼς συνειθίζεται ἐν Εὐ-
ρώπῃ, νομίζουσιν ὅτι ἀπέκτησαν δίπλωμα πατριαρχι-
κῆς μακροβιότητος.

Τῶν διαθηκῶν τὸ ἔθος εἶναι ἀρχαιότατον. Ἰγνη
αὐτοῦ ἀπαντῶνται παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ τοῖς ἀρ-
χαιοτάτοις τῶν Ἑβραίων. Ὁ Σόλων εἰσήξας τὰς διαθή-
κας ἐν Ἀθήναις ἐν ἔτει 578 πρὸ Χριστοῦ. Οἱ Ῥωμαῖοι
ἔλαβον παρὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῦτο τὸ ἔθιμον. Ἐν
τῷ Κορανίῳ πολλὰ ἀναφέρονται περὶ διαθηκῶν. Ὅτε
οἱ Εὐρωπαῖοι ἐπεσκέφθησαν κατὰ πρῶτον τοὺς Μεξικαν-
νοὺς, ἔβρον καὶ παρ' αὐτοῖς τὰς διαθήκας. Ὁ Τρεβάτιος
Τέστας, διάσημος τοῦ αἰῶνος αὐτοῦ νομολόγος, εἰσή-
ξεν εἰς τὴν Ῥώμην τοὺς κωδικιέλλους ἐν ἔτει 38
πρὸ Χριστοῦ.

Οἱ Ῥωμαῖοι ἐτύπων τὰς διαθήκας αὐτῶν εἰς τρία
μέρη, ἔπειτα τὰς περιέβαλλον εἰς ὕφασμα, καὶ πρὶν
ἢ ἐπιθέσωσι τὰς σφραγίδας, ἐπέβρον τὰς ἄκρας τοῦ ὕφ-
σματος εἰς τὰς τρεῖς ὁπᾶς. Αὕτη ἡ μέθοδος, τὴν ὁ-
ποίαν παρεδέχθησαν ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ Νέρωνος
ὡς προφυλακτικὴν ἀπὸ πάσης ἐνδεχομένης δολιότητος,
διετηρήθη μέχρι τοῦ μεσαιῶνος ἐν Γερμανίᾳ καὶ ἐν Γα-
λατίᾳ. Ὅπισθεν τοῦ ἐγγράφου ἐσημειούντο τὰ ὀνόμα-
τα τῶν ἐπιθεσάντων τὰς αὐτῶν σφραγίδας· καὶ ἡ μὲν
πρῶτη σελὶς περιεῖχε τὰ ὀνόματα τῶν κυριωδιστέρων
κληρονόμων, ἡ δὲ δευτέρα, ἢ, ἐν ἄλλοις λόγοις, τὸ
δεξιόθεν πινακίδιον, τὰ τῶν κληροδόγων. Ὁ Οὐάτιος
περιγράφει ταῦτα πάντα λεπτομερῶς. Αἱ διαθήκαι
τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ὑπεγράφοντο καὶ ἐσημαίνοντο,
ἢ τοῖς ἐσφραγίζοντο, ἐνώπιον ἀρχόντος. Κατά τινα νόμον
Ῥωμαϊκὸν (lex Voconia), γυνὴ δὲν ἠδύνατο νὰ κληρονο-
μήσῃ πατρικὸν κτήμα ἀκίνητον, οὔτε ἐπετρέπετο εἰς
τινα, ὅσον πλούσιος καὶ ἂν ἦτο, νὰ κληροδοτήσῃ εἰς
γυναῖκα ὑπὲρ τὸ τέταρτον τῆς περιουσίας αὐτοῦ· τοῦ-
το δὲ ἵνα προλαμβάνεται ἡ παρακμὴ καὶ ἡ ἐξάλειψις
τῶν μεγάλων οἰκῶν.

Διὰ παντοίων τεγνασμάτων προσεπάθουν νὰ ὑ-
πεκφεύγῃσι τὰς διατάξεις ταύτας τοῦ νόμου. Παρή-
τουν, παραδείγματος χάριν, τὴν περιουσίαν αὐτῶν
διὰ σεσημημένης παρακαταθήκης εἰς τινα φίλον, καὶ
οὗτος μετέδιδεν ἢ ἀπέδιδεν αὐτὴν εἰς τὴν θυγατέρα ἢ
ἄλλην τινὰ συγγενὴ τοῦ ἀποθανόντος. Ἀλλ' ἂν ὁ φίλος
ἦτο δόλιος, ὁ νόμος οὐδὲν παρεῖχε μέσον ὑπογενοῦν αὐ-
τὸν νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ συμφωνηθέντα. Ὁ νόμος οὗτος,
ὡς καὶ ἄλλοι πολλοὶ, περιῆλθεν εἰς ἀχρησίαν διὰ τὴν
ἄκραν αὐτοῦ αὐστηρότητα, καὶ τέλος κατηργήθη ὑπὸ
τοῦ Αὐγούστου.

Εἰς τὴν Ῥώμην, αἱ διαθήκαι τῶν ἀγγλικῶν εἶχον
κύρος, ἐνῶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ὁ κληροδότης πρέπει νὰ
ἔχῃ ἠλικίαν ἐτῶν εικοσιενός. Τῶν Ῥωμαίων αἱ διαθή-
και ἦσαν πάντοτε γεγραμμέναι λατινιστί· κληροδό-
τημα γεγραμμένον ἑλληνιστί κατ' ἐκείνους τοὺς και-
ροὺς, — ὅτε οἱ διασημότεροι τῶν Ῥωμαίων ἐφιλοτι-
μοῦντο νὰ λαλῶσι τὴν ἑλληνικὴν, ὡς γλώσσαν τοῦ
πολιτισμοῦ καὶ τῆς σοφίας, — ἐθεωρεῖτο ὡς ἄκυρον.
Τὸ πρωτότυπον τῆς διαθήκης, τῆς ὁποίας συνήθως ἐγί-
νοντο καὶ ἀντίγραφα, κατετίθετο ἢ εἰς τὰς χεῖρας φί-
λου, ἢ εἰς τὴν αὐτὴν, ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦ φυλάττον-
τος τὸ ἱερὸν. Ἡ διαθήκη τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος ἐνε-
πιστεύθη εἰς τὴν πρεσβυτέραν τῶν Ἑστιαδῶν.

Οἱ ἐν Λονδίῳ ἐβδομηκοντοῦται γέροντες ἐνθυμοῦν-
ταί τινα δόκτορα Μαρτίνον Βὰν Βούτγελ, ἐπαγγελσό-
μενον τὸν ἱατρὸν, φέροντα μακρὰν γενειάδα, τρίκωλον
φοροῦντα πῖλον, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ γελιογραφία ἀπην-
τᾶτο εἰς ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα. Οὗτος ἐθεωρεῖτο ὡς
ἀνθρώπος ἰδιότροπος, ἀγύρτης μάλιστα, καὶ ἀληθῶς
ὄφειλεν ὅλην αὐτοῦ τὴν φήμην καὶ τὴν πελατεῖαν εἰς
περίεργον τι τέχνασμα. Εἶχε νυμφευθῆ κυρίαν τινὰ
νεμομένην σημαντικὸν τι κληροδότημα, ἐκ διαθήκης
ἀσφαλιζούσης τοῦτο εἰς αὐτὴν « ἐνόσφ' ἔμενεν ἐπὶ τῆς
ἐπιφανείας τῆς γῆς. » Ὁ δόκτωρ Μαρτίνος, μελετήσας
τὴν διάταξιν ταύτην τῆς διαθήκης, ἀπεφάσισε νὰ τὴν
ἐφαρμόσῃ κατὰ γράμμα. Θέλων λοιπὸν, καὶ μετὰ
θάνατον τῆς γυναικὸς του, νὰ ἔχῃ καὶ νὰ νέμεται τὸ
κληροδότημα ἐκεῖνο, βαλσαμώσας αὐτὴν, ἐκλείσει τὴν
μομιάν τῆς ἐντὸς ὑάλινης θήκης, καὶ οὕτω τὴν ἐφύ-
λαξεν εἰς τὸν κοιτῶνά του, μέχρι οὗ ἀπέθανε τέλος
καὶ αὐτός. Τότε τοὺς ἔθαψαν ἀμφοτέρους ὑπὸ τὴν
γῆν οἱ κληρονόμοι· καὶ τότε ἡ κληρονομία περιῆλθεν
εἰς αὐτούς.

Ἐπὶ τῆς αὐτοκρατορίας τοῦ Καρόλου Ε' κάτοικός
τις τοῦ Παταίου ἀφίενεν ἐν τῇ διαθήκῃ του κληρονό-
μον τὸν στενωτάτον τῶν συγγενῶν αὐτοῦ, ὑπὸ ὄρους
τοὺς ἐξῆς· α', Νὰ προσκαλέσῃ εἰς τὴν κηδεῖαν του ὅλους
τοὺς μουσουργοὺς ὅσοι ἐκατοίκουν εἰς τὴν περιχώρον,
μέχρις ἀποστάσεως δέκα μιλίων· β', Νὰ εὐρῇ δέκα
νεάνιδας, τὰς ὁποίας νὰ ἐνδύσῃ πράσινα, αὐταὶ δὲ νὰ
μέλπωσιν ἀσμάτιν πρὸς διασκεδασίαν τῶν ἐν τῇ κη-
δεῖᾳ· γ', Καθ' ἢν στιγμὴν ἐμελλε νὰ καταβιβασθῇ τὸ
σῶμά του εἰς τὸν τάφον, νὰ ψαλῶσι τὰ ἀναστάσιμα.

Ὅτε ἀνεγνώσθη ἡ διαθήκη, οἱ ἀκραταὶ ὄλοι ἔ-
μειναν ἔκθαμβοι, διότι καὶ ἡ θρησκεία ἀντέκειτο εἰς
τὰς ἀπαιτήσεις ταύτας, ἐκτὸς τῆς δημοσίας ἠθικῆς·
ἀλλὰ τὸ δικαστήριον ἀπεφάνθη ὅτι ὁ κληρονόμος δὲν
ἠδύνατο νὰ κληρονομήσῃ, ἂν δὲν ἐξετελοῦντο.

Περὶ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, γερμανὸς τις εὐπατριδῆς
παρήγγειλε νὰ τὸν θάψωσιν ὄρθιον ἐντὸς μιᾶς τῶν πε-
τρίνων φλιῶν τῆς μεγάλης θύρας τοῦ ἀγροτικοῦ πύργου

του, φλιῶν ἢν εἶχεν ἐσκαμμένην ἐπὶ τούτῳ, ἐπειδὴ
δὲν ἤθελε νὰ πατήσῃσι ποτὲ ἐπὶ τῶν ὀστέων του οἱ πό-
δες βαναύσου τινός.

Μεγάλῃ τις δέσποινα ἀγγλὶς ἀσῆκε τὴν ἐπομένην
διαθήκην· ἀλλ' εἶναι ἀγνωστον ἂν ἐξετελέσθη, ἐπειδὴ
ὁ νόμος ἠδύνατο νὰ θεωρήσῃ τὴν γυναῖκα ταύτην ὡς
φρενοβλαβῆ· non compos mentis.

« Πεισιμένη ὅτι ὁ σκύλος μου ὑπῆρξεν ὁ πιστότα-
τός μου φίλος, αὐτὸν ἀφίνω μόνον ἐκτελεσθῆν τῶν
ὑστάτων θελήσεών μου, καὶ διαθέτην ὅλης τῆς περιου-
σίας μου. Πολλὴ κακὴν εἶδα ἐκ τῶν ἀνθρώπων. Οἱ ἐρα-
σταὶ μου ὑπῆρξαν ἄστατοι καὶ ἀπατεῶνες· οἱ λεγόμε-
νοι φίλοι μου, ψεύσται καὶ ἐπιβουλοὶ. Μόνος ὁ κύων
μου ὑπῆρξε χρηστότατος αἰετοῦ πρὸς με· καὶ εἰς αὐτὸν
λοιπὸν ἀφίνω πᾶν μου κτήμα, ὡς καὶ εἰς ὄσους ὁ Πιξὸς
μου διακρίνη, σείων τὴν οὐρανὸν τοῦ πρὸς αὐτούς. »

Κομμικὸς τις ἠθοποιὸς Ἀγγλὸς (ὁ Thomas Weston),
τέκνον γνήσιον τῆς Θαλίας, εἶχε ζῆσει βίον ἀσωτείας,
καὶ ἀπέθανε νέος ἐτι ἐκ τῆς τῶν ποτῶν καταχρήσεως.
Διετήρησεν ὅμως τὴν φυσικὴν αὐτοῦ φαειρότητα μέ-
χρι τῶν τελευταίων στιγμῶν τῆς ζωῆς. Ὀλίγας τινὰς
ἐβδομάδας πρὸ τοῦ θανάτου του, συμβάντος τῷ 1776,
ὑπεγράψεν εἰς φίλον του τὴν ἐπομένην διαθήκην·

« Ἐπειδὴ εἰς τὸν Α... ὀφείλω τινὰς χάριτας, εἰς
αὐτὸν κληροδοτῶ ὅσα γράμματα εὐρεθῶσι παρ' ἐμοὶ
κατὰ τὴν τελευταίαν μου ὥραν. Δὲν θὰ εὐρῇ πολλὰ, ὡσε-
νὰ προβῇ με αὐτὰ ἐπὶ μακρόν· ἀλλ' ὅπωςδήποτε, τὰ
ἀγαπᾷ ὑπὲρ πᾶν ἄλλο, καὶ ἄς ᾄξω καὶ ὀλίγα· πέποι-
θα ὅτι θὰ τὸν προξενήσωσιν εὐχαριστήσιν·

« Εἰς τὸν Β... κληροδοτῶ ἓνα κόκκον, ἓνα μόνον,
τιμιότητος· ἐλαφρὸν τὸ πρᾶγμα ἀναμφιβόλως· τὸ
γνωρίζω, τὸ αἰσθάνομαι· ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι νέον εἰς αὐ-
τὸν, ἐλπίζω νὰ τὸ δεχθῇ.

« Εἰς τὸν Γ... κληροδοτῶ μικρὸν τινα δόσιν με-
τριοφροσύνης· μηδὲν ἄγαν.

« Ἐπειδὴ ὁ κύριος Δ... πρὸ πολλοῦ ἤδη περιμένει
νὰ ἐφοδιάσῃ τὴν ἱματιοθήκην του διὰ τῶν θονίων νε-
κροῦ τινος, εἰς αὐτὸν κληροδοτῶ δύο ἢ τρία ζεύγη ὑ-
ποδημάτων μου· τὰ μᾶλλον τετριμμένα ὅμως, διότι
καὶ ταῦτα εἶναι δι' αὐτὸν ἀρκετὰ καλὰ. Ἐν συνειδή-
σει, δὲν τὸν πρέπουσιν καλλίτερα.

« Τὴν εἰκόνα μου, τὴν ἐν μικρογραφίᾳ, κληροδοτῶ
εἰς τὸν παλαιὸν μου φίλον Ε..., νὰ τὴν λάβῃ μετὰ θά-
νατόν μου καὶ νὰ τὴν φέρῃ ἐπὶ τοῦ στήθους του, ἵνα
ἐνθυμῆται ὅτι ἡ τακτικὴ δίαίτια εἶναι ἡ ἀσφαλεστάτη
μέθοδος μακροβιότητος καὶ εὐεξίας.

« Εἰς τὸν Ζ..., ὅστις θέλει ἀνυπερθέτως πρᾶγμα τι
ἐξ ἐμοῦ προερχόμενον, κληροδοτῶ τὴν κρᾶσίν μου·
δυστυχῶς ὅμως τὴν ἠφάνισα, καὶ φοβοῦμαι μήπως
μετὰ θάνατόν μου εὐρεθῇ χεῖρων τῆς ἐκεῖνου.

« Εἰς τοὺς κυρίους ἠθοποιούς κληροδοτῶ ὀλίγον τι
φυσικώτερον συμπεριφορῶν.

« Εἰς τοὺς δραματοποιούς ἐμπνευσιν περισσοτέραν.

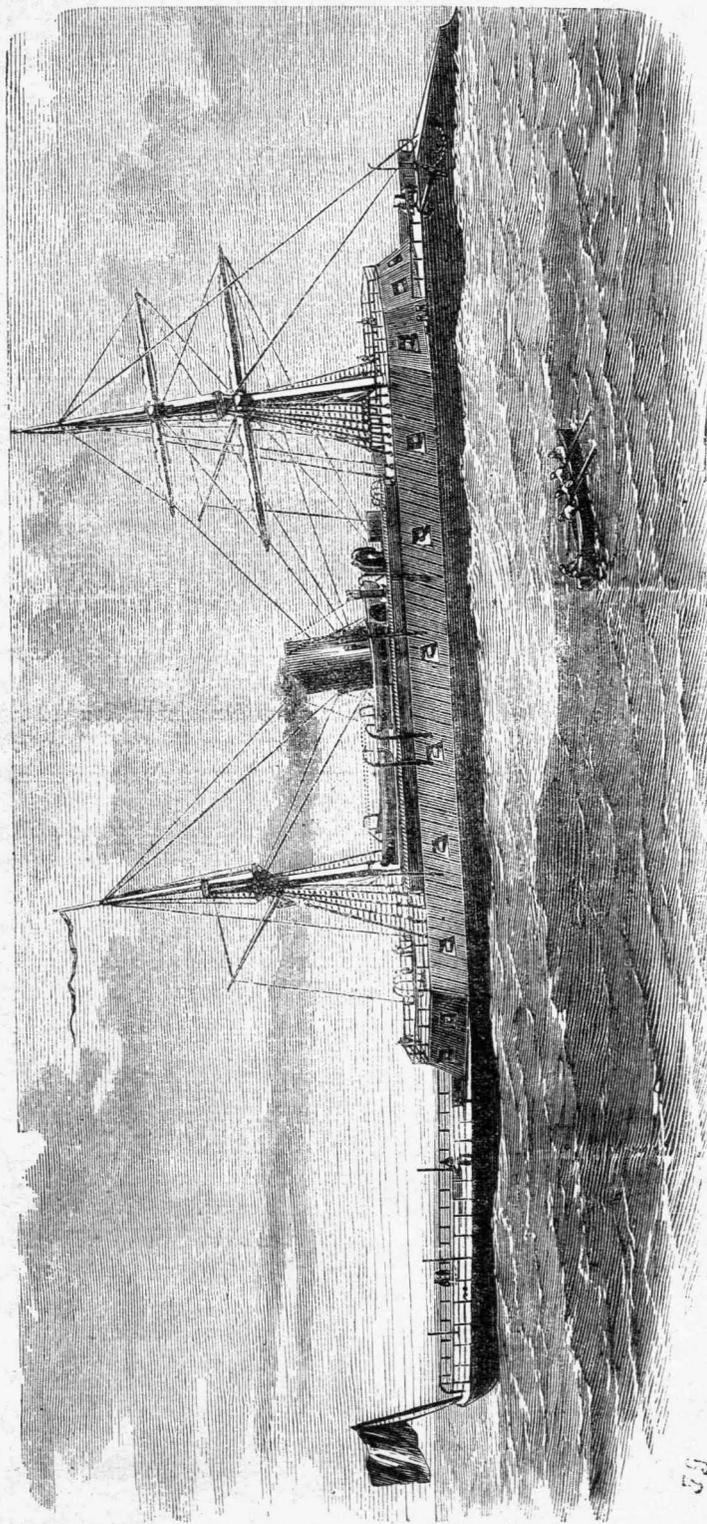
« Εἰς τὸ δημόσιον ἅπασαν τὴν εὐγνωμοσύνην μου. »

Ὁ ἀγγλικὸς τύπος ἀνέφερε πρὸ δύο ἐτῶν τὸν θάνα-
τον τραπέζιτου τινός, παραγγείλαντος ἐν τῇ διαθήκῃ
του νὰ δαπανηθῶσιν ἐκ τῆς περιουσίας του τρεῖς χι-
λιάδες λιρῶν στερλινῶν πρὸς ἀνέγερσιν ἀνδριάντος ἐν
τῷ κοιμητηρίῳ ἐνθα ἔμελλε νὰ ταφῇ. Ὅλοι ἠρώτη-
σαν, ὅποιον ἐπιγραφὴν θὰ ἔφερον ὁ ἀνδριάνς· « Ὁ
δεῖνα εἰς ἑαυτόν! » Οὐδὲν ματαιώτερον.

ΤΑ ΘΩΡΗΚΤΑ ΠΛΟΙΑ.

(Ίδε σελίδα 79.)

Ο πρὸς τὴν Ῥωσσίαν πόλεμος τῆς Ἀγγλίας συμ-
μαχησάσης μετὰ τῆς Γαλλίας ἐν ἔτει 1854 ἐγένετο

πλωταὶ (batteries flottantes), εἰς τὰς ὁποίας ἐδόθη-
σαν τὰ ὀνόματα Καταστροφὴ (Dévastation), Λάβα
καὶ Βροντώδης (Tonnante).

Ταῦτα τὰ σκάφη, τετράγωνα, ὡς εἶναι αἱ ἄλλανδι-
καὶ γαλιόται, καὶ μήκους μὲν 53 μέτρων, πλάτους
δὲ 14, βάρους δὲ 1,500,000 χι-
λιογράμμων, πλοῖα δὲν ἠδύνατο
ἀκριβῶς νὰ ὀνομασθῶσιν, ἐπειδὴ καὶ
δυσκόλως ἐκυβερνῶντο, καὶ κακῶς
ἐθαλασσοπόρου, καὶ ὀλίγιστα ἐχώ-
ρουν πολεμφοδία· ὅθεν ὀνομάσθησαν
πλωταὶ κανονοστοιχίαι. Ἄλλ'
ἂν καὶ τοιαῦτα, ἐχρησίμευσαν· ἐν ἐξ
αὐτῶν, ἡ Καταστροφὴ, κατασκευά-
σαν τὸ φρούριον τοῦ Κιμπουρνό, πρῶτον
ἔλυσε τὸ πρόβλημα μετ' ὃ
εἶδομεν τὴν τηλικαύτην ἀλλοίωσιν
εἰς τοὺς πολεμικοὺς στόλους τῶν με-
γάλων ναυτικῶν Κρατῶν.

Διονυσιόβουρος, ἀμερικανικὸν πολεμικὸν πλοῖον, ὃ ἠγόρασεν ἡ Γαλλία.

Αἱ πλωταὶ κανονοστοιχίαι, ὡς
μηχαναὶ βαρύτεραι καὶ δυσκίνητοι,
δὲν ἠδύνατο, ἀπομακρυνόμεναι τῆς
ἀκτῆς καὶ πελαγίουςαι, νὰ εὐδοκι-
μῶσι κατὰ πλοίων πολεμικῶν ταχυ-
κινήτων· ἀλλ' ἀφοῦ ἀπεδείχθη ὅτι
ὁ θώραξ αὐτῶν ἀντεῖχε καλῶς, καὶ
ὅτι ὁποῦδ' ἴσως ἐπλεον καὶ μετ' ὅ-
λου τοῦ βάρους των, ἐνησχολήθησαν
καὶ ἐν Γαλλίᾳ, ὡς ἦδη ἐνησχολοῦντο
ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἐν Ἀμερικῇ, πρὸς συν-
δυασμὸν τῆς βαρύτητος μετὰ τῆς
προσπαταιουμένης εὐκινήσιας. Οἱ
Γάλλοι κατώρθωσαν τότε νὰ ναυπη-
γήσωσιν ἐν Τουλόνη τὴν πρώτην αὐ-
τῶν θωρηκτὴν φρεγάταν, τὴν ὀνομα-
σθεῖσαν Δόξαν (Gloire). Ταύτης ἡ
κατασκευὴ, ἀρξάμενη ἀπὸ τοῦ μαΐου
τοῦ 1758, ἀπεπερατώθη κατὰ πάν-
τα τὸν ἀύγουστον τοῦ 1860.

Ἡ Δόξα ἔχει μήκος μὲν 78 μέ-
τρων, πλάτος δὲ 17. Τῶν σιδηρῶν
αὐτῆς πλακῶν τὸ πάχος εἶναι ποῦ
μὲν 11, ποῦ δὲ 12 ἑκατοστομέτρων.
Ἡ μηχανὴ τῆς ἔχει δύναμιν ἵππων
900, τὰ δὲ πυροβόλα τῆς, 36 τὸν
ἀριθμὸν, εἶναι χαρακωτὰ, καὶ χω-
ροῦσι 30 λιτρῶν βλήματα. Δύναται
νὰ διαπλεύσῃ 12½, ἕως 13 ἡμισυ
μίλια ἐν ὥρᾳ γαλήνης. Ἐπὶ τοῦ κα-
ταστρώματος φέρει πυργίσκον σιδη-
ρόφρακτον μετ' ἐπάλλξεων, ὅχι μόνον
προφυλάττοντα τὸν τροχόν, τοὺς
πηδαλιούχους καὶ τὸν κυβερνήτην,
ἀλλὰ καὶ παρέχοντα ἀρμοδίαν θέσιν
εἰς τοὺς τυφεκιστάς.

Ἡ ἐκθασίς τῆς Δόξης ἐνεθάρ-
ρυνε τὴν γαλλικὴν Κυβέρνησιν, ναυ-
πηγήσασαν μετ' αὐτὴν ἕτερα τοιαῦτα πλοῖα πολ-
λά, ὡς τὸ Σολφερίνον, τὴν Μαγένταν, τὸ Στέμ-
μα, τὸν Ἀήττητον καὶ τὴν Νορμανδίαν· ἅ-
παντα ἐδοκιμάσθησαν καὶ εἰς μακρὰς παντοπορίας
(μέχρι τῶν Καναρίων νήσων), καὶ ἠδοκιμήσαν, καί-

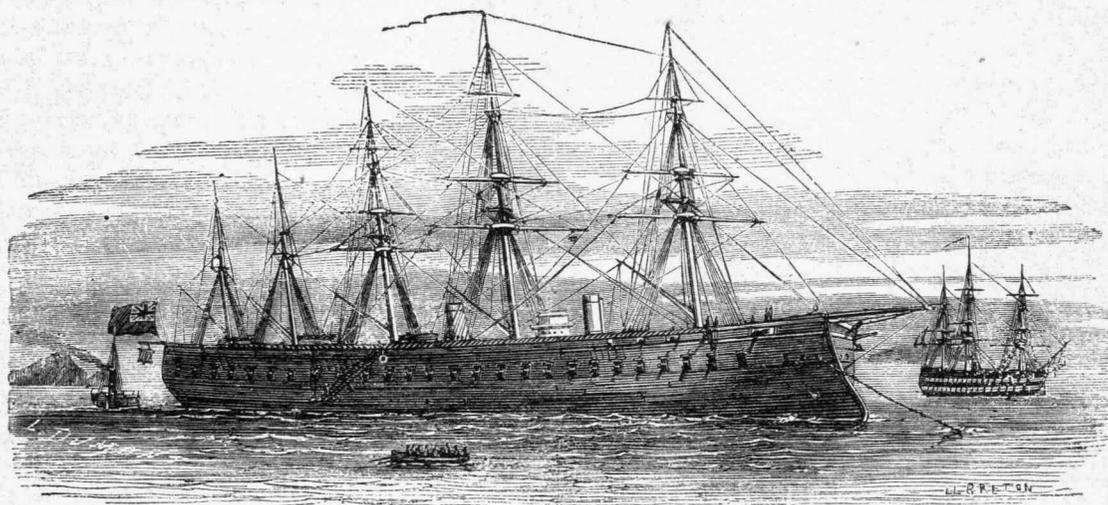
παραίτιος νέων πειραμάτων. Ἐναντίον τῶν λιθοκτι-
στῶν φρουρίων ὑπὸ τῶν ὁποίων προεφυλάττετο ἡ Σε-
βαστούπολις ἦτο χρεία πλοίων ἄλλων ἢ ξυλίων. Συν-
επεὶα νέων δοκιμῶν τῶν γαλλῶν πυροβολιστῶν ἐν
Βιγκένναις, κατασκευάσθησαν τότε τρεῖς κανονοστοιχίαι

πληγῶσιν μετ' αὐτὴν ἕτερα τοιαῦτα πλοῖα πολ-
λά, ὡς τὸ Σολφερίνον, τὴν Μαγένταν, τὸ Στέμ-
μα, τὸν Ἀήττητον καὶ τὴν Νορμανδίαν· ἅ-
παντα ἐδοκιμάσθησαν καὶ εἰς μακρὰς παντοπορίας
(μέχρι τῶν Καναρίων νήσων), καὶ ἠδοκιμήσαν, καί-

τοὶ ἀπαντήσαντα τρικυμίας· οὕτω δὲ ἡ γαλλικὴ Κυ-
βέρνησις ἐβεβαίωθη, ὅτι τὰ θωρηκτὰ αὐτῆς πλοῖα εἶναι
καὶ ἐν τῷ ἀνοικτῷ πελάγει ἐπιτηδεύατα· ὅτι κυβερ-
νῶνται καλῶς· ὅτι ὁ σάλος των ἐν ὥρᾳ τρικυμίας εἶναι
ἐλαφρὸς· ὅτι, καὶ μόνον διὰ τοῦ ἀτμοῦ κινούμενα,
φεύγουσιν ὅσον καὶ τὰ τάχιζα τῶν συνήθων ἀτμο-
πλοίων, καὶ ὅτι ἐν ἐλλείψει τοῦ ἀτμοῦ, δύνανται πάλιν

νὰ ποντοποροῦσιν ὄχι κακῶς. Τὸ Σολφερίνον καὶ ἡ
Μαγέντα ἔχουσι πρὸς τούτοις καὶ κριὸν εἰς τὴν πρό-
ραν, ἵνα ἐπιτίθενται καὶ δι' αὐτοῦ κατὰ τῶν ἐχθρικῶν
πλοίων.

Ἀκολουθῶς ἀπέκτησεν ἡ Γαλλία, ἀγοράσασα παρὰ
τῆς Κυβερνήσεως τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀ-
μερικῆς, μετὰ τὸν τελευταῖον ἀμερικανὸν πόλεμον,

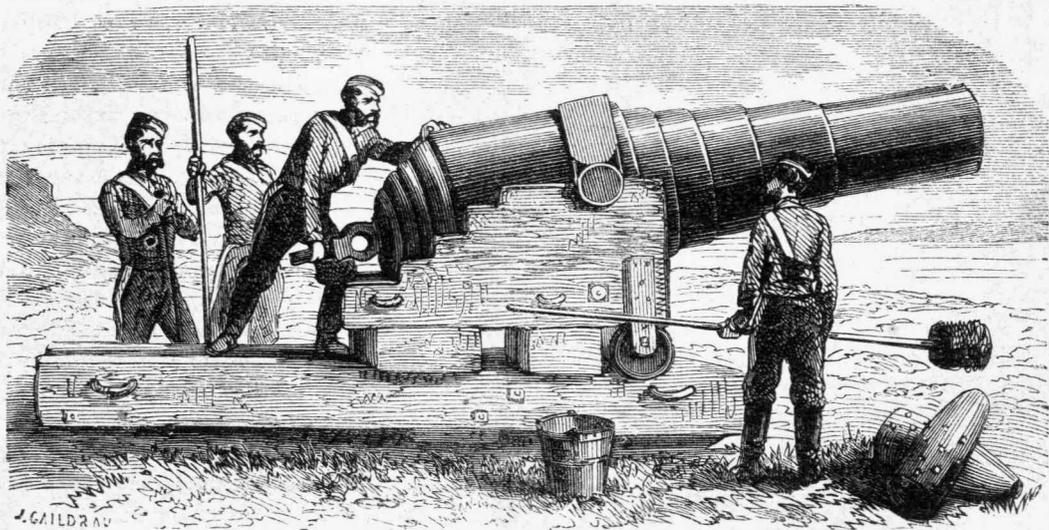

Ὁ Μινώταυρος, θωρηκτὸν πλοῖον ἀγγλικόν.

καὶ μέγατι καὶ ἰσχυρότατον πολεμικὸν ἀτμόπλοον
θωρηκτὸν, τὸν Dunderberg, τοῦ ὁποίου παράθετομεν
τὴν εἰκόνα. Τὸ σκάφος τοῦτο θαυμάζεται διὰ τὸ ἐπι-
πόλαιον αὐτοῦ εἰς τὰ ὕδατα (καίτοι εἶναι βαρύτε-
ρον, ἐκτοπιζὼν 7,000 τόνων ὕδωρ), διὰ τὴν ξεροῦτ-
τα τῆς σκάφης του, διὰ τὸ πάχος τοῦ θώρακος του.
Ταῦτα τὰ προτερήματα, καὶ τὸ ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν
τῆς θαλάσσης ὀλίγιστον ὕψος αὐτοῦ, τὸ καθιζοῦσιν

ἄφρωτον σχεδόν. Τὸ ἐν τῷ κέντρῳ αὐτοῦ στέγασμα
χωρεῖ εἴκοσι μέγιστα πυροβόλα, δεικνύοντα κατὰ πᾶ-
σαν διεύθυνσιν τὰ στόματα αὐτῶν. Αἱ μηχαναὶ του
ἔχουσι δύναμιν 5,000 ἵππων. Τὸ σκάφος τοῦτο κέ-
κταιται δύο πηδάλια, ἐξ οὗ αὐξάνει ἡ εὐστροφία του.
Ἡ πρόρα του εἶναι χαμηλὴ, ὀξεῖα καὶ φοβερά ἐν περι-
πτώσει ναυμαχίας.

Οὐχ ἦττον τῆς Γαλλίας, μάλις δὲ κατὰ μείζονα

Πυροβόλον ἀρμεστρόγγειον.

ἀνάγκην, καὶ ἡ Ἀγγλία ἐπέστησε τὴν αὐτῆς προσοχὴν
εἰς τὴν σπουδαιωτάτην καινοτομίαν τῶν θωρηκτῶν
πλοίων. Καὶ ταύτης αἱ δοκιμαὶ χρονολογοῦνται ἀπὸ
τῶν Κριμαϊκῶν. Οἱ Ἀγγλοὶ, εἰδοποιηθέντες ὑπὸ τῆς
γαλλικῆς αὐτῆς Κυβερνήσεως περὶ τῶν τοιούτων ἀπο-
πειρῶν αὐτῆς, πρὶν εἶτι ἀποφασισθῆ ἡ κατασκευὴ τῆς

Καταστροφῆς, τῆς Λάβας καὶ τῆς Βροντώδους,
κατ' ἀρχὰς μὲν ἐδειξάν ἀμφιβολίαν· ἐπειδὴ τὸ πρό-
βλημα τοῦτο ἐθεωρεῖτο ὡς ἄλυτον. Μετὰ τὰς γενομέ-
νας ὅμως δοκιμὰς ἐν Βιγκένναις, ἐπαναληφθεῖσας ἐν
Ἀγγλίᾳ, καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐκθασίς ἀπεδείχθη ἀναντιρ-
ρήτος, τὸ ἀγγλικὸν ναυαρχεῖον διέταξε πάραυτα νὰ

κατασκευασθῶσι πλωταὶ κανονοστοιχία ὅμοιοι πρὸς τὰς γαλλικὰς. Ἀκολούθως, ἡ ἐμφάνισις τῆς Δόξης μεγάλην παράγει ἀμιλλαν εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς ναυπηγούς. Προέβησαν λοιπὸν καὶ αὐτοὶ εἰς κατασκευὴν παραπλησίων σκαφῶν, καὶ μέχρι τέλους τοῦ 1863 εἶχον ἤδη δέκα τοιαῦτα Βαρίορα (ἐκ τοῦ τουρκικοῦ ῥήματος βαρίορ ἀρά γε;), Μέλανα Πρίγκηπα, Ἀχιλλέα, Νορθουμπερλάνδην, Ἀζιγκούρτιον, Μινώταυρον, Ἐκτορα, Ἀνδρεῖον, Ἀμυναν καὶ Ἀντίστασιν.

Ἐκτὸς δὲ τούτων, τὸ ἀγγλικὸν ναυαρχεῖον συνέλαθε τὴν ἰδίαν νὰ μεταβάλῃ τινὰ τῶν ξυλίνων καὶ ἰσιόφρων μεγάλων πολεμικῶν πλοίων εἰς θωρηκτὰ ἀτμοκίνητα, ὡς καὶ ἐπραξεν ἄλλοι ὅμως Δυνάμεις δὲν ἐθεώρησαν τὸ σύστημα τοῦτο ὡς ἀξιόμητον. Ἐνὶ λόγῳ, ἡ Ἀγγλία, καίτοι ἠσπάζθη τοὺς θεμελιωδῆς τῶν κανόνων καθ' ὅς ἡ Γαλλία κατασκευάζει τὰ νεώτερα πολεμικὰ αὐτῆς πλοῖα, ἐπιζητεῖ ὅμως, ὡς φαίνεται, ἰδανικὸν τινὰ τύπον ἀνεύρετον εἰσέτι, καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲν πλοῖόν τῆς ὀμιλεῖ πρὸς ἄλλο. Ὅπως δὴποτε, καθ' ἑκάστην αὐξάνει ὁ θωρηκτὸς στόλος αὐτῆς. Τὸ Βαρίορ, ἡ πρώτη τῶν θωρηκτῶν φρεγατῶν τῆς ὁποίας ἔβαλον εἰς τὴν θάλασσαν οἱ Ἀγγλοὶ, διαφέρει τῆς γαλλικῆς Δόξης κατὰ πολλά. Ἐγίνε καθ' ὅλα μεγαλύτερον ἐκείνης· ἔχει μῆκος μὲν ποδῶν 420 ἀγγλικῶν, πλάτος δὲ 58, δύναμιν δὲ μηχανῆς, ὀνομαστικῆν μὲν 1,250 ἵππων, πραγματικὴν δὲ 5,560· ἐν δὲ γαλήνῃ διανύει καθ' ὥραν μίλια 14 1/2 σχεδόν. Μόνον τὸ πάχος τῶν σιδηρῶν πλάκων εἶναι ὅμοιον εἰς ἀμφοτέρω τὰ σκάφη ταῦτα (4 δακτύλων καὶ ἡμίσεος εἰς τὸ ἀγγλικόν, καὶ 12 ἑκατοστομέτρων εἰς τὸ γαλλικόν), καθὼς καὶ ὁ ἐξοπλισμὸς· διότι τοῦ μὲν πυροβόλα εἶναι 36, λεῖα ἐνδοθεν καὶ χωροῦντα σφαῖραν 68 λιτρῶν· τοῦ δὲ, πάλιν 36, ἀλλὰ χαλαρὰ, γεμισθέντα ἐκ τῶν ὀπισθεν, καὶ χωροῦντα σφαῖραν 30 χιλιόγραμμων. Τὸ ἀγγλικὸν ἔχει πρὸς τούτοις καὶ 6 πυροβόλα ἀρμεστρόγγεια, τὰ ὅποια καὶ τὸ γαλλικὸν δύναται νὰ φέρῃ χρεῖας τυγούσης. Ἀλλὰ τὸ Βαρίορ ἔχει καὶ κριὸν ἰσχυρότατον, στερεωμένον ἐνδοθεν διὰ γεφυρωμάτων ὀκτῶ, ἅτινα συνδέονται διὰ πολλῶν ἄλλων βαρέων στυλωμάτων σιδηρῶν. Ἄλλ' ὡς φαίνεται, τὸ σκάφος τοῦτο ἀπεδείχθη ἀνεπιτήδειον εἰς θαλασσοπορίαν μακράν. Τὸ μετ' αὐτὸ ναυπηγηθὲν, ὁ Μέλας Πρίγκηψ, ἐφάνη κατὰ τοῦτο ἐπιτηδείωτερον.

Μέχρι τινός, ὁ Μινώταυρος ἦτο τὸ μέγιστον πάντων τῶν θωρηκτῶν πλοίων, ἔχων μῆκος μὲν 122 μέτρων, πλάτος δὲ 18, χωρητικότητά δὲ 6,812 τόνων, δύναμιν δὲ ὀνομαστικὴν τῆς μηχανῆς 1,350 ἵππων. Αἱ σιδηραὶ πλάκες του ἔχουσι πάχος 14 ἑκατοστομέτρων. Ὁ Μινώταυρος, ὡς καὶ πολλὰ ἄλλα πλοῖα πολεμικὰ τῆς Ἀγγλίας, καὶ ὅλα ἐν γένει τὰ ἀμερικανικὰ, φέρει πύργον σιδηρῶν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, μήκους μὲν 18 ποδῶν, πλάτους δὲ 13' καὶ πέντε ἰστίαι· τὰ δὲ πυροβόλα του εἶναι ὅλα 56.

Ἄλλ' ἡ Ἀγγλία, ἀδιαλείπτως μεριμνῶσα περὶ τῆς ὑπεροχῆς κατὰ θάλασσαν, οὐδὲ παύει ἐνισχύουσα τὸν στόλον αὐτῆς διὰ κραταιωτέρων πλοίων, καθύσων τελειοποιουμένων τὰ πυροβόλα. Μετὰ τὰς βελτιώσεις τὰς ἐσχάτως γενομένας εἰς τὸ φοβερὸν ἀρμεστρόγγειον κανόνιον, ἐδέησε νὰ κατασκευασθῶσι παγύτεροι ἐπὶ τῶν πλοίων θώρακες, ὅπως μὴ διαπερῶνται οὐδ' ἐξ

αὐτοῦ, ὑπερβαίνοντος κατὰ μέγεθος ἅπαντα τὰ μέχρι τοῦδε γνωστά· διότι βάρος μὲν ἔχει 22,000 χιλιόγραμμων, μῆκος δὲ 4 μέτρων καὶ ἡμίσεος, διάμετρον δ' ἐσωτερικὴν σχεδὸν ἐνὸς μέτρου· εἶναι δὲ καὶ κεκαρωμένον. Τὸ βλήμα αὐτοῦ, κωνικὸν καὶ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κοῖλον, ἔχει βάρος 272 χιλιόγραμμων, καὶ ἐμπεριέχει πυρίτιδα βάρους χιλιόγραμμων 18.

Ἡ Ἀγγλία λοιπὸν ἐναυπηγήσε καὶ ἀνάλογον πλοῖον· τοῦτο δὲ εἶναι ὁ Ἡρακλῆς, δικαίως φέρον τὸ ὄνομα τοῦ μυθολογουμένου θεοῦ τῆς δυνάμεως, καὶ πρὸ μικροῦ ἐτι βλήθη εἰς τὰ ὕδατα ἐν τῷ λιμένι Chatham. Τούτου αἱ σιδηραὶ πλάκες ἔχουσι πάχος διαφέρον κατὰ τὰς θέσεις τοῦ σκάφους· εἰς τὰς πλευρὰς αὐτοῦ εἶναι 9 δακτύλων. Πρὸς σφρηλασίαν τηλικούτων πλάκων ἐδέησε νὰ κατασκευασθῶσι προηγουμένως καὶ μηχαναὶ ἀνάλογοι. Ὑπὸ τὰς πλάκας ταύτας ἀπαντᾷται ξύλον σκληρὸν, ἔχον καὶ τοῦτο πάχος 12 δακτύλων, καὶ κρατούμενον ὑπὸ σιδηρῶν ῥάβδων, τὰς ὁποίας ὑποβαστάζουσιν ἕτεροι δύοκοι σιδηραὶ, καὶ μετ' αὐτὰς τριπλαῖ σανίδες, ὧν ὅλων ὁμοῦ τὸ πάχος εἶναι 28 δακτύλων, μετὰ τὰς ὁποίας πάλιν ἄλλος θώραξ ἐκ πλάκων κρατούμενων ὑπὸ δοκῶν, σιδηρῶν καὶ τούτων, ἔχουσιν πάχος 7 δακτύλων. Ὅστε τὸ πάχος τῶν πλευρῶν τοῦ Ἡρακλέους, ἀπὸ τοῦ ἐξωτάτου μέχρι τοῦ ἐνδοτάτου θώρακος, εἶναι δακτύλων 44!

Καὶ ὅμως ἀμφισβητεῖται ἂν τὰ βαρύτερα ταῦτα πλοῖα δύνανται ἐν ὥρᾳ πολέμου ν' ἀποδοῦσι τελεσφόρα, ὅσον τὰ ἐλαφρότερα. Τὸ πρόβλημα εἶναι τοῦτο· πῶς ν' ἀποκτάται ἡ μεγίστη δύναμις διὰ μέσων ἀσθενῶν. Κατὰ τὸν παρελθόντα φεβρουάριον, ὅτε ἐγένετο ἐν Λονδίῳ ἡ καθολικὴ τοῦ διὰ τὴν Ἑλλάδα ναυπηγηθέντος θωρηκτοῦ πλοίου « Βασιλέως Γεωργίου », ἀγγλικὴ τις ἐφημερίς, ἐξ αὐτοῦ ἀφορμὴν λαβούσα, ἔγραψε τὰ ἐπόμενα· « Τὸ σκάφος τοῦτο εἶναι θαυμαστὸν, ὄχι διὰ τὸ μέγεθος, ἀλλὰ διὰ τὴν ἀναλόγως τῆς σμικρότητος αὐτοῦ ἀμυντικὴν δύναμιν καὶ στερεότητα. Ἐναυπηγήθη ἐντὸς 5 μηνῶν, κατὰ τι σχεδῖον πρωτοφανές, καὶ τοιοῦτο δύναται ν' ἀντιπαραταχθῆ πρὸς τὸ μέγιστον τῶν μέχρι τοῦδε θωρηκτῶν... Ἡ ταχύτης του ὑπολογίζεται ὡς 15 μιλίων· τὰ δύο μέγιστα πυροβόλα του εἶναι ἀρμεστρόγγεια, τῶν 12 τόνων. Πρὸς μικρὰν δύναμιν, ὡς τὴν τῆς Ἑλλάδος, τὸ πλοῖον τοῦτο εἶναι ἀνεκτίμητον.... Φρονοῦμεν ὅτι πρὸς τοιαῦτα θωρηκτὰ ἀντιπαρατατόμενα τὰ ἡμέτερα πυροβόλα, θὰ ὀφείλον νὰ προβαίνωσι μετὰ προφυλάξεως πολλῆς· ἀληθῶς δὲ αἱ ναυτικαὶ Δυνάμεις, καὶ ἡ Ἀγγλία πρὸ πασῶν, ἔπρεπε νὰ σκεφθῶσι σπουδαίως ἂν μικρὰ, στερεὰ καὶ εὐκίνητα πλοῖα, φέροντα ἐν ἡ δύο μεγάλα πυροβόλα, δὲν ἦναι προτιμότερα τῶν γιγαντιαίων καὶ πολυδαπάνων, ἐφ' οἷς σεμνυόμεθα. »

ΤΡΑΓΙΚΟΝ ΝΑΥΑΓΙΟΝ.

Καὶ ποῖον ναυάγιον δὲν εἶναι τραγικόν, μᾶλλον ἢ ἥπτον!

Τὸ γαλλικὸν τριστίον πλοῖον Ἅγιος Παῦλος, κυβερνόμενον ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου Ἑρτίνου (Heurtin), εἶγεν ἀποπλεύσει ἐκ Καλκούτης ἡμέραν (6) 18 νοεμβρίου, κατευθυνόμενον εἰς Μασσαλίαν. Μετὰ θαλασσοπορίαν ὀλίγων τινῶν ἡμερῶν, περὶ ἐπὶ τῶν βράχων τῆς νήσου Ἀγίου Βρανδῶνος, ἐγκατελείφθη ὑπὸ τοῦ

πληρώματος, καταφυγόντος εἰς τὴν μεγάλην τοῦ πλοίου λέμβον καὶ εἰς τὸν μικρὸν κέλτηα.

Ἡ νῆσος ὑπῆρχεν ἀπρόσιτος, καὶ οἱ ναυαγοὶ ἀπεφάσισαν νὰ κατευθυνθῶσιν εἰς τὸν Ἅγιον Μαυρίκιον. Αἱ δύο λέμβοι παρέπλεον ἡ μικροτέρα, περιέχουσα τέσσαρας αὐτάς, συνέβη νὰ ἀνατραπῆ, καὶ πάλιν ἀνωρθῆ· ἀλλὰ μίαν τῶν ναυτῶν ἐγίνεν ἀφαντος, καὶ οὐδ' ἐγνώσθη πλέον εἰδήσις τις περὶ τῶν ἐν αὐτῇ.

Ἰδόντες οἱ ἄλλοι ναυαγοὶ ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ κατευδοθῶσιν εἰς Ἅγιον Μαυρίκιον, κατηβύθησαν πρὸς τὴν μεγαλόνησον Μαδαγασκάρην. Κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἡμέραν, ὁ πλοίαρχος ἀπέθανεν ἐκ τῶν κόπων καὶ τῆς κακοπαθείας, καὶ διεδέχθη τὴν κυβέρνησιν τῆς μεγάλης λέμβου ὁ ὑποπλοίαρχος.

Μετὰ ἐννέα ἡμερῶν τοιαύτην ἀλίπλαγκτον, ἀγωνιῶδη ζωὴν, ἐξαντληθεισῶν καὶ τῶν ζωοτροφῶν ὄλων, ὁ ὑποπλοίαρχος ἐπρότεινε εἰς τοὺς συνεταίρους νὰ πνιγῶσιν ἅπαντες ὁμοῦ πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐσχάτων συμφορῶν. Ἀλλὰ τότε, εἰς τῶν ναυτῶν ἐγερεθῆς, ἀντιπροέτεινε νὰ βληθῆ κληρὸς, καὶ ὁ κληρωθόμενος νὰ θανατωθῆ πρὸς τροφὴν τῶν ἄλλων.

Ἡ φοικτὴ αὕτη πρότασις ἐγίνε δεκτὴ. Ὁ κληρὸς ἔπεσε ἐπὶ τοῦ μαχεῖρου. Λιμώττοντες ὄρησαν ὅλοι κατ' αὐτοῦ· ἀλλ' ὁ ὑποπλοίαρχος ἐζήτησεν ἀναβολὴν ὀλίγων στιγμῶν, καθ' ἃς ὁ ἀθλιὸς μάχειρος, μετὰ βραχεῖαν προσευχὴν πρὸς τὸν Θεόν, παρεδόθη ἀνευ ἀντιστάσεως, εἰπὼν μόνον, « Ἀδελφοί, εἶμαι εἰς τὴν διάκρισίν σας. »

Ὅλοι τὸν ἠλέησαν· καίτοι δεινῶς ἔπασχον ἐκ τῆς πείνης, οὐδεὶς ἐτόλμα νὰ ἐπιτεθῆ πρῶτος κατὰ τοῦ θύματος· ὥστε ἠναγκάσθησαν πάλιν εἰς τὸν κληρὸν νὰ προσφύγωσιν, ἵνα αὐτὸς ἀποφασίσῃ τίς ὀφείλει νὰ θανατωθῆ τὸν μάχειρον. Ὁ κληρὸς ἔπεσε ἐπὶ τοῦ ξυλουργοῦ τοῦ πλοίου, ὅστις λαθῶν πέλεκεν ἀπέτεμε τοῦ μαχεῖρου τὴν κεφαλὴν.

Ὅποιον τότε ἀποτρόπαιον θέαμα εἶδεν ἡ θάλασσα καὶ ὁ οὐρανός! Οἱ ναῦται, ἐπιπεσόντες εἰς τὸ πτώμα ἐκύνεσ, κατήθσιον τὴν σάρκα, τὸ αἷμα, τὸν ἐγκέφαλον καὶ μέγρι τοῦ μυελοῦ τῶν ὀσῶν. Ἐπειτα διεμελίσθη τὸ λοιπὸν σῶμα, καὶ τὰ τμήματα ἐξετέθησαν ἵνα ξηρανθῶσιν εἰς τὸν ἥλιον. Ὁ ὑποπλοίαρχος διένειμεν αὐτὰ κατὰ πᾶσαν προῖαν εἰς ἴσας μερίδας.

Τέλος, τὴν δεκάτην τρίτην ἡμέραν κατέπλευσαν εἰς μίαν τῶν ἀκτῶν τῆς Μαδαγασκάρης, πλησίον τοῦ Μοζαμβικικοῦ, ὅτε ἐσώζετο εἰσέτι τὸ τέταρτον τοῦ πτώματος. Ἐκεῖ, οἱ κάτοικοι τοὺς ἐδέχθησαν ἡμιθανεῖς· ἀφοῦ δὲ ὅλοι ἐνεδύθησαν καὶ ἐτράφησαν, μετέβησαν εἰς Ταματάβην, ὅπου ὑπάρχει γάλλος πρόξενος. Οὗτος ἐπιμεληθεὶς μετέπεμψεν αὐτοὺς εἰς τὴν Γαλλίαν, ὅπου ἀφίχθησαν τὴν 3 τοῦ παρελθόντος φεβρουαρίου, πρὸςσόντες ἔτι καὶ οἴκτου ἄξιοι.

Οἶνος ὁ μετὰ ποταγμάτων λιθῶν.

Ὅτε ὁ πρίγκηψ Σολτυκόφ ἐπεσκέφθη ἐν ἔτει 1842 τὴν Ἰνδικὴν, ἐν Ἀχαρῇ εἰδείε τις εἰς αὐτὸν βασιλικὸν τινα οἶνον, τοῦ ὁποίου ἐκάστη φιάλη ἐτιμᾶτο 300 ρουπιῶν, ἢ 30 λιρῶν στερλινῶν. « Ὁ οἶνος οὗτος, διηγείται ὁ πρίγκηψ, περιεῖχε κοπανισμένους λίθους πολιτίμους καὶ μαργαρίτας. Ὁ χάρτης ὁ ἐπὶ τῆς φιάλης κεκολλημένος ἔφερε· Τόσους ἀδάμαντας, τό-

σους ἀνθρακας, τόσους σμαράγδους, τόσους μαργαρίτας, τόσον χρυσόν. Οἱ πολῦτιμοι λίθοι θεωροῦνται ἐν τῇ χώρᾳ τὴν Πενζάβας ὡς ἐξαισίον τονικόν, ὁ δὲ πίνων αὐτοὺς μετὰ τοῦ οἴνου αἰσθάνεται ἐν ἑαυτῷ φοβεράν δύναμιν. »

ΩΜΟΤΗΣ ΤΩΝ ΑΒΥΣΣΙΝΩΝ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΒΟΥΝ.

Ὁ ἐν Ἀβυσσινίᾳ ἀνταποκριτὴς τῆς ἀγγλικῆς ἐφημερίδος Morning Post διηγείται, ὅτι ὁσάκις οἱ Ἀβυσσῖνοι θέλουσι νὰ φάγωσι κρέας βόειον, ἰδίως δὲ τὸ ἀγγλικὸν λέγομενον βιφστέκιον, χαράττουσι διὰ μαχαίριον τὸν μηρὸν τοῦ βοῦς, ζῶντος, ἔπειτα δὲ ἀνασύροντες τὸ δέρμα φουσκῶσιν ἐντὸς αὐτοῦ, καὶ ἀποτέμνουσι τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ κρέατος. Τότε σκεπάζουσι πάλιν διὰ τοῦ δέρματος τὴν ἐγκοπήν, καὶ τέλος τὴν δένουσι σφιγκτὰ μετ' ἐμπλάστρου ἐκ κοπρίας δαμάλεως. Οὕτως, ἐνῶ ἔχουσι τὸν βοῦν τῶν ζῶντα, τρώγουσι τὸ κρέας του. Τὸ περιεργότερον εἶναι ὅτι, κατὰ τὸν εἰρημένον ἀνταποκριτὴν, τὸ ζῶον δὲν φαίνεται πάσχον ἐκ ταύτης τῆς ἐργειρήσεως, ἀλλ' ὄρμα εὐθὺς ἔπειτα εἰς τὴν νομῆν, καὶ τρώγει ἀδηφάγως, ὡσανεὶ καταγινόμενον νὰ βάλῃ εἰς τὸν τόπον τὸ κρέας τὸ ὅποιον τοῦ ἀπέκοψαν.

ΙΑΠΩΝΙΚΑΙ ΠΟΛΕΙΣ

ΑΝΟΙΧΘΕΙΣΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥΣ ΕΜΠΟΡΟΥΣ.

Δύο πόλεις τῆς Ἰαπωνίας, ἡ Ὄζάκα καὶ τὸ Χίοκον ἠνοίχθησαν εἰς τοὺς ξένους ἐμπόρους τὴν 1 ἰανουαρίου 1868.

Κατὰ τὰς συνθήκας τοῦ 1858, αἱ πόλεις αὗται, ὡς καὶ δύο ἕτεροι, τὸ Γέδδον καὶ τὸ Νίγατον, ὀφείλον ν' ἀνοιχθῶσιν εἰς τοὺς Εὐρωπαίους ἀπὸ τῆς 1 ἰανουαρίου 1862· ἀλλὰ στάσεως ἐκπραγείσεως ἐν Ἰαπωνίᾳ, ὅτε ἔμαθεν ὁ λαὸς ὅτι ἡ Κυβέρνησις αὐτοῦ ἤλθεν εἰς τοιαύτας συνθήκας μετὰ τῶν ξένων, ἀπειλούμενης δὲ καὶ τῆς ζωῆς αὐτῆς τῶν Εὐρωπαίων, ὁ Ταϊκούνος, τούτεστιν ὁ πολιτικὸς αὐτοκράτωρ τῆς Ἰαπωνίας, ἐζήτησεν ἐξ ἀνάγκης παρὰ τῶν διπλωματικῶν πρακτόρων Ἀγγλίας, Γαλλίας, Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ Ὀλλανδίας, ἀναβολὴν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν τῆς συνθήκης ὅρων, μέχρις ἀρμοδιωτέρων καιρῶν. Αἱ Δυνάμεις συγκατετέθησαν εἰς τοῦτο, καὶ ἡ ἐφαρμογὴ ἀνεβλήθη ἐπὶ πενταετίαν.

Ἄλλ' ὅμως αἱ μισόξενοι διαθέσεις τῶν κατοίκων ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ δὲν μετεβλήθησαν· τούναντιον μάλιστα, ἡ ἀντιπολίτευσις πολλῶν ἰσχυρῶν δαϊμίων, ἦτοι εὐπατριδῶν Ἰαπώνων, κατὰ τῶν ξένων ἢ καὶ κατὰ τοῦ Ταϊκούνου, ὡς εἰσάξαντος αὐτοὺς εἰς τὸν τόπον παρὰ τὴν συναίνεσιν αὐτῶν, ἐπετείνετο ἐπὶ μᾶλλον, καὶ οὐκ ὀλίγοι Εὐρωπαῖοι ἐπιπτον ὑπὸ τὴν δολοφόνον χεῖρα τῶν περὶ τοὺς ἡγεμόνας Σασσούμαν, Μίτον, Ὁβάρην καὶ Σχοσιόν. Ἐνεκα τούτου τὰ ἀγγλικὰ πλοῖα ἐβομβάρδισαν ἐν ἔτει 1863 τὴν πόλιν, καύσαντα καὶ τὸν στόλον τοῦ Σασσούμα· καὶ πάλιν δὲ μετὰ ἐν ἔτος, ὁ συμμαχικὸς στόλος κατέστρεψεν ἐν Σιμονοσάκῃ τοὺς προμαχῶνας τοῦ Σχοσιού, ὑποχρεώσας αὐτὸν νὰ μὴ τοὺς ἀνεγείρῃ πλέον οὐδέποτε.

Ἡ ἀντιπολίτευσις ἐν τούτοις τῶν δαϊμίων προέβαινε αὐξοῦσα καθύσων ἐπλησιάζεν ἡ λῆξις τῆς νέας

προθεσμίας, ὥστε πολλαχοῦ ἐλάμβανε χαρακτήρα ἐμφυλίου πολέμου. Τῷ 1865, ὁ Ταϊκούνος ἠναγκάσθη καὶ νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τοῦ ἡγεμόνος Σχοσιού Ναγκατόου, αὐτοῦ ἐκείνου ὅστις, τῷ 1864, εἶχε πυροβολήσῃ πρὸς πλοῖα εὐρωπαϊκὰ, ἄτινα, διαπλέοντα τὴν ἐσωτερικὴν θάλασσαν τῆς Ἰαπωνίας, προσήγγισαν εἰς τὰς παραλίας του· ἠττήθη ὅμως ὁ Ταϊκούνος, διότι, μόλις δεκαοκταετῆς, ἠγείτο αὐτὸς τοῦ στρατοῦ του, καὶ τότε ἡ Κυβέρνησις αὐτοῦ, ἀποταθεῖσα πρὸς τοὺς ἐν Γέδδῳ πράκτορας τῶν εὐρωπαϊκῶν Δυνάμεων, παρέστησεν εἰς αὐτοὺς ὅτι, μὴ ἰσχύουσα ὑλικῶς κατὰ τῆς θελήσεως τῆς ἐναντίας μερίδος, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐφαρμόσῃ ἅπαντα τὰ τῶν συνθηκῶν, ὡς πρὸς τὴν ἀνοίξιν τῶν πόλεων Ὀσάκας, Χιόκου, Γέδδου, κλπ. Οἱ πράκτορες ὅμως δὲν ἠθέλησαν νὰ προσέξωσιν εἰς ταῦτα, ἀφοῦ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον διεβουκολήθησαν, ἀλλὰ τῇ 1 νοεμβρίου 1865, στόλος συγκείμενος ἐκ πλοίων ἀγγλικῶν, γαλλικῶν, ἀμερικανικῶν καὶ ὀλλανδικῶν, ἀναχωρήσας ἀπὸ τοῦ λιμένος τῆς Ἰοκογάμας, μετέβη εἰς Χιόκον. Ἐκεῖ δὲ ἀφοῦ ἠγκυροβόλησεν, οἱ ἐν αὐτῷ ἐπιβαίνοντες πράκτορες διήγγειλαν κατεπειγόντως εἰς Κίσιον, τὴν θρησκευτικὴν καὶ ἐκ θρησκομανίας μισῶξενον πρωτεύουσαν τῆς Ἰαπωνίας, κειμένην πρὸς τὸ ἐνδότερον, εἰς ἀπόστασιν ἕως 50 μιλίων ἀπὸ τοῦ Χιόκου, τὸ αἴτιον καὶ τὸν σκοπὸν τῆς ἐλευσεῶς τῶν μετὰ δὲ τριῶν ἑβδομαδῶν ἐνδελεχεῖς διαπραγματεύσεις μετὰ τῆς αὐλῆς τοῦ Μικάδου, ἧτοι τοῦ θρησκευτικοῦ αὐτοκράτορος, παρὰ τῷ ὀπίῳ ἐτύγγανε καὶ ὁ Ταϊκούνος αὐτὸς, τέλος ἀπέκτισαν, ἅ, τὴν ὑπὸ τοῦ Μικάδου ἐπικύρωσιν ὅλων τῶν ἐμπορικῶν συνθηκῶν, τῶν ὁμολογηθεισῶν ὑπὸ τοῦ Ταϊκούνου· ἅ, τὴν ἀναθεώρησιν τῶν τελωνικῶν διατιμῆσεων μετὰ τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς καὶ τῶν εὐρωπαϊκῶν πρακτόρων· καὶ γ', τὴν ἀνοίξιν τῶν πόλεων Ὀσάκας καὶ Χιόκου εἰς τοὺς ξένους τῇ 1 ἰανουαρίου 1868 ἀνυπερέτως.

Μετὰ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ Μικάδου, οἱ δαίμιον, οἱ κηρύττοντες ὡς παρανόμους τὰς ὑπὸ μόνου τοῦ Ταϊκούνου συνομολογηθείσας μετὰ τῶν ξένων συνθήκας, ἔμενον ἀναπολόγητοι τοῦ λοιποῦ. Αἱ τελωνικαὶ διατιμῆσεις ἀνεθεωρήθησαν τῷ 1866, καὶ τὰ ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς τε καὶ τῆς ἐξαγωγῆς τέλη προσδιωρίσθησαν ἐπίσης εἰς 5 τοῖς 100, ἐξαιρέσει εἰδῶν τινῶν· τέλος δὲ αἱ εἰρημῆναι πόλεις ἠνοίχθησαν ἀληθῶς εἰς τοὺς Εὐρωπαίους τῇ 1 ἰανουαρίου, ὡς εἶπομεν, ἐν μέσω λαοῦ εἰρηνικοῦ καὶ φιλόφρονος, ἀλλὰ φιλόφρονος καὶ εἰρηνικοῦ ὑπὸ τὸν κρότον τῶν πυροβόλων εἴκοσι περίπου εὐρωπαϊκῶν πολεμικῶν πλοίων, συνηγμένων εἰς τὸν κόλπον τοῦ Χιόκου.

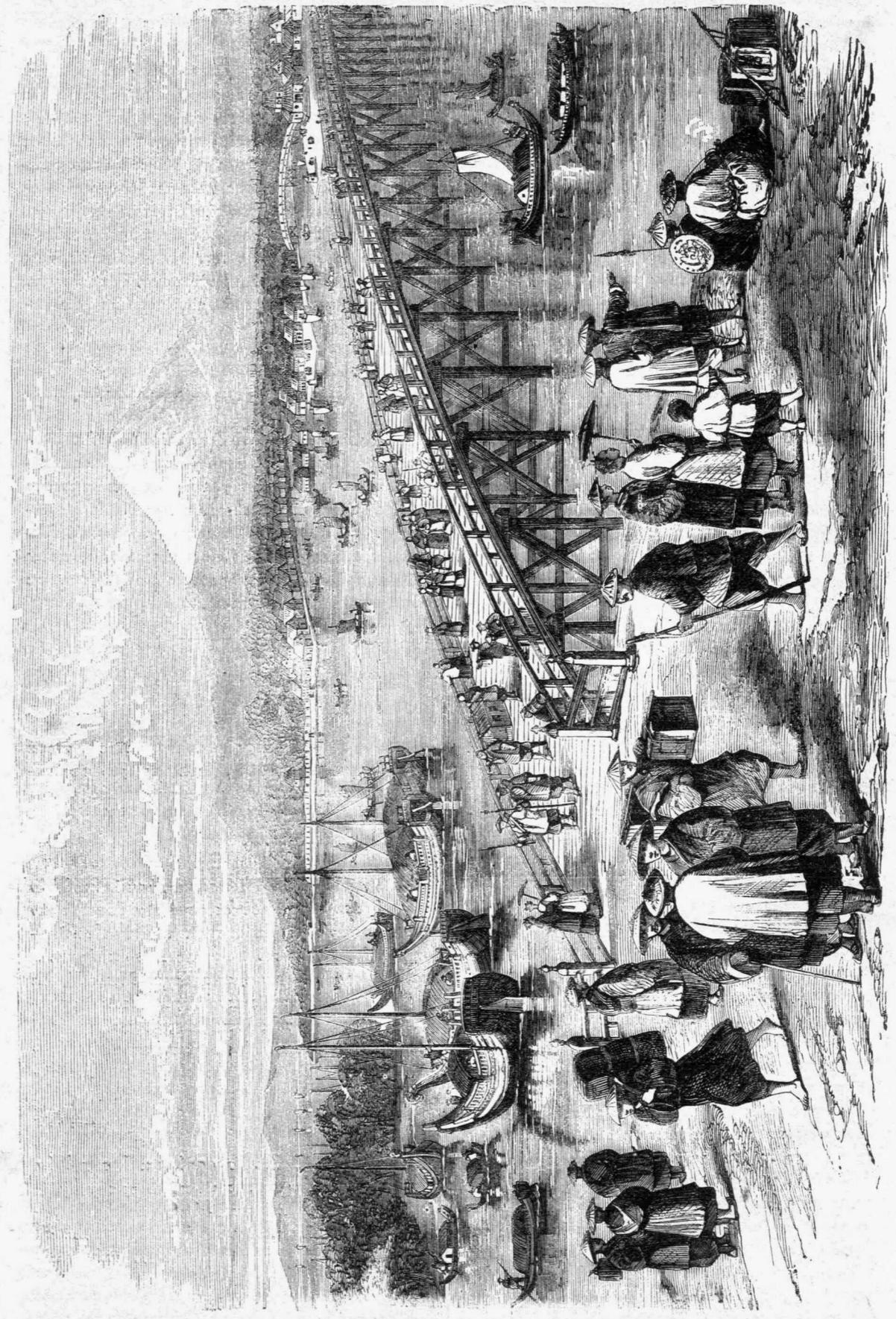
Οἱ ξένοι πράκτορες εἶχον ἀπαιτήσει παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ αὐτοκράτορος, ἵνα μηδεμίαν στρατιωτικὴν δύναμιν τοῦ Σασσούμα ἢ τοῦ Σχοσιού πλησιάσῃ πρὸς τὴν Ὀζάκαν ἢ τὸ Χιόκον, ὅτε ἐμελλον ν' ἀνοίγῃσιν οὗτοι οἱ λιμένες, καθὼς καὶ ἔγινεν· ἀλλὰ τῇ 4 ἰανουαρίου, ὁ Σασσούμας καὶ ὁ Σχοσιούς, μετὰ 5000 ἀνδρῶν ἑκαστος, ἐπιπεσόντες αἰφνιδίως κατὰ τῆς πρωτεύουσας, καὶ κυριεύσαντες τὸν ἀνακτόρων, ἠγματοῦσαν τὸν αὐτοκράτορα μεθ' ὅλης του τῆς αὐλῆς. Παρητήθη δὲ τότε καὶ ὁ Ταϊκούνος, ὑπὸ τὸν ὄρον ἵνα ὅλοι οἱ δαίμιον συγκαλεσθῶσιν ὅσον τάχιστα εἰς συνέλευσιν, ὅπως ἐκ συμφωνίας κοινῆς ἰδρῶσιν κυβερνήσιν τινα ἐνιαίαν καὶ συγκατέχουσιν πᾶσαν ἐξουσίαν καθ' ὅλον τὸ κράτος, ὀρίσωσι δὲ καὶ τὴν πρὸς τοὺς

ξένους πολιτικὴν ἐν τῷ μέλλοντι. Ἄλλ' ὁ Σασσούμας, μὴ συναινῶν εἰς ταῦτα, ὑπηγόρευσεν εἰς τὸν νέον αὐτοκράτορα, μεираκίον ἔτι, ψήφισμα φέρον, ὅτι ἡ παραιτήσις τοῦ Ταϊκούνου ἐγένετο μὲν δεκτὴ, ἀλλ' ἄνευ ὄρων. Λαθῶν δὲ ὁ Σασσούμας ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ νεοκράτου Μικάδου, ὅπως φροντίσῃ καὶ περὶ τῆς ἀνατροφῆς αὐτοῦ, ἐκηρύχθη ἀντιβασιλεὺς τῆς αὐτοκρατορίας, καὶ ὡς τοιοῦτος ἐξέδωκε διακήρυξιν πρὸς τὸν λαόν, δι' ἧς προσεκάλει αὐτὸν νὰ τῷ διαδηλώσῃ ἐλευθέρως τὴν γνώμην τοῦ τόπου περὶ τοῦ ἀρμοδιωτέρου κυβερνητικοῦ συστήματος, καὶ περὶ τῆς συμφορωτέρας πολιτικῆς πρὸς τοὺς ξένους. Ἐλεγε δ' ἐπὶ τοῦ τελευταίου τούτου προκειμένου, ὅτι οἱ Εὐρωπαῖοι ἐζημίωσαν τὸν τόπον διαστρέφοντες τὸ πνεῦμα τοῦ λαοῦ, καὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν προήλθον ὅλα τὰ δεινὰ ὅσα κατέβλησαν τὴν Ἰαπωνίαν ἀπὸ τινος ἤδη χρόνου. Οἱ πλούσιοι, ἔλεγεν ὁ Σασσούμας, ἠῤῥησαν τὸν ἴδιον πλοῦτον, ἐνῶ οἱ πτωχοὶ κατέστησαν πενέστεροι. Ἐλεγε προσέτι, ὅτι τοῦ λοιποῦ αἱ ἀξίαι καὶ τὰ ἀνώτατα ὑπουργήματα τοῦ Κράτους δὲν θὰ μεταβαίνωσι κληρονομικῶς εἰς τὰς ἀριστοκρατικὰς οἰκογενεῖας τῶν δαίμιων, ἀλλὰ καὶ ὁ ἕσχατος τῶν ὑπηκόων, ὦν ἱκανὸς καὶ ἀξίος, θὰ προβιβάζεται εἰς τὰς ὑπάτας τῶν τιμῶν.

Ἀπ' ἑτέρου δὲ καὶ ὁ Ταϊκούνος, κατοικῶν σήμερον ἐν Ὀζάκᾳ μετὰ τῶν ξένων πρακτόρων ὡς ἀπλοῦς δαίμιος, διεκήρυξεν ὅτι, ἐπειδὴ οἱ ὄροι τῆς παραίτησεώς του δὲν ἐξεπληρώθησαν, θεωρεῖ τὴν παραίτησιν ταύτην ὡς μὴ ποτε γενομένην καὶ ἀνύπαρκτον· πολλοὶ δὲ τῶν δαίμιων ἠπαύθησαν τὴν διακήρυξιν τοῦ Ταϊκούνου καὶ συνετάχθησαν μετ' αὐτοῦ, συνηγοροῦντες ὑπὲρ τῶν Εὐρωπαϊκῶν κατὰ τῶν κατηγοριῶν τοῦ Σασσούμα, καὶ ἀποφαινομένου ὅτι ἐμμένει εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ τὴν ὑπὲρ τῶν ἄλλοδαπῶν, καὶ θὰ ἐμμένῃ εἰς αὐτὴν καὶ εἰς ζωὴν καὶ εἰς θάνατον, θεωρῶν τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ξένου ἐμπορίου εἰς ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς πόλεις τῆς Ἰαπωνίας ὡς λυσιτελεστάτην εἰς τοὺς κατοίκους.

Οὕτως ἐγένοντο ὅμως τῶν πραγμάτων, οἱ πρόξενοι συνεβούλευον τοὺς Εὐρωπαίους νὰ μὴ ἀπομακρύνωνται ἀπὸ τῶν πόλεων ὄντες ἀοπλοὶ· πολλοὶ δ' αὐτῶν ἀνεχώρουν, πρὸς ἀποφυγὴν παντὸς ἐνδεχομένου κινδύνου.

Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος εἶχον εἰσαχθῆ εἰς τὴν Ὀζάκαν 9,300 δέματα εὐρωπαϊκῶν ὑφασμάτων, ἐξήχθησαν δὲ 740 δέματα φαρμάκων διαφόρων, καὶ 4,200 ἄλλων προϊόντων ἰαπωνικῶν. Ὀλίγη μετὰξά εἶχε καταβῆ ἐσχάτως ἐκ τοῦ ἐσωτερικοῦ εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς Ὀζάκας. Αἱ σιρικοτρόφου-ἐπαρχίαι κείνται πρὸς τοῦτο τὸ μέρος τοῦ τόπου. Τὸ Κίσιον, ἀπέχον ἀπὸ τῆς Ὀζάκας περὶ τὰ 30 μίλια, φαίνεται ὅτι εἶναι τὸ μέγιστον κέντρον τῶν μεταξοῦφαντῶν, ἐπειδὴ αὐτόθεν πέμπονται εἰς τὰς ἄλλας τῆς Ἰαπωνίας μεγαλόπολεις τὰ πλεῖστα τῶν σιρικῶν ὑφασμάτων. Εἰς τὴν Ὀζάκαν ὑφαίνονται ἐπίσης, ἀλλ' ὀλίγα· ἐκεῖ, καθὼς καὶ εἰς τὸ Γέδδον, ὑφάργουσιν ἀποθῆκαι μεταξίνων ὑφασμάτων μέγιστα, ὅπου βλέπει τις πλήθη ὑπαλλήλων πάσης ἡλικίας· καὶ οἱ μὲν ἀρχαιότεροι κἀθηνται σταυροποδητὴ ἐπὶ τῆς ψάθου τοῦ σανιδώματος, ὡς πρὸς πεντήκοντα ἔτων οἱ Χιῶι εἰς τὰ βεζεστένια τῆς Σμύρνης, — ἀναπτύσσοντες ἢ μεταδιπλοῦντες πρὸ ὀφθαλμῶν τῶν ἀγοραστῶν τὰ ὀλοσηρικὰ, τὰς γάζας, τὰ κρέπια, τὰς χρυσοκεντήτους στόφας· οἱ δὲ νεώτεροι φέρουσι τὰ

Γέδδον, ἡ πολιτικὴ πρωτεύουσα τῆς Ἰαπωνίας

ζητούμενα ἢ ἀπάγουσι τὰ μὴ ἐκλεγόμενα. Ἐπὶ τῆς πρώτης ὁροφῆς τῶν μεγάλων ἐκείνων ἐργαστηρίων εὐρίσκονται ἰδιαίτερα δωμάτια, ὅπου οἱ σημαντικότεροι τῶν ἀγοραστῶν ἀναβιβάζονται, καὶ ἐκεῖ ἀρμοδίον ὑπηρεταὶ προσφέρουσιν εἰς αὐτοὺς τείον, πέμματα καὶ ζαχαρικά. Εἰς τινὰ τῶν ἐργαστηρίων τούτων ἀριθμοῦν-

ται έως 300 υπάλληλοι, διατελούντες εις ἀδιάκοπον ἐνασχόλησιν.

Τὸ Γέδδον λογίζεται κατοικούμενον ὑπὸ 1,500,000 ψυχῶν· κατέχει ὅμως ἄπειρον τόπον, ἐπεὶ αἱ οἰκίαι εἶναι χαμηλαί, ὀλίγισται δ' ἔχουσι καὶ δεύτερον πάτωμα· τὸ δὲ Κίονον, ἀπέχον τοῦ Γέδδου περὶ τὰ 220 χιλιόμετρα, νοτιοδυτικῶς, λογίζεται περιέχον 600 ἕως 800,000 κατοίκων.

Συνήθως λέγομεν ἀπελπισία, θέλοντες νὰ εἰπώμεν ἀπελπισμός. Παράδοξον ὅτι καὶ πλείστοι τῶν λογίων περιπίπτουσιν εἰς τὸ σφάλμα τοῦτο. Ἀπελπισία λέξις δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ.

Η ΕΝ ΝΑΥΠΑΚΤῶ ΝΑΥΜΑΧΙΑ.

Επὶ σουλτάνου Σελήμη τοῦ Β', υἱοῦ τοῦ σουλτάνου Σουλεϊμάν Β', ἀρχαῖος δ' ἐν ἔτει 1571, στρατὸς τουρκικὸς, εἰσβάλλων εἰς τοὺς μόνους τόπους οὓς οἱ Ἑνετοὶ κατέχον εἰσέτι ἐπὶ τῆς Ἠπείρου, ἐξεπύρρησε τὸ Βουθρωτὸν καὶ τὴν Πάργαν. Ἐκινδύνεσε δὲ τότε καὶ ἡ Κέρκυρα νὰ περιέλθῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν Ὀθωμανῶν, ἀλλ' ἀνεχαίτισεν αὐτοὺς ἡ ἐν Ναυπάκτῳ περίφημος ναυμαχία, ἔνθα ἐναντίον 206 τουρκικῶν πλοίων, διοικουμένων ὑπὸ τοῦ Περτέβ πασσά, ἀντιπαρετάθησαν οἱ ἐκ 205 πλοίων συγκείμενοι στόλοι ὄλων τῶν χριστιανικῶν Δυνάμεων· ἥτοι τοῦ αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας Μαξιμιλιανοῦ Β', τοῦ Πάπα, τοῦ βασιλέως τῆς Νεαπόλεως, τῆς Ἑνετίας καὶ τῶν ἰπποτῶν τῆς Μελίτης. Τὸν στόλον τοῦτον διηύθυνεν ὁ αὐστριακὸς πρίγκηψ Δὸν Ζουάννος. Οὐδέποτε νίκη κατὰ τῶν Τούρκων ὑπῆρξε πληρεστέρη ταύτης.

Τὴν συμμαχίαν ταύτην ἐσχημάτισεν, οὐχὶ πῶθος τις ὑπὲρ ἀπολυτρώσεως τῆς Ἑλλάδος, ἀλλ' ἡ πολιτικὴ καὶ ὁ κίνδυνος τῶν Ἑνετῶν. Ἡ Ἑλλὰς πρὸ πολλοῦ ἤδη ὑπῆρχε λησμονημένη ἐν τῇ δουλείᾳ αὐτῆς· ἤθελεν ὅμως ἡ Εὐρώπη ν' ἀναχαίτισῃ τὰς προόδους τῶν Τούρκων, ἀπειλούσας καὶ αὐτήν.

Ἡ ναυμαχία λοιπὸν ἔλαβε χώραν παρὰ τὸ ἀκρωτήριον Ἀκτιον, ἔνθα εἰς παλαιότερους καιροὺς διεφίλονεϊκήθη καὶ ἡ κατάκτησις τῆς Ρώμης ἐπὶ παντός τοῦ κόσμου. Ἐκεῖ εἶχε συναχθῆ ἅπανα ἡ δύναμις τῆς τουρκικῆς αὐτοκρατορίας. Τὰ πλοῖα τοῦ Σουλτάνου κατέχον τὸ κέντρον καὶ τὸ δεξιὸν κέρα· ὁ βέης τῆς Τύνιδος ἐδιοικεῖ τὸ ἀριστερόν. Ὁ χριστιανικὸς στόλος, παραπλεύσας τὴν ἀκτὴν, ἤλθε καὶ ἐξετάθη κατὰ τῶν πολεμίων ἐν τῷ κόλπῳ αὐτῷ τῆς Ναυπάκτου. Ἐκ τῶν 205 χριστιανικῶν πλοίων τὰ 108 ἦσαν γαλέραι τῆς Ἑνετίας, ἐπιβαινόμεναι ἐν μέρει ὑπὸ Ἑλλήνων, συνελθόντων ἐκ τῶν νήσων.

Μετὰ πεντάωρον ἀγῶνα, τὰ τουρκικὰ πλοῖα ἐτράπησαν εἰς φυγὴν ἐν ἀταξίᾳ, τὰ μὲν πυροπολούμενα, τὰ δὲ καταβυθίζόμενα, τὰ δὲ διασκορπιζόμενα παντοίαις διευθύνσεσι καὶ συλλαμβανόμενα. Μόνα τὰ τοῦ βέη τῆς Τύνιδος κατώρθωσαν νὰ διαφύγῃσι διὰ τοῦ πυρὸς τῶν συμμαχῶν.

Κατὰ τὴν ναυμαχίαν ταύτην ἔπεσον ἐκ μὲν τῶν Ἑνετῶν 1,200, ἐκ δὲ τῶν Ἑλλήνων 8,000, τοῦθ' ὅπερ μεγάλην περιάπτει δόξαν εἰς τοὺς Ἑλληνας· ἀλλ' οὐδὲ κἀν ἀνέφεραν αὐτοὺς οἱ Εὐρωπαῖοι, ὅλην

περιποιήσαντες τὴν τιμὴν τῆς μεγάλης ἐκείνης ἡμέρας εἰς ἑαυτοὺς. Οὐδὲ μέγας τις προέκυψε καρπὸς ἐκ τῆς νίκης ταύτης, μεθ' ἣν οἱ σύμμαχοι, κατατρογόμενοι ὑπὸ παντοίων ἀντιζηλιῶν, ἀπεχωρίσθησαν. Καὶ ὁ μὲν ἀρχηγὸς Δὸν Ζουάννος ἔσπευσεν εἰς Ἰταλίαν, ἵνα δρέψῃ τὰς περιμενούσας αὐτὸν τιμὰς, καὶ τὰς εὐλογίας τοῦ Πάπα· ἡ δ' Ἑνετία, εἰς ἣν μόνην ἔπεσε τὸ βῆρος τοῦ πολέμου καὶ αἱ συνέπειαι τῆς νίκης, βλέπουσα τὴν παρακμὴν τοῦ ἐμπορίου τῆς, ἤλθε μετ' ὀλίγον εἰς διαπραγματεύσεις πάλιν μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν.

Ἡ δὲ σκιὰ ἢ ἐπὶ τοῦ ἑλληνισμοῦ ἐπέζετεινέτο, ἐπέζετεινέτο, οὐδενὸς φροντίζοντος. Δὲν ἦσαν οἱ Ἕλληνες σχισματικοί; Δικαίως λοιπὸν ἔπασχον ὅσα ἔπασχον.

Ἡ Ρώμη, ἔλεγε πάντοτε· «Τοῦτο σοὶ δώσω, ἐὰν πεσῶν προσκυνήσῃς με.»

ΑΝΕΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΕΙ ΑΡΕΤΗ.

Ἀρετὴ δὲν ὑπάρχει ἄνευ ἐλευθέρως θελήσεως. Ὁ ἀκουσίως ἀγαθοεργῶν δὲν εἶναι ἐνάρετος. Ὁ ἥλιος ὁ φωτίζων καὶ θάλπων, ὁ ὄρατός οὗτος δοτὴρ πάντων τῶν ἀγαθῶν τῆς γῆς, ἐπειδὴ στερεῖται τῆς ἐλευθερίας αὐτοῦ, ἀρετὴν δὲν ἔχει. Ἡ ἐλευθερία λοιπὸν εἶναι ὁ πρῶτος τῆς ἀρετῆς ὄρος, καὶ ἡ ἀφιλοκέρδεια ὁ δεύτερος· διότι τὴν πράξιν τῆς ἀρετῆς οὔτε συμφέρον τι πρέπει νὰ ὑπαγορεύῃ, οὔτε ἀπόλαυσις.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΙΩΝΣΩΝ,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΤΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ.

Ὁ πρόεδρος Λίγκολνς εἶχε δολοφονηθῆ τὴν νύκτα τῆς (2) 14 ἀπριλίου 1865, εὐρισκόμενος ἐν τῷ θεάτρῳ, ὅπου παρίστατο τραγωδία τῆς τοῦ Σαίξπηρου τῆ δ' ἐπαύριον, ὁ ἀντιπρόεδρος Ἀνδρέας Ἰώνσων ἐδιεδε τὸν νενομισμένον ὄρκον, ὡς νέος πρόεδρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Ὁ λόγος τὸν ὁποῖον ὁ Ἰώνσων ἀπήγγειλε κατὰ τὴν περίστασιν ἐκείνην εὐχρέστησε μεγάλως· ἐπειδὴ εἶπεν ὅτι «σταθερὰν εἶχεν ἀπόφασιν τὴν αὐτὴν ν' ἀκολουθήσῃ πολιτικὴν ὁδὸν τοῦ Λιγκόλνου, ὃν διεδέχετο.» Μικρὸν ὅμως διήρκεσεν ἡ κατ' ἀρχὰς ἐπικρατήσασα σύμπνοια τῆς νομοθετικῆς μετὰ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας. Ἡ ἄκρα πρὸς τοὺς ἠττηθέντας αὐστηρότης, ἣν ὁ Ἰώνσων ἐφαίνετο ὑποσχόμενος ὅτε ἀνεκέρυθη πρόεδρος, ἔδωκε μετ' ὀλίγον χώραν εἰς πνεῦμα συνδιαλλαγῆς, ἀληθῶς ὑπέρμετρον· καὶ οὕτως ἡ πλειονοψηφία τῶν Βουλῶν, μικρὰν ἔχουσα διάθεσιν ἐπιεικειᾶς, ἐξηγέρθη κατ' αὐτοῦ.

Ἡ πάλιν αὐτὴ δὲν ἦτο ὅσον φαίνεται ἄνισος· διότι ἡ ἐξουσία τὴν ὁποίαν κέκτηται ὁ πρόεδρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν εἶναι ὅση τοῦλάχιστον καὶ ἡ τῶν συνταγματικῶν βασιλέων. Ἐχει ὅμως εὐθύνην, καὶ τὸ Σύνταγμα ἐπιτρέπει εἰς τὰς Βουλὰς τὸ ἐνάγειν αὐτόν.

Τοῦ δικαιοῦματος τοῦτου λοιπὸν ποιούσα χρῆσιν, ἡ τῶν ἀντιπροσώπων Βουλὴ ἀπεφάσισε τῇ (13) 25 τοῦ παρελθόντος φεβρουαρίου νὰ ἐνάξῃ τὸν πρόεδρον ἐνώπιον τῆς Γερουσίας, ὡς εἰς ἀνώτατον δικαστήριον, τὸ ὁποῖον ὅμως, κατὰ τὸ Σύνταγμα, δὲν δύναται νὰ ἐπιβάλῃ ἄλλην ποινὴν, ἐὰν ὁ πρόεδρος ἀπεδεικνύετο

ἐνοχος, εἰμὴ τὴν τῆς παύσεως αὐτοῦ, καὶ τῆς εἰς αὐτὸν ἀπαγορεύσεως πάσης δημοσίας θέσεως.

Εἰς τὸν Ἰώνσωνα πρῶτον συνέβη νὰ κατηγορηθῆ πρόεδρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν, καὶ διὰ τοῦτο μεγάλην κινεῖ ἡ δίκη αὐτῆ περιέργειαν.

Ὁ Ἀνδρέας Ἰώνσων ἐγεννήθη ἐν Ῥαλεϊγίῳ (Raleigh), πόλιν τῆς Βορείου Καρολίνης, τὴν (17) 29 δεκεμβρίου 1808· ἦτο δὲ μόλις τετραετής, ὅτε ἔμεινεν ὀρφανὸς πατρός· καὶ γενόμενος δεκαετής, καὶ πάσχων ἐξ ἐνδείας, ἐδόθη εἰς τινὰ ῥάπτῃν τῆς πόλεως ἐκείνης, ἵνα μάθῃ τὴν τέχνην. Δεκαπενταετῆς διεκρίθη ὡς ὁ ἀριστερῶν τῶν ἐργατῶν τοῦ Ῥαλεϊγίου· παιδείας ὅμως ἡμίσει παντάπασιν.

Ἠγόρασε τότε ἐν ἀλφαβητάριον, καὶ παρεκάλεσε τινὰ τῶν συνεργατῶν του νὰ τὸν διδάξῃ ὅπως διακρίνῃ τὰ στοιχεῖα. Ἄλλα παρὰ ταῦτα στοιχειώδη μαθήματα δὲν ἔλαβεν· ἐντὸς δὲ τοῦ ἔτους ἀνεγίνωσκε καὶ ἔγραφεν, αὐτοδίδακτος σχεδόν.

Ἀπὸ τοῦ καιροῦ ἐκείνου πολλὸς κόσμος ἤρχισε, διώκων τύχην, νὰ μεταναστεύῃ πρὸς δυσμὰς τῆς Ἀμερικῆς. Ὁ Ἰώνσων, ἀκολουθήσας τὸ ρεῦμα τῶν μεταναστῶν, μετέβη εἰς Γρημβίλλην, ἐν τῇ χώρᾳ τῆς Τεννεσαίας, ὅπου ὄλον ἔτος ἐξεδόθη εἰς τὴν ἐργασίαν, ὅτε μὲν ὡς ῥάπτῃς, ὅτε δὲ καὶ ὡς ἐργάτης εἰς τοὺς ἀγρούς.

Ἐν ἔτει 1828, ἄγων ἡλικίαν 19 ἐτῶν, ἐνυμφεῖτο. Ἡ σύζυγος αὐτοῦ, εὐμοιροῦσα παιδείας τινός, κατέστη ἐνταῦτῳ καὶ διδάσκαλός του. Ἐνησχόλουν δὲ ὅλας τὰς νύκτας εἰς τὴν σπουδὴν, καὶ ὁ ῥάπτῃς Ἰώνσων ἐντὸς ὀλίγου διεκρίθη εἰς τὸν τόπον ἐκεῖνον ὡς ἀνὴρ μεγάλῃς ἱκανότητος. Ἐν τῷ 1828 κατέστη δημοτικὸς σύμβουλος, ἐν δὲ τῷ 1830 ἐξελέγη ὑπὸ τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ παμψηφεί ὡς δήμαρχος τῆς πόλεως Γρημβίλλης.

Ἐκτοτε ἤρχισεν ἡ πολιτικὴ τύχη τοῦ Ἰώνσωνος. Ἀπὸ τοῦ 1835 μέχρι τοῦ 1842 ἐσχολήθη ἐν τῷ ἐπαρχιακῷ συμβουλίῳ τῆς Τεννεσαίας ἀντιπρόσωπος, ἔπειτα δὲ καὶ γεροῦσιαστής. Ἐν τῷ 1843 ἐξελέγη σχεδὸν παμψηφεί ἀντιπρόσωπος εἰς τὴν ἐν Οὐάσιγκτῶν Βουλῇ. Εἰς τὴν θέσιν ταύτην ἐξελέγη καὶ ἀκολουθῶς πεντάκις. Ἐνδύσας δ' ἔπειτα εἰς πολλὰς παρακλήσεις, ἀφῆκεν ἐν ἔτει 1852 νὰ τὸν ὑποβάλωσιν ὑποψήσιον διὰ τὴν θέσιν διοικητοῦ Τεννεσαίας. Ἐν τῷ 1853 ἀνεκέρυθη ἄξιος διὰ τὴν ὑψηλὴν ταύτην ὑπηρεσίαν· ἐξελέγη δὲ ἐκ δευτέρου δι' αὐτὴν καὶ ἐν ἔτει 1855.

Ὅτε δ' ἐξεβράχη ἡ ζῆσις τῶν Νοτίων, ὁ Ἰώνσων ἀπὸ τριῶν ἡδὲ ἐτῶν διετέλει ἐν Οὐάσιγκτῶν γεροῦσιαστής. Ἐν ἔτει 1862, ὁ πρόεδρος Λίγκολνς διώρισεν αὐτὸν γερατιοτικὸν διοικητὴν Τεννεσαίας. Μόνος αὐτὸς ἐκέκτετο τὴν ἀπαιτουμένην ἠθικὴν ἰσχὺν, τὴν σύνεσιν καὶ τὴν δραστηριότητα πρὸς ἐκπλήρωσιν τῆς ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην δυσκόλου ἀποστολῆς, ὅπως ἡ ἐπαρχία ἐκείνη, ὑπὸ πλείστων οἰκουμένη δουλοπαροικίων, μὴ ἐνωθῆ μετὰ τῶν ἡδὲ γερατιοτικῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν.

Κατὰ νοέμβριον τοῦ 1864 ἐξελέγη ἀντιπρόεδρος τῆς Δημοκρατίας· ταύτην δὲ κατέχων τὴν θέσιν, κατέστη καὶ πρόεδρος τῆς ὁμοσπονδιακῆς Γερουσίας κατὰ μάρτιον τοῦ 1865.

Πρὸ τριῶν ἐτῶν ἐσυκοφαντήθη ὁ Ἰώνσων ὑπὸ τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ ἀντιζηλιῶν ὡς οἰνοπότης, ἐπειδὴ τὴν 4 μαρτίου 1865 εἰσῆλθεν εἰς τὴν Γερουσίαν τρώντι κλονούμενος, καὶ μόλις ἠδυνήθη νὰ ὑποτραυλίσῃ λέξεις

τινάς κατὰ τὴν ἕδρυσιν αὐτοῦ εἰς τὴν θέσιν ἀντιπροέδρου τῆς Δημοκρατίας· ἀλλὰ τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι ἐλθὼν τότε ἐκ Τεννεσαίας μετὰ νόσον βαρεῖαν, διότι παρὰ τὰς συμβουλὰς τῶν ἰατρῶν ὑπήκουσεν εἰς τὴν φωνὴν τοῦ πρὸς τὴν πατρίδα γρέουσι, διέκειτο εἰς ἀνάβρωσιν. Ὁ κόσμος λοιπὸν τῆς ὀδοιπορίας καὶ ἡ συγκίνησις αὐτοῦ παρεξηγήθησαν ὑπὸ τῆς κακεντρεχίας.

Ἰσως δύναται τις νὰ κατακρίνῃ τὸν Ἰώνσωνα διὰ τὴν πολιτικὴν ὁδὸν ἣν ἠκολούθησεν ἀφοῦτον ἀνηγορεύθη πρόεδρος, καὶ νὰ δικαιώσῃ τοὺς κατηγοροῦντες αὐτοῦ διὰ τοῦτο· οὐδεὶς ὅμως ἀρνείται τὴν σπανίαν νοσηρότητάν, τὴν ἄκραν τιμιότητα καὶ τὴν ἀκάματον δραστηριότητα τοῦ ἀνδρός.

(Ἴδε τὴν εἰκόνα τοῦ προέδρου Ἰώνσωνος ἐν σελ. 187.)

ΝΕΩΤΕΡΑ

ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ, ΤΕΧΝΩΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ.

Ἡ μεταξὺ ΠΑΡΙΣΙΩΝ καὶ ΛΟΝΔΙΝΟΥ ΑΠΟΣΤΑΣΙΣ διατρέχεται σήμερον ἐντὸς δέκα ὥρων ἐν πάσῃ ἀναπαύσει. Δύο εὐκαιρίας ἔχει τις κατὰ πᾶσαν ἡμέραν πρὸς μετάβασιν ἀπὸ τοῦ ἐνὸς εἰς τὸν ἄλλον τόπον· μίαν τὸ πρωῖ, ὥραν 7.45 λεπτά, καὶ ἑτέραν τὸ ἑσπέρας, ὥραν 7.50. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἠριθμηθήσαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης ὀδοιπόροι ὑπὲρ τοὺς 200,000.

— Παρουσιάσθη κατ' αὐτὰς εἰς τὸν Αὐτοκράτορα ὁ ἀντιπρόσωπος ἐταιρίας τινός (A. Maillard et Ce), ἐφευρούσης ΝΕΑΣ ΠΛΑΚΑΣ, δι' ἣν δύναται νὰ σκεπάζονται αἱ ΣΤΕΓΑΙ τῶν οἰκιῶν. Αἱ πλάκες αὗται εἶναι εἶδος ναστογάρτου (carton minéral), ὀρυκτὰς περιέχοντος ὕλας. Ἡ Α. Μ., λαβούσα γνῶσιν τῶν πιεσποιητικῶν τὰ ὁποῖα ὑπέβαλον εἰς αὐτὴν οἱ ἐφευρεταί, ὑπογεγραμμένων ὑπὸ πολλῶν ἀρχιτεκτόνων καὶ χημικῶν, παρευρέθη εἰς δοκιμὴν τινὰ, γενομένην ἀκολουθῶς ἐν τῷ κήπῳ τοῦ Κεραμεικοῦ. Ἐκεῖ ἦσαν ἠτοιμασμένα τρία στεγάσματα· τὸ πρῶτον διὰ κεράμων, τὸ δεύτερον διὰ ζιγκου, τὸ τρίτον διὰ ναστογάρτου. Ἡ ναψαν καὶ ὑπὸ τὰ τρία ἴσον πῦρ. Καὶ τὸ μὲν στεγασματὸν ἐκ ζιγκου, ἀναλυθὲν, κατέβρωσε μετὰ 10 λεπτά· τὸ δὲ ἐκ κεράμων, μετὰ 20 λεπτά κατεκάθισε· τὸ δὲ ἐκ φύλλων ναστογάρτου, καὶ μετὰ ἡμισείας ὥρας πυρράκτους, ὑπέφερε τὸ βῆρος ἀνθρώπου ἰσταμένου ἐπ' αὐτοῦ.

Καὶ διὰ τὴν ελαφρότητα τοῦ λοιπὸν τὸ ναστογάρτου τοῦτο (ἐπειδὴ λεπτόταται δοκοὶ ἀρκοῦσι πρὸς ὑποστήριξιν αὐτοῦ), καὶ διὰ τὸ εὐωνον, καὶ διὰ τὸ ἀδιάβροχον, καὶ διὰ τὸ ἀκατάφλεκτον, ἐθεωρήθη ὡς οἰκονομικώτατον, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην ὕλην ἀρμόδιον πρὸς στέγασιν οἰουδήποτε οἰκοδομήματος. Εἰς τοὺς ἀγρούς δὲ μάλιστα θ' ἀποβῆ χρήσιμον, δυναμένους νὰ σκεπάζωσι τὰς καλύβας τῶν δι' αὐτοῦ ἀντιδι' ἀγύρων, καὶ οὕτω νὰ πληρῶνῃσι πολὺ ὀλιγώτερα εἰς τὰς ἀσφαλιστικὰς ἐταιρίας. Εἰς τοῦτο κυρίως ἐπιστήσασα τὴν προσοχὴν ἡ Α. Μ. συνεχάρη τοὺς ἐφευρετάς.

— Μηχανικός τις ἐν Γλασγῶφ τῆς Σκωτίας, ὀνόματι Κόουφμαν, καταγίνεται εἰς κατασκευὴν μηχανισμῶν ἀετοῦ, δι' οὗ ἐλπίζει νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα τῆς ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ. Ὁ ἀετὸς μεθ' ὄλων τῶν παραρτημάτων αὐτοῦ ἔχει βῆρος 3,000 λιτρῶν· φέρει δὲ μη-

χανήν ατμοκίνητον δυνάμει 70 ἵππων, 2 ἔλικας 42 ποδῶν, καὶ ἀνάλογον πηδάλιον. Φρονεῖ ὁ κατασκευαστὴς ὅτι ὁ αἰτὸς αὐτοῦ θὰ διανύη καθ' ὄραν 40 μίλια.

Καὶ εἰς τὸ Βρέστιον τῆς Γαλλίας καταγίνεται ἔτερος εἰς κατασκευὴν γιγαντώδους ἀεροβατικῆς μηχανῆς, ἐχούσης σχῆμα πτηνοῦ. Μετ' ὀλίγας ἡμέρας θὰ δοκιμασθῇ καὶ αὕτη.

— Ἀναγινώσκωμεν εἰς τὴν παρισιανὴν ἐφημερίδα *Siecle*. — Κατὰ τὴν τελευταίαν γενικὴν συνέλευσιν τῆς ἀεροναυτικῆς ἐταιρίας τῆς Μεγάλης Βρετανίας, γενομένην τὴν (14) 26 μαρτίου ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ δουκὸς d'Argyll, ἐν τῶν μελῶν τῆς ἐταιρίας ἀνήγγειλεν, ὅτι ἀνὴρ τις ὀνόματι Σπένσερος (Spencer) ἐφηῖρε πῶς νὰ ΠΕΤΕΤΑΙ ΕἰΣ ΤΟΝ ΑἆΡΑ, καὶ ὅτι κατὰ τὴν προσεγῆ συνέλευσιν, τὴν (13) 25 τοῦ προσεγοῦς ἰουνίου, θὰ δοκιμασθῇ τοῦτο εἰς τὸν κήπον τοῦ Κρυσταλλίνου Παλατίου. Κατὰ τὴν αὐτὴν συνεδρίασιν ἀνεγνώσθη καὶ ὑπόμνημα ἐτέρου ἀνδρός, ἐν Μαγχεστρία οἰκούντος καὶ ὀνομαζομένου Ἀρτινστάλλου (Artlingstall), ἐφευρόντος μηχανισμόν διὰ τοῦ ὁποίου, βάρους ἔχοντος μόλις δεκαπέντε οὔγγων, δύναται ὁ ἄνθρωπος νὰ πέταται ὡς τὰ πτηνὰ, κινῶν τὰς πτέρυγας διὰ μόνης τῆς ἰσχύος τῶν μυῶνων. Ὡστε οὔτε σφαίρας ἀεροπόρου εἶναι πλέον χρεία, οὔτε ἀτμίδος. Μεγάλη πρόοδος, ἂν τὸ πρᾶγμα ἀληθεύσῃ.

— Εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας ἐξεδόθη κατ' αὐτὰς ὑπὸ τοῦ ναυαρχείου ἡ ἐπομένη ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ τοῦ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟῦ ΣΤΟΛΟΥ. Λήξαντος τοῦ πολέμου τοῦ μεταξὺ τῶν βορείων πρὸς τοὺς νοτίους, πρὸς τὸ τέλος τοῦ 1865, ἠριθμήθησαν 600 πλοῖα παντὸς εἴδους. Καὶ τὰ μὲν χεῖριστα ἐπωλήθησαν ἢ δὴ ἀπεφασίσθη δὲ νὰ πωληθῶσι καὶ ἄλλα τινὰ, ἐξαιρέτα μὲν, ἀλλὰ τὰ ὅποια οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν θεωροῦσιν ὡς ἀρκούντως χρήσιμα εἰς ἑαυτούς· ταῦτα λοιπὸν θὰ ἐκτεθῶσι προσεχῶς εἰς πλειστηριασμόν, ὅπου ἐτοιμάζονται νὰ ἔλθωσιν εἰς ἀμιλλαν ἀποκτήσεως ἡ Πρωσσία, ἡ Ἰταλία καὶ ἡ Ῥωσία.

Ἐν ἔτει 1867, ὁ στόλος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν συνέκειτο ἐκ 294 πλοίων· ἦτοι,

31	τάξεως α',	φερόντων	686	πυροβόλα.
48	» β',	»	606	»
80	» γ',	»	831	»
135	» δ',	»	390	»

294 πλοῖα πάσης τάξεως, 2,513 πυροβόλα.

Πρώτης τάξεως θεωροῦνται τὰ ἄνω τῶν 2,500 τόνων. Εἰς ταῦτα πρέπει νὰ προστεθῶσιν ἕτερα 45, ὄντα εἰς κατασκευὴν καὶ μέλλοντα νὰ φέρωσι 535 πυροβόλα. Ὡστε ὁ ἀμερικανικὸς στόλος σύγκειται σήμερον ἐκ 339 πλοίων πάσης τάξεως, φερόντων 3,048 πυροβόλα.

Ἡ Ἀγγλία ἔχει 700 πλοῖα· οἱ Ἀμερικανοὶ ὅμως δὲν συγκαταριθμοῦσιν εἰς τὰ ἑαυτῶν τὰ κότερα τῶν τελωνείων καὶ τὰ ἀκταίωρα, ἀλλὰ μόνον τὰ ἱκανὰ νὰ παραταχθῶσιν εἰς πόλεμον.

Εἰς τὰ ἐν Παρισίοις ΑΓΟΡΑΙΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ἐφηρμόσθη καθ' αὐτὰς ΜΗΧΑΝΗ μετροῦσα τὸν δρόμον αὐτῶν, ὅταν κινῶνται, ὡς καὶ τὰς ὥρας ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς κινήσεως. Ὁ ἀμαξήλατης εἶναι ὑπόχρεος νὰ διατρέχῃ ὀκτῶ χιλιόμετρα καθ' ὄραν. Ἀπὸ τῆς 6 πρωῒνης ὥρας μέχρι τῆς ἡμισείας ὥρας μετὰ τὸ μεσονύκτιον, ὅσα ὀχήματα ἔχουσι δύο ἕως τρεῖς θέσεις,

πληροῦνται πρὸς 85 ἑκατοστὰ διὰ τὸ πρῶτον χιλιόμετρον, καὶ πρὸς 25 ἐκ. δι' ἕκαστον χιλιόμετρον μετὰ τὸ πρῶτον· ὅσα δ' ἔχουσι 4 ἢ 5 θέσεις, πληροῦνται πρὸς 90 ἑκατοστὰ διὰ τὸ πρῶτον χιλιόμετρον, καὶ πρὸς 30 δι' ἕκαστον χιλιόμετρον μετὰ τὸ πρῶτον. Ἀπὸ δὲ τῆς ἡμισείας ὥρας μετὰ τὸ μεσονύκτιον μέχρι τῆς 6 πρωῒνης ὥρας, διὰ μὲν τὰ μικρὰ ὀχήματα πληροῦνται 90 ἐκ. διὰ τὸ πρῶτον καὶ 40 ἐκ. διὰ τ' ἀκόλουθα χιλιόμετρα· διὰ δὲ τὰ μεγάλα, 1 φράγκον διὰ τὸ πρῶτον, καὶ 55 ἐκ. διὰ τ' ἀκόλουθα χιλιόμετρα. Τὸ ἀρξάμενον χιλιόμετρον λογίζεται ὡς τετελειωμένον. — Ἡ διατίμησις αὕτη αὐξάνει μὲν κατὰ τι τὴν μέχρι τοῦδε εἰθισμένην τιμὴν τῶν ἀγοραίων ὀχημάτων, προφυλάττει ὅμως τοὺς ἐπιβαίνοντας ἀπὸ πάσης καταγρήσεως τῶν ἀμαξήλατῶν. Ἄλλ' ἐρωτῶσι πολλοὶ, ἐὰν καταβῇ τις ἀπὸ τοῦ ὀχήματος, ἵνα εἰσέλθῃ πρὸς ὄραν εἰς ἐργαστήριον ἢ οἰκίαν τινὰ, παραγγεῖλαι εἰς τὸν ἀμαξήλατὴν νὰ περιμένῃ, τίς ἐμποδίζει τὸν ἀμαξήλατὴν τοῦ νὰ κινήσῃ τὴν μηχανὴν, καὶ νὰ προσθέσῃ πλείονα χιλιόγραμμα, ἢ λεπτὰ τῆς ὥρας;

— Οἱ κάτοικοι τῆς Γαλλίας ἐβρόφησαν κατὰ τὸ ἔτος 1864 διὰ τῆς βιῆς 7,699,471 χιλιόγραμμα ΤΑΜΒΑΚΟΥ· ὑπελογίσθη δὲ ὅτι ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ἠδύνατο νὰ σχηματισθῶσι 30 στῆλαι, ἐκάστη τῶν ὁποίων θὰ εἶχεν ὕψος ὅσον καὶ ἡ τῆς πλατείας Βενδόμης, ἐν Παρισίοις.

Ἐκάπνισαν δὲ κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος 18,440,919 γ. ΝΙΚΟΤΙΑΝΗΣ, ποσὸν πάλιν τοῦτο ἐξ οὗ ἠδύνατο νὰ ἐγερθῇ ἀψίς, ὁποία ἡ λεγομένη τοῦ Ἀστέρος (l'arc de triomphe de l'Étoile) μετὰ τῶν θεμελίων αὐτῆς.

Ἐκάπνισαν πρὸς τούτους·

Εἰς σιγάρα τῶν 20 ἑκατοσῶν τοῦ φράγκου, 28,000 χιλιόγραμμων νικοτιανῆν. Ἄν τὰ σιγάρα ταῦτα ἐκολῶντο τὸ ἐν μετὰ τὸ ἄλλο, θὰ κατεῖχον ἕκτασιν ὅση ἡ ἀπὸ Παρισίων εἰς τὰ Πυρηναια.

Εἰς σιγάρα τῶν 15 ἑκατοσῶν, 63,000 χιλιόγραμμων νικοτιανῆν· ἦτοι τόσα, ὥστε νὰ καθεῖωσιν ἕκτασιν ἀπὸ Παρισίων μέχρι Πετροπόλεως.

Εἰς σιγάρα τῶν 10 ἑκατοσῶν, 178,000 χιλιόγραμμων νικοτιανῆν· ἦτοι τόσα, ὥστε νὰ καθεῖωσιν ἕκτασιν ἀπὸ Παρισίων μέχρι Τεχεράνης, πρωτεύουσος τῆς Περσίας.

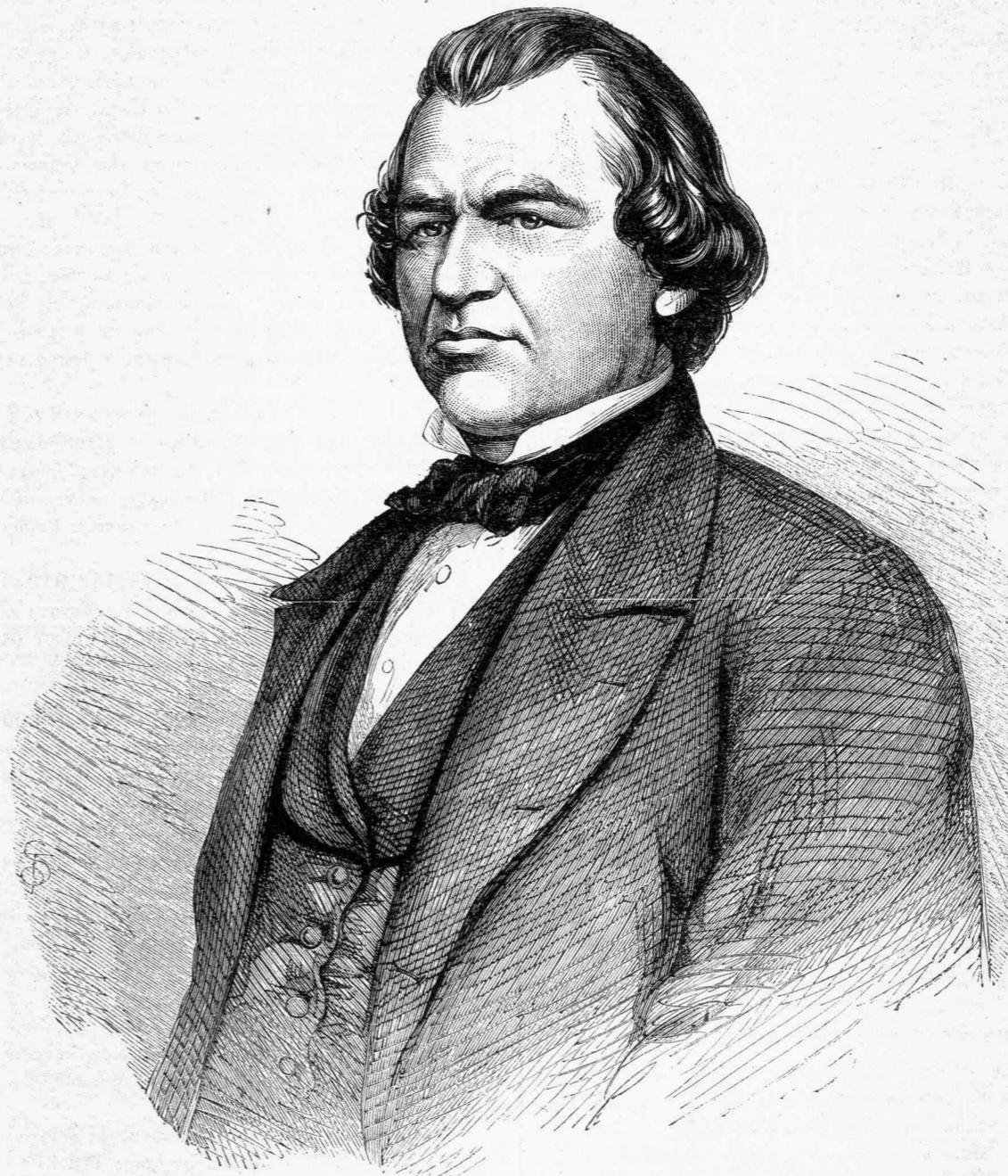
Τέλος, εἰς σιγάρα τῶν 5 ἐκ. 2,734,583 χιλιόγραμμων· ἦτοι τόσα, ὥστε νὰ καθεῖωσιν ἕκτασιν 68,360 χιλιομέτρων· νὰ περιζώσωσι δηλαδὴ τὴν γῆν δις.

— Εἰς Τουλῶνα ἐγένοντο κατ' αὐτὰς αἱ δοκιμαὶ νέας τινὸς ΚΑΤΑΣΤΡΕΠΤΙΚΗΣ μηχανῆς ΥΠΟΒΡΥΧΙΟΥ, ἀναπτομένης διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ· ἀπεδείχθη δὲ τρομερὰ ἡ μηχανὴ αὕτη, καὶ τὴν παρεδέχθη τὸ γαλλικὸν ναυαρχεῖον, ὡς ἐπιφέρουσαν εἰς τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα θραῦσιν δεινοτέραν τῆς προαξουμένης ἐκ τῆς βόμβας· ἐπειδὴ ὅχι μόνον ἀνοίγεται ἡ σκάφη τοῦ πλοίου ἐκ τῆς ἐκρήξεως αὐτῆς, ἀλλὰ μεταβάλλεται εἰς λεπτότατα συντρίμματα· σχεδὸν εἰς κόνιν.

— Κατὰ τὴν ἐφημερίδα Situation, κατ' αὐτὰς φυσικὸς τις ἐν Παρισίοις ἐφήρμωσε τὸν ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΝ εὐφύεστατα εἰς ΠΡΟΦΥΛΑΞΙΝ τῶν πολιτῶν κατὰ παντὸς ΚΑΚΟΠΟΙΟΥ, διὰ νυκτός. Ὁ διηγούμενος τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἐν τῇ μνησθείσῃ ἐφημερίδι λέγει τὰ ἐπόμενα· — «Ἦσαν δύο ὥραι μετὰ τὸ μεσονύκτιον,

καὶ διεβαινον τὸ βουλευτήριο Κλισγὸ μετὰ τοῦ ἐφευρετοῦ, ὄντος φίλου μου. Ἐκράτει αὐτὸς βραδῖον τι σύνθηες. Ἐκεῖ διακρίνομεν μακρόθεν δύο τινὰς ὑπόπτου συμπεριφορᾶς ἀθρώπους, ὡσανεὶ περιμένοντας ἡμᾶς. — Πρόσεξε, μὲ λέγει, νὰ ἴδῃς πῶς θὰ τυφλώσω ἐκείνους ἐκεῖ, ὥστε νὰ μᾶς ἀφήσωσιν ἀνενοχλήτους. — Ἐγὼ δὲν τὸν ἐνόησα, καὶ ἐγέλασα. Ἄλλ' αἴφνης,

ἀπὸ τοῦ βραδίου του, σκοπεύσαντος πρὸς ἐκείνους, τοιαύτη ἐξηκοντίστη ζωρὰ ἀκτῆς ἠλεκτρικοῦ φωτός, ὥσε ἀληθῶς ἠδύνατο νὰ τυφλώσῃ. Ἐσκέπασαν οἱ ἀνθρώποι ἐκεῖνοι πάραυτα τοὺς ὀφθαλμούς των διὰ τῶν χειρῶν, καὶ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν βλασφημοῦντες. Τὸ βραδῖον ἔχει κομβίον τι, τὸ ὑποῖον, πιεζόμενον, ἀνοίγει θυρίδιον δι' οὗ ἐξακοντίζεται ἡ ἀκτίς, ἱκανὴ νὰ

Ὁ πρόεδρος τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Ἀνδρέας Ίόνσον. (Ἰδε σελίδα 154.)

ἀμαυρώσῃ τοὺς ὀφθαλμούς μέχρις ἀποστάσεως 100 μέτρων. »

— Ἐκ τῆς Ῥωσίας εἰσάγονται ἐσχάτως εἰς τὴν Γαλλίαν διὰ τῶν σιδηροδρόμων πλῆθος σπανίων ἐνταῦθα ΚΥΝΗΓΕΤΙΚῶΝ ΠΤΗΝΩΝ, καὶ τὸ νέον τοῦτο ἐμπόριον φαίνεται ἐπικερδέστατον. Τινὰ τῶν πτηνῶν τούτων προέρχονται ἐκ τῶν πολιτικῶν χωρῶν· τὰ πλείονα εἶναι ἀγριόκοτται. ΔΙΑΤΗΡΟΥΝΤΑΙ δὲ καλῶς,

τιθέμεναι μεταξὺ στρωμάτων βρωμίου, καίτοι ὁ τρόπος οὗτος εἶναι πολυδάπανος.

— Ὡς εἶναι γνωστὸν, οἱ ΣΠΟΡΟΙ φυτῶν τινῶν, ὅταν καλῶς διαφυλαχθῶσι, σφῶσιν ἐπὶ πλείστον χρόνον τὴν ΚΡΥΦΙΑΝ αὐτῶν ΖΩΗΝ, καὶ ἂν ἐπιτηδεῖς φυτευθῶσιν ἔπειτα, ἀναβλαστάνουσι καὶ καρποφοροῦσιν. Ἐσχάτως ἀπεδείχθη τοῦτο ἐκ νέου ὡς ἀλάνθαστον. Ὁ λόρδος Lyndsday, λέγει ἰατρικὴς

έφημερίε, διηγείται ότι, κατά την εν Αιγύπτω περιήγησίν του, ανέκαυψε μωμμίαν ήτις, κατά τὰ ιερογλυφικά τὰ ἐπὶ τοῦ σαρκοφάγου αὐτῆς κεραραγμένα, ἦτο δισχιλίων ἐτών. Ἀνοιγθέντος τοῦ σαρκοφάγου, εὐρέθη ἐν τῇ χειρὶ τῆς μωμμίας βολβός τις, τὸν ὅποιον ὁ εὐρημένος λάρδος ἐφύτευσε. Πρᾶγμα ἀπίστευτον ὁ βολβός προήγαγε λαμπρὰν τινα δαλίαν (dahlia).

— Ὁ δῆμος τῶν ΠΑΡΙΣΙΩΝ ἐνασχολεῖ 7000 ἐργατῶν εἰς τὴν ΣΑΡΩΣΙΝ τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως αὐτῆς. Τέσσαρες ἐταιρίαι ἀναδέχονται τὸ ἔργον τοῦτο διὰ μειοδοσίας ἐνσφραγίστου. Εἰς δὲ τοὺς εἰς αὐτὸ ἐργάτας πληθύνεται, ὅχι ἡμερομίσθιον, ἀλλ' ὠρομίσθιον. Διαιροῦνται εἰς τέσσαρας τάξεις· οἱ τῆς πρώτης λαμβάνουσι καθ' ὥραν 38 ἑκατοστά· οἱ τῆς δευτέρας, 29· οἱ τῆς τρίτης, 25· τέλος, οἱ τῆς τετάρτης εἶναι γυναῖκες, καὶ εἰς αὐτάς δίδονται μόνον 20 ἑκατοστά. Ἡ ἐργασία διαρκεῖ δέκα ὥρας τῆς ἡμέρας, χειμῶνά τε καὶ θέρος· ὥστε τῶν μὲν ἀνδρῶν ὁ μισθὸς καταντᾷ φράγκα 2.50, τῶν δὲ γυναικῶν φράγκα 2. Ὅλοι σχεδὸν οἱ σαρωταὶ ἔρχονται ἐκ τῆς Ἀλατίας, ἐκ τῆς Παρὰρηνίου Πρωσίας, ἐκ τοῦ Μ. Δουκάτου τῆς Βάδης, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐκ τοῦ Λουξεμβούργου.

— Τὸ ἐν Οὐασινγκτὼν στατιστικὸν γραφεῖον ἐδημοσίευσεν, ὅτι ἐν ταῖς ΗΝΩΜΕΝΑΙΣ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙΣ τῆς Βορείου Ἀμερικῆς εἶναι σήμερον ἐν ἐνεργείᾳ 36,896 μιλίων ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ, ἢ 55,400 χιλιομέτρων περίπου. Πρὸς κατασκευὴν δὲ αὐτῶν ἐδαπανήθησαν 8,271 ἑκατομμύρια φράγκων, συμπεριλαμβανομένης τῆς ἀξίας τοῦ ὕλικου.

— Ἐν διαστήματι ἐνὸς ἔτους (1866-1867) ἐξωδευθήσαν ἐν ΑἴΓΓΙΑ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΤΗΜΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΑ τοῦ ἐνὸς πένσου (12 πένσα 1 σελλίνιον) 136,978,045.

— Κατὰ τὸν «Χρόνον» τοῦ Λονδίνου, ἢ εἰς ΑΒΥΣΣΙΝΙΑΝ παρούσα ἀγγλικὴ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ἀπαιτεῖ κατὰ μῆνα δαπάνην 392,000 λ. στερλινῶν μόνον διὰ μεταφορὰν καὶ ἄλλα ἐξόδα ἀπὸ Βομβάης εἰς Ἀβυσσινίαν, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν γαιανθράκων.

— Ἡ ἀγγλικὴ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ ἐλαττώσῃ τὴν τιμὴν τῶν ΘΥΛΕΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ μεταξὺ ἸΝΔΙΩΝ καὶ Ἀγγλίας κατὰ μίαν λίραν ἀγγλικήν, τὸνλάχιστον.

— Αἱ ΣΤΟΛΑΙ τοῦ ΑΥΣΤΡΙΑΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ μεταποιοῦνται κατ' αὐτάς. Τὸ πεζικὸν θὰ φορῇ βέσταν καὶ καππῶταν χρώματος κυανοῦ βαθέος, περισκελίδα δὲ ἀνοικτοῦ κυανοῦ χρώματος. Τὸ ἵππικὸν, περισκελίδα πλατείας κοκκίνας, μανδύας δὲ φαιούς βαθεῖς. Ὁ στρατὸς ἐξήτησεν ἄδειαν νὰ φέρῃ τὸ γένειον, ἀλλ' ὁ αὐτοκράτωρ δὲν συνήνεσεν.

— Ἡ χήρα δούκισσα Μορνὸν (ρώσσις ἐκ τῶν πριγκιπῶν ΤΡΟΥΠΕΣΚΟΗ) ἔρχεται εἰς δεῦτερον γάμον μετὰ τινος ἰσπανοῦ δουκῆ (duca de Sesto), ἐνὸς τῶν μεγίστων, ὡς λέγεται, κτηματιῶν τῆς Ἰσπανικῆς χερσονήσου, ἀσπαζομένη καὶ τὸ δόγμα τοῦ νέου συζύγου τῆς, ἦτοι τὰ τῆς λατινικῆς ἐκκλησίας. Τί εὐρεν, ἢ δεινὴ θεολόγος, ἀσυμβίβαστον μετὰ τῆς συνειδήσεώς τῆς ἐν τῇ ἑλληνικῇ!

— Ὁ φιλόπονος καὶ φιλόκαλος Κ. Ἰω. Μ. ΡΑΠΤΑΡΧΗΣ ἐκόσμησε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν βιβλιοθήκην διὰ πονήματος ἐπιγραφομένου ΣΥΜΨΗΑΝΤΟΣ, ὀγκώδους τεύχους τὸ ὅποιον (ἐκτὸς τῆς περιεχομένης σοφωτάτης ὕλης περὶ τῶν ἀπίερων κόσμων, ἐκτεθειμένης διὰ τρόπου ἐπαγωγῆς τοῖς

πᾶσιν), ἐν ἣ καταστάσει διατελεῖ σήμερον ἡ τυπογραφικὴ τέχνη ἐν τῇ ἑλληνικῇ Ἀνατολῇ, εἶναι θαῦμα ἀληθῶς ἀπίστευτον. Μόνος ὁ Κ. Ραπτάρχης ἦτο ἱκανὸς νὰ φέρῃ αἰσίως εἰς πέρας ἔργον τοιοῦτο, καὶ μόνος ὁ Κ. Γαλανάκης, ὁ λιθογράφος ἐπιτηδευτάτα τὰς τῶν οὐρανίων φαινομένων εἰκόνας, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἐπεκοσμήθη τὸ σύγγραμμα, ἡδύνατο, διὰ τῶν μικρῶν μέσων ἅτινα εὕρισκεν ἐν Κωνσταντινουπόλει, νὰ φέρῃ αὐτάς εἰς πέρας τοσοῦτον ἐντελῶς, ὥστε πολλὰ ἐξ αὐτῶν ν' ἀμιλλῶνται πρὸς τὰς τῶν ἀρίστων τῆς Εὐρώπης τεχνιτῶν. Τὸ τεῦχος σύγκειται ἐξ 700 σελίδων μεγάλων, ἐπὶ χάρτου πολυτελοῦς, καὶ τιμᾶται φράγκων 30.

— ΛΟΓΓΟΥ ποιμενικῶν τὰ κατὰ ΔΑΦΝΙΝ καὶ ΧΛΟΗΝ ἐξεδόθησαν πέρυσιν ἐν Παρισίοις ἐπιμελεῖα, διορθῶσι καὶ προσθήκῃ πλείστων σημειώσεων τοῦ μακαρίτου Ν. Σ. Πικκίλου. Ἡ ἐκδοσις εἶναι εἰς μικρὸν, χαριστάτη, bijou, ὡς οἱ Γάλλοι ἀποκαλοῦσι τὰς τοιαύτας. Εὐρίσκεται παρὰ τῷ Κ. Durand, 7, rue des Grès.

ΤΑ

ΤΟΥ ΣΥΡΜΟΥ.

Ἐν Παρισίοις, 13 (25) Ἀπριλίου, 1868.

Καλὴ μου φίλη,

Τοῦ ἔαρος ἡ ἐπάνοδος πολλὰς προαναγγέλλει τροποποιήσεις εἰς τὰς τῶν γυναικῶν ἐνδυμασίας. Σκοπὸν ἔχω σήμερον νὰ σοὶ ἀναφέρω τὰς χαριστέρας αὐτῶν, ἐπισυναπτουσά σοι καὶ εἰκονογραφίαν.

Ἴδου σοὶ κόρη ὀρθία, φοροῦσα μακρὰν ἐσθῆτα ἐκ πούλτου μεταξίνου, ἀνοικτοῦ χρώματος, γύρω κεκοσμημένην διὰ τριῶν λέγων (galons) ἄλλου τινὸς χρώματος, συγγενοῦς τοῦ τῆς ἐσθῆτος. Ἐπ' αὐτῆς δευτέρα ἐσθῆς ἀνοικτὴ εἰς τὰ ἔμπρως, καὶ αὐτὴ δὲ κεκοσμημένη διὰ δύο ὁμοίων λέγων, τὸ κατώτερον τῶν ὁποίων ἔχει κροσσούς. Τὰ αὐτὰ ταῦτα δύο λέγνα μετὰ τῶν κροσσῶν, τεθειμένα καὶ μίαν σπιθαμὴν ἄνω τῶν τριῶν τῆς πρώτης ἐσθῆτος, σχηματίζουσιν ὡς τρίτην τινὰ ἐσθῆτα, ἢ μᾶλλον ποδίαν.

Ἡ τῆθεννίς (paletot ἢ mantelet) εἶναι ἐκ μελανοῦ πούλτου μεταξίνου. Βλέπεις εὐκρινῶς τὸ σχῆμά τῆς, ὥστε ἡ περιγραφή μου ἀποβαίνει περιττὴ. Τὰ κοσμήματα εἶναι ἐξ ὀλοσηρικοῦ (ἀτλαξίου)· ἐνειλήματα κυλινδρικά (rouleaux) ἐπεβραμμένα περὶ τὰς ἄκρας εἰς σχῆμα ὀδόντων, μετὰ κροσσῶν μακρῶν. Τρία ὅμοια κυλινδρικά ἐνειλήματα καταβαίνουσι καὶ ἀπὸ τοῦ αὐχένος σχεδὸν μέχρι τῆς ὀσφύος.

Τὸ καλυμμάτιον εἶναι ἐκ τῶν καλουμένων διαδημάτων (chapeau diadème)· οἱ κροσσοὶ του εἶναι ἐκ περιδίων λευκῶν· τὰ κοσμήματα, τὰ ἄνω τοῦ μετώπου, μεγάλοι μαργαρίται πλαστοί· τὰ δὲ ἄνω τοῦ ἀριστεροῦ κροτάφου, δέσμη ἐκ περιδίων καὶ μαργαριτῶν. Ἐχει χάριν αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καὶ εὐγένειαν.

Μεταβαίω εἰς τὴν δευτέραν γυναῖκα. Καὶ αὕτη φορεῖ δύο ἐσθῆτας· τὴν μὲν ἐνδοτέραν, σειραδωτὴν, ἔχουσαν γύρω χονδρὸν σχοινίον μεταξίνον· τὴν δὲ ἐξωτερικὴν, ἀνευχειρίδων, βραχυτέραν τῆς πρώτης, ἀνοικτὴν περὶ τὸν τράχηλον· τὸ ἀνοιγμα γωνιωδές. Ταύτην τὴν ἐσθῆτα κοσμεῖ ἄνω καὶ κάτω, κατὰ τὰς πλευράς καὶ

κατὰ τὸν ποδῶνρον, διπλοῦν μεταξίνον σχοινίον. Τραχηλίδιον (gorgerette) ἐκ μουσελίνης, ἔχον πτυχὰς λεπτοτάτας, καὶ περὶ τὸν λαιμὸν σφικτωτὸν (ruché).

Ἡ κεκρυφαλὴ τῆς, πρᾶγμα πολυζήτητον τὴν ὥραν ταύτην, καλεῖται ἐνταῦθα bonnet-mantille, δηλαδὴ κρηδεμνώδης· ἐπειδὴ, ἐὰν προσέξῃς, πίπτει ἀπ' αὐτῆς εἰς τὰ ὀπίσω κρηδεμνὸν τι λεπτοῦφέστατον, τὸ ὅποιον, ἐνῶ σκεπάζει τὴν γυμνὴν ὠμοπλάτην, συνάπτεται καὶ ἐπὶ τοῦ στήθους διὰ πόρπης ἀνθίνης, καὶ καταβρέουσι ἔπειτα αἱ δύο ἄκραι μέχρι τῆς ὀσφύος. Ὡστε τὸ πρᾶγμα τοῦτο καὶ καλυμμάτιον εἶναι, καὶ ἐνταυτῷ ἰσπανικὸς ἐάνος.

Ἄλλο νέον πρᾶγμα εἶναι τὸ λεγόμενον fichu La Vallière, ἦτοι λαβαλλιέρειος μίτρα, τῆς ὁποίας σχεδίων θὰ σοὶ δώσω ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς φυλλαδίου τῶν Μυρίων Ὄσων, μὴ δυναμένη νὰ σοὶ τὴν παραστήσῃ διὰ λόγων, ἀν καὶ εἶναι σχεδὸν τίποτε· χάριέν τι πρᾶγμα ἐκ ταφετᾶ μελανοῦ, ριπτόμενον ἐπὶ τῆς ὠμοπλάτης ὡς ὠμοφρόιον, συναπτόμενον ἔπειτα ἐπὶ τοῦ στήθους δι' ἐνὸς μόνου κομβίου, σχηματίζον τοιουτοτρόπως εἰς τὰ ἔμπρως εἶδος κοντοῦ γυναικείου σμυρναϊκοῦ, τοῦ ὁποίου αἱ δύο ἄκραι, συνδεόμεναι εἰς τὰ ὀπίσω εἰς μέγαν κόμβον διπλοῦν, πίπτουσιν ἐπὶ τῆς ἐσθῆτος. Σὲ λέγω πρᾶγμα ἀπλούστατον, ἀλλὰ κομψόν, καὶ χρησιμεῖον ὡς περιπάτου στολὴ εἰς τε νεανίδας καὶ εἰς ὑπάνδρους γυναῖκας νέας. Εὐκόλως δὲ κόπτεται καὶ ῥάπτεται ὅταν ἔγῃ τις ἐν τοιοῦτο ὑπ' ὄψιν, καὶ εἶναι πρᾶγμα οἰκονομικὸν ὅσον καὶ κομψόν. Θὰ σέ στείλω λοιπὸν προσεχῶς τὸ σχεδίων, καὶ ἡσύχαζε.

Ὅταν εἰς τὸ αὐτὸ τοῦτο πρᾶγμα προστεθῇ καὶ καλύπτρα τις (κουκούλα), πίπτουσα ἐπὶ τῆς ὠμοπλάτης, ἢ χρειάζῃ τυχούσης καλύπτουσα τὴν κεφαλὴν, λαμβάνει τὴν τουρκικὴν ἀφῆρητον ὀνομασίαν βασιλίκιον (bachlick). Τὰ βασιλίκια γίνονται ἐκ παντός ὑφάσματος. Εἰς τὰς ἐξοχὰς δὲν εἶναι κακά· περικοσμοῦνται δὲ διὰ κεντημάτων ἐκ μεταξῆς χρωματισμένης, μετὰ κόκκων χαλυβδίνων ἢ χρυσῶν.

Εἰς μεγάλῃν χρῆσιν εἶναι τὰ μονόχρωμα μεταξίνα ὑφάσματα, μάλιστα δὲ τὰ λεγόμενα φουλάρια τῆς Ἰάβας (foulards Java), τὰ ὅποια εἶναι στερεὸν ὑφάσμα, ὑπομένον τριπλὴν πολλὴν καὶ μὴ παραλυόμενον. Εἰς αὐτὸ δίδωμι τὰς χροματὰς του δὲν τὰ χάνει. Συμπαθέστερα τῶν χρωμάτων εἶναι σήμερον τὸ τοῦ ἀραβοσίτου, τὸ τῆς κορινθιακῆς σταφίδος, τὸ μεττερινίγειον πράσινον, τὸ καστανογύρσον· ἀγαπᾶται δὲ καὶ τι χρομα κόκκινον βαθύ, μεγάλως θέλγον τὴν ὄρασιν.

Μυρία πρᾶγματα, καλὴ μου, προάγουσι καθ' ἑκάστην αἱ τέχναι, ὑπὸ τῶν ἐπιστημῶν συντρεφόμεναι· πρᾶγματα νέα, μέλλοντα νὰ καταβῶσιν εἰς τὴν Ἀνατολὴν βραδύτερον, ἀφοῦ πρότερον ἡ Εὐρώπη ἐφοδιασθῇ ἀφθόνως ἐξ αὐτῶν. Εἰς μέγα τι κατὰστημα τῶν ἐνταῦθα εἶδον κατ' αὐτάς πολλὰς καὶ διαφόρους μηχανὰς, χρησιμωτάτας εἰς τὸν οἰκιακὸν βίον. Παραλείπω τὴν μαγειρικὴν μηχανήν, δι' ἧς κατακόπεται τὸ κρέας εἰς μίαν στιγμὴν, γινόμενον λεπτὸν ὡς ἀλοιφή, ὅταν θελήσῃς. — Τὸ μόνον κακὸν τῆς μηχανῆς ταύτης εἶναι ὅτι, μετὰ τὴν πρᾶξιν, ἀπαιτεῖ καθαρισμὸν οὐκ ὀλίγον κοπιώδη, ἵνα μὴ μένωσιν εἰς τοὺς ὀδόντας τῆς κρέατα. — Ἄλλ' εἶδόν τι ἀξιοπεριγράπτον, ἐφευρέσεως νορβηγικῆς· δηλαδὴ εἶδον νὰ ἐψηθῇ ἐνώπιόν μου μία κόττα, καὶ νὰ παρασκευασθῇ ὁ ζωμὸς κρέατος διὰ πυρὸς μόνον πέντε λεπτῶν. Ἴδου πῶς ἔγινεν!

Ἐντὸς γύτρας ἐκ σιδήρου ἐβλήθη ἡ κόττα, ἡ δὲ γύτρα ἐστήθη ἐπὶ πυραύνου τινός, — ἐπὶ μιᾶς φουγῶς, ὡς ἠθέλομεν εἰπεῖ εἰς τοὺς τόπους μας. Ἡ γύτρα ἔμεινεν ἐπὶ τοῦ πυραύνου πραγματικῶς μόνον πέντε λεπτά. Ἐπειτα καταβίβασθῆσα ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἐτέθη ἐντὸς θήκης τινὸς ζυλίνης κυλινδρικής, εἶδους κουτίου ἐμπεπετασμένου διὰ πιλήματος (κετσέ). Ἐκλείσθη τότε στεγανῶς καὶ γύτρα καὶ θήκη, καὶ ἀφέθησαν τοιουτοτρόπως. Τὰ παραιτεῖς νὰ γίνωσι μόνων, καὶ δίδεσαι εἰς ἄλλας ἐργασίας. Ἄν ἔβαλες καὶ νερὸν εἰς τὴν κότταν, καὶ θέλῃς τὸν ἐξ αὐτῆς ζωμὸν, πρέπει ν' ἀψήσῃς νὰ παρελθῶσι τρεῖς ὥραι· ἂν θέλῃς τὴν κότταν ὀπτῆν, ἢ ἂν ἔβαλες καὶ ὄσπριον τι μετ' αὐτῆς ἵνα γίνῃ φαγητὸν μετ' ἐμβάμματος, ἀφίνας νὰ παρελθῶσιν ὀλιγώτεροι ἢ περισσώτεροι ὥραι, — ἐνοεῖται πάντοτε ἔξω τοῦ πυρὸς. Ἐπειτα, ἀνοίγεις τὴν θήκην, ἀνοίγεις τὴν γύτραν, καὶ εὐρίσκεις τὰ ἐν αὐτῇ ἐντελῶς ἐψημένα, καὶ ἀναδιδόντα τὴν ὀρεκτικωτάτην τῶν εὐωδιῶν. Καταλαμβάνεις... ἐπειδὴ ἐσιγοψήθησαν.

Ἡ ἐξήγησις τοῦ φαινομένου τούτου εἶναι ἀπλουστάτη· ὁ ἐφευρετὴς τῆς αὐτομάτου μαγειρεύσεως οὐδὲν ἄλλο ἐπραξεν, ἢ ὅτι μετέφερε τὴν ἀνακαλύψιν τῶν γχημικῶν καὶ φυσιολόγων ἐκ τῆς θεωρίας εἰς τὴν πρᾶξιν.

Ἡ γχημεία τῶντι καὶ ἡ φυσικὴ εἶχον ἤδη ἀποδείξει ὅτι, πρὸς ἐψησιν τοῦ κρέατος καὶ τῶν ὄσπριων, ἤκει νὰ διατηρηθῶσι ταῦτα ἐν σταθερᾷ θερμότητι ἐβδομήκοντα βαθμῶν. Εἶναι πρὸς τούτοις γνωστὸν ὅτι σώματά τινα, λεγόμενα κακοὶ ἀγωγοὶ τῆς θερμότητος, ὡς εἶναι τὰ ξύλα, τὰ ἄγυρα καὶ τὰ ὑφάσματα, περικαλύπτοντα πρᾶγμα τι θερμομασμένον μέχρι βαθμῶν 100, διατηροῦσι τοὺς βαθμοὺς τούτους, ἐκτὸς ὀλιγίστων, ἐπὶ πλείστας ὥρας. Ὁ νορβηγὸς ἐφευρετὴς λοιπὸν τί ἔκαμε; πρῶτον ἐθέριμανε τὸ μαγειρεῖμά του μέχρι βαθμῶν 100· ἔπειτα περιετύλιξε τὴν γύτραν τοῦ οὗτος, ὥστε νὰ διατηρηθῇ ἡ θερμότης αὐτῆς ἀρκετὰ ὑψηλῇ, πρὸς τελείαν ἐψησιν τοῦ ἐν αὐτῇ κρέατος. Μετὰ παρέλευσιν 4 ὥρων, τὸ θερμόμετρον, βαλλόμενον ἐντὸς τοῦ ζωμοῦ, ἀνάβαινε εἰς ὕψος 90 βαθμῶν, ἦτοι εἰς 20 βαθμοὺς ἄνω τοῦ ἀναγκαιοῦντος.

Τώρα, διὰ τὰς πτωχικὰς μάλιστα οικογενείας, ἡ ἐπιπόνησις αὕτη εἶναι ἀνεκτίμητος· βλέπεις πόσης οικονομίας πρόξενος δύναται νὰ γίνῃ, ὅχι μόνον χρημάτων, ἀλλὰ καὶ καιροῦ. Ἀνθρώπους ἀπαιτοῦνται ὀλιγίστοι, ἐπειδὴ μετὰ τὰ 5 λεπτά δύναται νὰ σθεσθῶσι. Χρεῖα ἐπιτηρώσεως δὲν ὑπάρχει· ἡ οἰκουροῦσα γυνὴ θέτει τὸ πρῶτὸ τὴν γύτραν ἐπὶ τοῦ πυρὸς, τὴν ἀφίνει νὰ βράσῃ 5 λεπτά, τὴν ἐξαφρίζει, καὶ τὴν περικλείει ἐν τῇ θήκῃ. Μεταβαίνει εἰς τὰς ἐργασίας τῆς. Ἐξέρχεται, περιφέρεται. Πυραυλᾶς φῶδον δὲν ἔχει. Νὰ καὶ τὸ φαγητὸν ἐν ἀπουσίᾳ τῆς, οὐδεὶς κίνδυνος. Ἡ ἐψησις ἐν τούτοις γίνεται τακτικῶς καὶ ὁμοιοτρόπως. Τὴν ὥραν δὲ τὴν ἀπαιτουμένην, εὐρίσκονται ἔτοιμα τὰ πάντα· εὐρίσκεται τῶσον καλῶς παρεσκευασμένον τὸ φαγητὸν τῆς, ὥστε καὶ ὁ δυστροπώτατος τῶν ἀνδρῶν αἰτίαν δὲν ἔχει νὰ δυσαρεστηθῇ ἐξ αὐτοῦ· τοῦναντίον, τὸ εὐρίσκει νοστιμώτατον· ἐπομένως, ἰδὸν καὶ ἀποφυγὴν συζυγικῆς ἐριδος, πολλάκις προεργασμένης ἐκ τοῦ κακομαγειρευμένου φαγητοῦ. — Ἐνθυλοῦμαι τὸν Στρατῆν, τὸν κηπουρὸν μας, καὶ τὴν πτωχὴν ἐκείνην Σμαράγδαν τοῦ ἀπῆται παρ' αὐτῆς νὰ τὸν τρέσῃ ὡς Λούκουλλον, ἐνῶ αὐτὸς, χάριν τοῦ οἴνου, τὴν ἐστέρει καὶ τοῦ ἄλατος.

Πού θά σταθώσιν αἱ πρόοδοι τῆς ἐπιστήμης, Ἑλληνοδίκη μου; Καί ποτε τῶν φευρέσεων τὸ πνεῦμα θά ἔλθῃ εἰς τὸ μὴ περαιτέρω;

Ἀνεγίνωσα κατ' αὐτὰς ἄρθρον τι περὶ τῶν ἀνακαλύψεων τοῦ ἔτους 1866· πρὸς ταῖς ἄλλαις εἶδον καὶ τὰς ἐπομένους, μικρὰς μὲν, ἀλλ' ἀξίας περιεργείας καὶ ταύτας·

Ἡτέρας ἐκ μετάλλου, ἐφαρμοζομένας εἰς τὰ ὑποδήματα.

Ἀερόστατον παιδικόν, ἐπονομασθὲν πτερυγοφόρον πετόμενον.

Μηχανὴν δι' ἧς ἀποπνίγεται οἷοςδήποτε κρότος. Μηχανικὸν ἵππον.

Μηχανὴν πρὸς τὸ κείρειν τὴν κόμην ἢ καὶ ἀποκόπτειν αὐτήν.

Κόσμημά τι καλούμενον ἵππιον χαίτην (cristière à cheval) ἢ ἱππώγωγυ οὐράν (queue de postillon), προστιθέμενον εἰς τὰ γυναικεῖα κτένια.

Γνώμονα τῶν ἐστιῶν, τὸν ὁποῖον ἐπωνόμασαν τρισίφωνα (trisiphon).

Πόρπιν κνημιδοδέτου δυσαπόλυτον (indécrochable). Μεσοφόριον (μεσοφούστανον) ἔχον ἐλάσματα, διὰ τῶν ὁποῖων ἀποσπᾶται μέρος αὐτοῦ κατὰ θέλησιν.

Δαγῦδα, ἢ κοῦκλαν, ἔχουσαν μουσικὴν ἐντὸς αὐτῆς καὶ χορεύουσαν αὐτομάτως.

Ἀλεξικέραυνον προφυλάττον τὸν φέροντα αὐτό.

Μηχανὴν ἐπιτηδείαν πρὸς μεταπλάσιν τῆς κόμης εἰς βοστρύχους.

Ἀνθῆλιον (parasol) διαφανές.

Μηχανὴν λογιστικὴν εὐφυστέραν τῶν γνωστῶν.

Κρεμαστήρα πρὸς ἀνάρτησιν τῶν κρασπέδων τῆς ἐσθήτος, ἵνα καθ' ὅδον μὴ σύρονται. Εἰς τὸν κρεμαστήρα τοῦτον ἐδόθη ἑλληνικὸν ὄνομα· τὸν ὠνόμασαν ἐπικυκλοειδές· καὶ ἂν λοιπὸν τὸν ζητήσης, μὴ εἴπῃς crémillère, ἀλλ' ἐpicycloïde.

Ἦκουσα δὲ καὶ ὅτι εἰς τὴν Καλιφορνίαν ἀνεκαλύφθη ἐσχάτως φυτὸν τι (soap-root), τοῦ ὁποῖου αἱ ἴνες παρεμφέρουσι πρὸς τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς· συνέλαβον δὲ τὴν ιδεάν νὰ τὸ μεταφυτεύσωσιν εἰς τὴν Εὐρώπην, ὡς χρησιμεῦον ἐξαιρετικῶς εἰς τὴν τριχοστασίαν τῶν γυναικῶν.

Ἐμαθα πρὸς τούτους ὅτι ὁ συρμὸς ἐπενόησεν ἐνότια ἰχθυόδα (aquarium)· μικρὰς σφαιράς ὑαλίνης, κρεμαμένας ἀπὸ φυκῶν κατεσκευασμένων ἐκ σμίλτου, καὶ περιεχοῦσας ὕδωρ καὶ μικρότατα χρυσὰ ἰχθυῖδια ζῶντα καὶ πλέοντα ἐντὸς τοῦ ὕδατος!!!

Θὰ σὲ κάμω νὰ γελάσης. Κατ' αὐτὰς, κυρία τις ἐκ τῶν ἐδῶ βαθυπλούτων ἐδέχθη εἰς τὸ μέγαρόν της χωρικήν τινα γυναῖκα, ἐλθοῦσαν νὰ τῇ συστήσῃ ἕνα στενὸν της συγγενῆ, ὑπάλληλον ἐμπορικοῦ καταστήματος. Ἐπειδὴ δὲ ἡ χωρική ἐστὶν ἀνεψιὰ τοῦ φαρμακοποιοῦ τοῦ χωρίου, ὅπου κεῖται ἡ ἀγροτικὴ οἰκία τῆς δεσποίνης, αὕτη ἠθέλησε νὰ συνδιαλεχθῇ πρὸς ὀλίγον μετ' αὐτῆς. Μεταξὺ πολλῶν ἄλλων ὁμιλιῶν, ὁ λόγος περιήλθεν εἰς τὰ φορέματα καὶ κοσμήματα. Ἡ δεσποίνα, θελήσασα νὰ καταθαμβώσῃ τὴν χωρικήν γυναῖκα, ἣν ἐβλεπεν ἐκστατικὴν ἐνόπιον τῆς λαμπρᾶς οἰκιακῆς ἐσθῆτός της, καὶ τῶν κατόπτρων, καὶ τῶν χρυσῶν σκευῶν καὶ ταπήτων, εἰσήξεν αὐτήν εἰς τὸ καλλυντήριόν της (boudoir)· ἐκεῖ δὲ ἀνοίξασα διαφόρους θήκας, τῇ ἔδειξε πλῆθος ἀδαμάντων, σμαράγδων, ἀνθράκων, σαπφείρων, καὶ ἄλλων πολυτίμων πετρῶν.

— ὦ! τί εὐμορφα, τί εὐμορφα πράγματα! ἀνέκραζεν ἡ χωρική. Καὶ τώρα πόσος καιρὸς ἐπέρασεν ἕως νὰ τὰ μαζεύσης αὐτὰ ὅλα!

— Τὰ ἡμίση εἶναι δῶρα τῶν γονέων μου, ἀπεκρίθη ἡ κυρία, τὰ ἄλλα ἡμίση μὲ τὰ ἐδώκεσεν ὁ σύζυγός μου.

— Τί λαμπρά! τί λαμπρά! Τί πλούσιοι εἰσθε! Αὐτὰ τώρα θὰ ἔχουν... τίς οἶδε πόσον ἀκριβὰ!

— Ἀκριβώτατα, καυμένη· πλῆθος χρημάτων!

— Καὶ τί εἰσόδημα ἔχεις ἀπ' αὐτὰ ὅλα;

— Εἰσόδημα αὐτὰ δὲν φέρουν· ἐξ ἐναντίας, κάθε χειμῶνα, ὅταν δίδονται οἱ χοροὶ, ἐξοδεύομεν καὶ ἄλλα, διὰ νὰ καθαρίζωμεν τὰς πέτρας καὶ νὰ τὰς μετασκευάζωμεν· ἐπειδὴ δὲν πρέπει νὰ παρουσιάζωμεθα πάλιν μὲ τὰς περυσινὰς μας.

— Παράδοξον! Ὅσα εἶπῃ ὅτι δὲν εἶναι καθὼς αἱ ἐδικαί μου. Ἐγὼ ἔχω μόνον δύο· τὰς ἐκληρονόμησα ἀπὸ τὸν πατέρα μου, καὶ μοῦ δίδουν κάμποσον εἰσόδημα...

— Τί μὲ λέγεις; ἤρώτησεν ἡ κυρία. Καὶ τί εἶδους πέτραι εἶναι αὐταὶ αἱ ἐδικαί σου;

— Τί εἶδους θὰ ἦναι! εἶναι αἱ δύο πέτραι τοῦ μύλου μου, ἀπεκρίθη ἡ χωρική μετὰ μειδιάματος, στωπικωτάτου ἐν τῇ ἀπλότητι καὶ ἀφελείᾳ αὐτοῦ.

Ἀληθὲς εἶναι ἀρά γε, ἡ ὑπερβολὴ τινῶν τῶν ἐνταῦθα ἐκδιδομένων ἐφημερίδων; Λέγεται, Ἑλληνοδίκη μου, ὅτι τῆς μετᾶξης ἡ τιμὴ τοῦ λοιποῦ ὑψοῦται μέγιστος ἀπελπισμοῦ τῶν ὅσοι ἔχουσι μετρίους τοὺς πόρους, ἐπειδὴ αἱ Κυβερνήσεις τὴν μεταχειρίζονται πρὸς κατασκευὴν τῶν φυσεκίων τοῦ Σασπότου. Ἐσχάτως, ὡς λέγουσι, δέμα μετᾶξης ἀκλώστου δὲν εὐρίσκετο οὔτε ἐν εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Λουγδούνου, ἐπειδὴ ὅλα ἠγοράσθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰς στρατιωτικὰς αὐτῆς χρεῖας. Φαντάζεσαι πόσα φυσέκια πρέπει νὰ κατασκευασθῶσιν ὅπως καταναλωθῇ εἰς αὐτὰ ὅλη, ἢ σχεδὸν ὅλη τῆς ἀγορᾶς τοῦ Λουγδούνου ἡ μετᾶξα;

Ἄν τοῦλάχιστον ἐχρησίμευεν εἰς τὰ φυσέκια αὐτὰ ἡ μετᾶξα τῶν παλαιῶν ἐσθήτων! βέβαιαι ὅτι θὰ εἶχομεν τὸ ἡμισὺ ἢ τὸ τρίτον τῆς τιμῆς των, εὐσυνειδήτως θὰ τὰς καταλύομεν ταχύτερον πρὸς ἀπόκτησιν νέων· ἀλλ' οὐδὲν τοιοῦτο. Κλώθετε λοιπὸν μεταξοσκώλικες καματηροὶ· ἰδοὺ ὁ ἀπρίλιος ὁ φαιδρὸς, καὶ ὁ μάϊος ὁ ἀνθηρὸς, καὶ αἱ γλοάζουσαι συκομορέαι. Κλώθετε, ἀφοῦ τ' ἀργυροῦχρυσά νήματά σας ὁ ἀείποτε πολυμήχανος βροτὸς θὰ μεταβάλλῃ... εἰς τί; — εἰς ἐσθήτας ἡδὺ γελώσας, εἰς τηθεννίδας αἰολοστίλπνους, εἰς ταινίας, εἰς θανμάσια; — Ὅχι, ὄχι! ἀλλ' εἰς περιειλήματα φυσεκίων· εἰς θανάσιμα βλήματα!

Κυρία τις γαλλίς μ' ἔλεγε κατ' αὐτὰς. — Ἄν ἤξευραν οἱ μεταξοσκώλικες, ἂν τὰ εἰρηνικὰ καὶ ἄκακα ταῦτα κτηνίδια ἤξευραν, ὅτι διὰ τῆς ἀθώας αὐτῶν ἐργασίας καθίστανται συναίτια τῆς ἀλλήλοκτονίας τῶν ἀνθρώπων, ἀμφιβολία δὲν εἶναι ὅτι θὰ ἐσχολάζαν. — Καὶ ποτε δὲν θὰ ἐσχολάζαν! ἀπεκρίθη.

Ἄν ἤξευραν ὁποῖας ἐρίδας ἢ καταστροφὰς ἐπιφέρει πολλὰς εἰς τὰς οἰκογενεῖας τὸ πολυτίμον αὐτῶν προῖόν; Ἄλλὰ πρὸ πάντων, ἂν ἤξευραν ὁποῖον λέβητα κολάσεως προκαλοῦσι δι' αὐτοῦ εἰς τὰς ἰδίας αὐτῶν ψυχὰς, δὲν μὲ λέγεις τί θὰ ἔκαμαν;

Ἄφωνα, τὰ πτωγὰ, θὰ ἤρπαζαν ἕως τὸν κάλαμον ἀπὸ τῆς χειρὸς μου, καὶ αὐτὰ σήμερον θὰ ὑπέγραψαν πρὸς τὴν Ἑλληνοδίκην μου ἂντ' ἐμοῦ,

Ζωὴ Πολυμήχου.

631